DOCUMENT RESUME

ED 285 431 HE 020 473

AUTHOR	Lestinen, Leena
TITLE	Kasvatuksen Ja Koulutuksen Tutkimusrekisteri 1983-1984: Korkeakoulutus. Julkaisusarja C, Tiedotteita 6 = Educational Research in Finland 1983-1984: Higher Education. Publication Series C, Bulletin 6.
INSTITUTION	Jyvaskyla Univ. (Finland). Inst. for Educational Research.
REPORT NO	ISBN-951-679-652-4
PUB DATE	86
NOTE	189p.
PUB TYPE	Reference Materials - Directories/Catalogs (132) -- Reports - Descriptive (141)
LANGUAGE	Finnish
EDRS PRICE	MF01/PC08 Plus Postage.
DESCRIPTORS	College Admission; College Faculty; *College Instruction; *College Students; Continuing Education; Departments; Education Work Relationship; Faculty Development; Foreign Countries; *Higher Education; *Postsecondary Education as a Field of Study; Program Administration; *Research and Development; Research and Development Centers; Research Directors; Researchers; *Research Projects; Teacher Education
IDENTIFIERS	*Finland

ABSTRACT

A catalogue in Finnish describes 80 research and 27 research and development (R&D) programs in the field of higher education that were completed or in progress in 1983-1984 in Finland. The introduction, abstract, titles of the research descriptions, and names of research institutes are translated into English. A brief review of higher education research and R&D work includes English tables. The programs are categorized as follows: general, systems and institutions, teaching and learning, information networks, students--general, selection and performance of students, careers and employment of students, staff, and continuing education. The most popular R&D targets in the field were teaching and learning (31%). Most of the research and the R&D work was carried out in the social science disciplines (40%) and/or educational science (36%). Ninety-one percent of the projects were conducted in higher education institutions or their special institutes; the share of the departments of education was 21%, other subjects were 27%, and teacher education was 13%. Included are indexes of: researchers, scientific supervisors, or project heads; keywords; and research institutes. (SW)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

BEST COPY AVAILABLE

KASVATUSTIETEIDEN TUTKIMUSLAITOKSEN JULKAISUSARJA C

Tiedotteita 6

ED285431

Leena Lestinen

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TUTKIMUSREKISTERI 1983-1984:

korkeakoulutus

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

☑ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

University of Jyväskylä

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)."

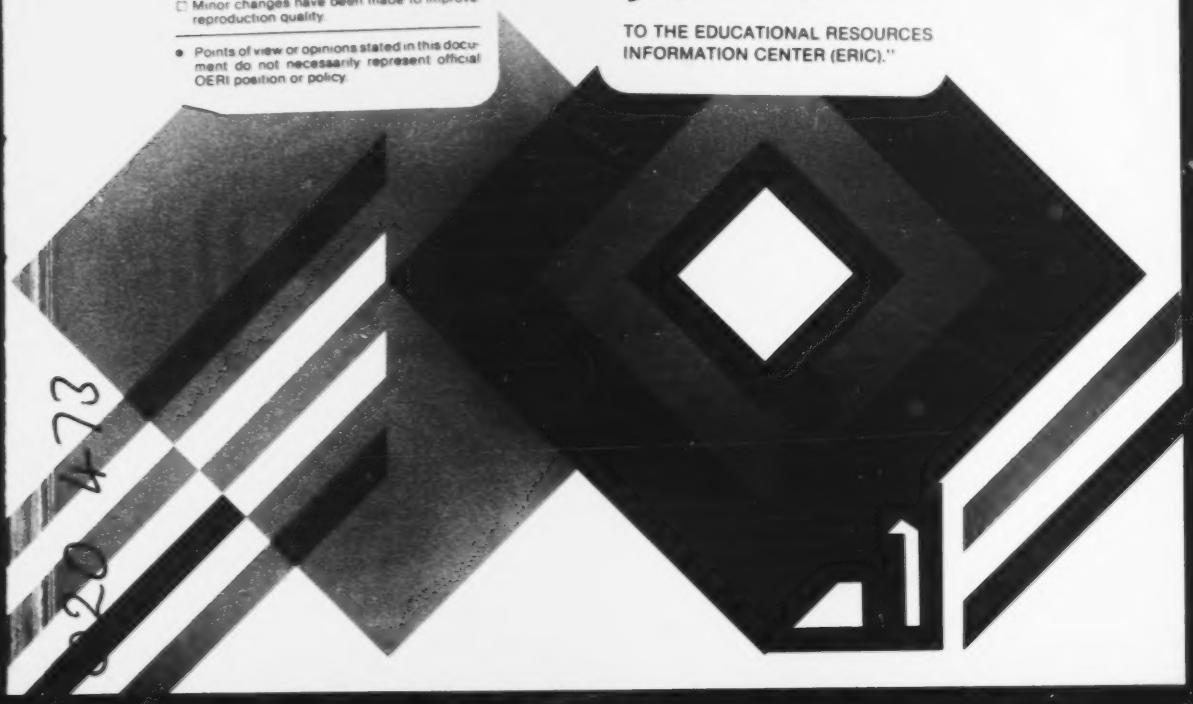

320 473

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ
INSTITUTE FOR EDUCATIONAL RESEARCH

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

Institute for Educational Research, University of Jyväskylä

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)."

POSTAL ADDRESS:
Seminaarinkatu 15
SF - 40100 JYVÄSKYLÄ 10
FINLAND

STREET ADDRESS:
Yliopistonkatu 9
SF - 40100 JYVÄSKYLÄ 10
FINLAND

TEL. SWITCHBOARD 35841 - 291 211

Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Julkaisusarja C. Tiedotteita 6.
Institute for Educational Research. Publication series C. Bulletin 6.
Pedagogiska forskningsinstitutet. Publikationsserie C. Meddelande 6.

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TUTKIMUSREKISTERI 1983-1984: KORKEAKOULUTUS

Educational Research in Finland 1983-1984: Higher Education

Leena Lestinen (toim.)

Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, Jyväskylä
1986

ISBN 951-679-652-4
ISSN 0782-9825
Jyväskylän yliopiston monistuskeskus/
Printing Center at the University of Jyväskylä
Kirjapaino Oy Sisä-Suomi (kannet/covers)
1986

TIIVISTELMÄ

Lestinen, L. (toim.) 1986. Kasvatuksen ja koulutuksen tutkimusrekisteri 1983-1984: korkeakoulutus. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisusarja C. Tiedotteita 6.
ISBN 951-679-652-4
ISSN 0782-9825

Kasvatuksen ja koulutuksen tutkimusrekisteristä koottu luettelo sisältää kuvaukset korkeakoulutuksen alan 80 tutkimuksesta sekä 27 tutkimus- ja kehittämishankkeesta, jotka olivat meneillään tai päättyivät vuosina 1983-1984. Alan tutkimus ja kehittämistyö kohdistui yleisimmin (31 %) opetuksen ja oppimisen kysymyksiin. Eniten korkeakoulutuksen tutkimusta ja kehittämistyötä oli tehty joko yhteiskuntatieteellisillä (40 %) ja/tai kasvatustieteellisillä (36 %) tieteenaloilla. Valtaosa (91 %) projekteista sijoittui korkeakouluihin tai näiden erillislaitoksiin. Kasvatustieteiden laitoksissa oli projekteista 21 %, muissa ainelaitoksissa 27 % ja opettajankoulutuslaitoksissa 13 %. Erikoiskorkeakoulujen ainelaitosten osuus oli 12 %. Merkittävimmässä korkeakoulutuksen tutkimuskeskuksessa, Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksessa, on tehty 6 % tutkimuksesta ja kehittämistyöstä. Lähes kaikki korkeakoulutuksen tutkimus ja kehittämistyö oli julkista resurssoinniltaan. Kokonaan tai osittain virkatyönä tehtiin vähintään 20 % tutkimuksia ja 31 % kehittämishankkeita. Ulkopuolisena rahoittajana yleisin (19 %) oli opetusministeriö. Runsaasti yli puolessa (60 %) tutkimuksista ja kehittämishankkeista työskenteli vain 1 tutkija. Tieteellinen ohjaaja mainittiin olevan noin 86 %:ssa tutkimuksista. Työn kestoaika on arvioitu yleisimmin 2-5 vuodeksi. Tuotoksena valmistuu tutkimuksista yleisimmin artikkeli kokoomateokseen tai raportti ja kehittämishankkeista raportti tai aikakauslehden artikkeli.

Asiasanat: korkeakoulutus, tutkimus, tutkimus- ja kehittämistyö, bibliografia, tiedonvälitys

ABSTRACT

Lestinen, L. (ed.) 1986. Educational Research in Finland 1983-1984: Higher Education. Jyväskylä: University of Jyväskylä. Institute for Educational Research. Publication Series C. Bulletin 6.
ISBN 951-679-652-4
ISSN 0782-9825

The catalogue, compiled from the Finnish Research Register on Education, contains 80 research and 27 R&D projects on higher education completed or in progress in 1983-1984. The most popular research and development targets in the field were teaching and learning (31 %). Most of the research and the R&D work was carried out in the disciplines of social science (40 %) or/and educational science (36 %). The majority (91 %) of the projects were conducted in institutions of HE or their special institutes, the share of the departments of education being 21 %, of other subjects 27 % and of teacher education 13 %. The share of the subject departments of specialized institutions of HE was 12 %. The most important research center on HE, the Institute for Educational Research, conducted 6 % of the research and R&D work. Nearly all HE research and R&D work was conducted with public funds. 22 % of the research and 31 % of the R&D projects were carried out by tenured researchers as part of their regular duties. Most frequently external sponsor was the Ministry of Education (19 %). 60 % of the research and R&D projects employed only one researcher. 86 % of the research projects had a scientific supervisor. The duration of the work was estimated most commonly at 2-5 years. The products were most usually a report and/or an article in a report collection. -The catalogue contains a foreword, an abstract and the Tables in English. Of the research descriptions the titles, the keywords and addresses of the research institutes have been translated into English.

Descriptors: higher education, research, R&D, bibliography, Finland, dissemination of information

Sisältö/Contents:

Käyttäjälle I
Introduction IV
Katsaus korkeakoulutuksen tutkimuksiin ja kehittämishankkeisiin/Review of higher education research and R&D work .. IX

Projektikuvaukset/Research descriptions:

A. Yleistä/General 1
B. Järjestelmät ja laitokset/Systems and institutions 12
C. Opetus ja oppiminen/Teaching and learning 26
D. Informaatioverkot/Information networks 68
E. Opiskelijat: yleistä/Students: General 71
F. Opiskelijat: valinta ja suoritukset/Students: selection and performance 85
G. Opiskelijat: ura ja työllisyys/Students: careers and employment 101
H. Henkilöstö/Staff 109
I. Jatkuva koulutus/Continuing education 112

Asiahakemisto 139
Subject index 142
Tutkijaluettelo/Researcher index 145
Tieteellisten ohjaajien/hankkeen johtajien hakemisto/
Scientific supervisors and project supervisors index 147
Tutkimuksen/hankkeen suorituspaikkahakemisto/
Research and R&D project place index 148

Käyttäjälle

Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen tehtäviin sisältyy kansallinen ja kansainvälinen kasvatustutkimuksen informaationvälitys. Tähän liittyen tutkimuslaitoksessa on vuodesta 1971 ylläpidetty kasvatuksen ja koulutuksen tutkimusrekisteriä. Se ajantasaistetaan yleensä joka kolmas vuosi tekemällä laaja kysely, joka osoitetaan rekisterissä jo mukana oleville tutkijoille ja lisäksi mm. korkeakouluihin, tutkimuslaitoksiin, koululaitokseen, valtionhallintoon, rahastoihin ja järjestöihin. Tämä tutkimusrekisterin julkaisu perustuu tammikuussa 1985 tehtyyn kyselyyn. Tietojenkeruussa käytettäviä projektikuvauslomakkeita on toki jatkuvastikin saatavissa KTL:n tietopalvelusta rekisteriin ilmoittautumista varten.

Nykyisellään kasvatus- ja koulutusalan tutkimusrekisteri sisältää tietoja yli 200 tutkimuksesta ja kehittämishankkeesta, jotka olivat meneillään tai päättyneet vuosina 1983-1984. Tässä julkaisussa on esitelty korkeakoulutusta koskevat 107 tutkimus- ja kehittämishanketta. Rekisteristä on julkaistu painettuna myös toinen luettelo, joka sisältää varhaiskasvatuksen, perusasteen ja keskiasteen koulutuksen sekä yleiset kasvatustutkimuksen kuvaukset 1). Näissä kahdessa julkaisussa on samoja tutkimuskuvauksia siltä osin, kuin tutkijat ovat ilmoittaneet työnsä liittyvän useisiin koulutusasteisiin.

Tämä tutkimusrekisterin julkaisu jakautuu lyhyeen katsaukseen korkeakoulutuksen alan tutkimukseen ja kehittämistyöhön maassamme vuosina 1983-1984, projektikuvauksiin sekä hakemistohin, joissa on lueteltu asiasanat, tutkijat, tieteelliset ohjaajat ja kehittämishankkeiden johtajat sekä projektien suorittamispaikat.

1) Agander, A. (toim.) 1986. Kasvatuksen ja koulutuksen tutkimusrekisteri 1983-1984: varhaiskasvatus, perusasteen koulutus, keskiasteen koulutus ja yleistutkimukset. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Julkaisusarja C. Tiedotteita 5. ISBN 951-679-651-6.

Projektikuvausten ryhmittely perustuu luokittelurunkoon, jota englantilainen korkeakoulutuksen tutkimuksen järjestö Society for Research into Higher Education käyttää tiivistelmäjulkaisussaan. Ryhmät ovat: A. Yleistä, B. Järjestelmät ja laitokset, C. Opetus ja oppiminen, D. Informaatioverkot, E. Opiskelijat: yleistä, D. Opiskelijat: valinta ja suoritukset, F. Opiskelijat: urat ja työllisyys, G. Henkilöstö ja H. Jatkuva koulutus. Kussakin ryhmässä projektikuvaukset on järjestetty aakkosjärjestykseen vastuullisen tutkijan sukunimen mukaan. Tutkimuksia ja kehittämishankkeita ei ole katsottu aiheelliseksi erotella luettelossa, mutta jälkimmäisiin viittaa asiasana tutkimus- ja kehittämistyö asiahakemistossa. Myöskään opettajankoulutuksen projektien osaltaan yhtenäistäkin ryhmää ei ole muodostettu erikseen, vaan tähän koulutukseen liittyvien tutkimusten ja kehittämishankkeiden numeroviitteet löytyvät asiasanan opettajankoulutus kohdalta hakemistosta.

Tutkimusrekisterin atk-käytön kehittämisessä on edetty siihen vaiheeseen, että vuoden 1985 kyselyssä saadut projektikuvaukset on syötetty tiedostoksi mikrotietokoneeseen. Tämä parantaa rekisterin joustavuutta erilaisissa tiedonhauissa sekä sen tulostus- ja päivitysmahdollisuuksia. Tiedostosta on tähän korkeakoulutusta koskevaan luetteloon tulostettu seuraavat tiedot:

A. Tutkimuksen tai kehittämishankkeen nimi suomeksi
B. Projektin nimi englanniksi
C. Vastuullinen tutkija (puhelinnumero); muut tutkijat
D. Tieteellinen ohjaaja tai hankkeen johtaja
E. Arvioitu suorittamisaika vuosina
F. Rahoitus
G. Suorituspaikka suomeksi ja englanniksi; osoite
H. Tiivistelmä
I. Asiasanat suomeksi ja englanniksi
J. Tieteenala tai -alue, johon hanke liittyy
K. Julkaistut tuotokset
L. Julkaisemattomat tuotokset (on/ei)
M. Suunnitteilla/tekeillä olevat tuotokset (on/ei)

Tutkimusrekisteriä käytetään lähdeaineistona paitsi korkeakoulutuksen tutkimuksen informaationvälityksessä omassa maassamme myös kansainvälisesti. Tiedostosta välitetään projektikuvauksia Euroopan neuvoston (Conceil of Europe) ylläpitämään kasvatusalan EUDISED-tietokantaan. Painetussa muodossaan korkeakoulutuksen tutkimusrekisteri lähetetään Unescon Euroopan alueen korkeakoulutuksen tiedotus- ja yhteistyökeskukseen CEPESiin (European Centre for Higher Education). Lisäksi rekisteriä jaetaan lähinnä vaihtosuhteisiin liittyen tätä nykyä pariinkymmeneen korkeakoulutuksen tutkimusorganisaatioon ja -järjestöön eri puolille maailmaa.

Tutkimusrekisterin toimitustyöhön on osallistunut tutkimussihteeri Arja Kytönen. Käännöstyön on tehnyt suurelta osin HuK Tuula Granberg. Aineiston ovat kirjoittaneet tiedostoksi konekirjoittajat Kaija Hakanen ja Kaija Mannström.

Jyväskylässä, 31. lokakuuta 1986

Leena Lestinen

Introduction

One of the functions of the Institute for Educational Research is to disseminate information on educational research activities both at the national and at the international level. Since the year 1971 a Finnish Research Register on Education has been maintained at the Institute. This register is updated, as a rule every third year by conducting an extensive enquiry addressed, in addition to those researchers already included in the register, to institutions of higher education, research institutes, the school system, state administration, educational foundations and organizations. The present issue of the research register is based on an enquiry carried out in January 1985.

At present the Finnish Research Register on Education contains information on more than 200 research and R&D projects which were in progress or completed in 1983-1984. This publication presents the 107 projects which are related to higher education. On the basis of the Register also another catalogue 1) has been published, which comprises early education, primary education and secondary education as well as descriptions of general educational research. These two publications may contain research descriptions which are overlapping in case where the researchers have reported that their work is connected with several levels of education.

The present issue of the Research Register is divided into three sections: a short survey of research and R&D activities in the field of higher education in Finland in 1983-1984, descriptions of the research projects, and the indexes of researchers, scientific supervisors or heads of the projects, keywords and research institutes.

1) Agander, A. (ed.) Educational research in Finland in 1983-1984: early childhood education, primary education, secondary education and general research studies. Jyväskylä: Institute for Educational Research. Publication Series C. Bulletin 5. ISBN 951-679-651-6.

In grouping the research descriptions we have applied a classification scheme used by the British Society for Research into Higher Education. The groups are: A. General, B. Systems and institutions, C. Teaching and learning, D. Information networks, E. Students: General, F. Students: selection and performance, G. Students: careers and employment, H. Staff and I. Continuing education.

Within each subject group the research descriptions have been arranged in alphabetical order according to the surname of the researcher responsible. In the actual register it has not been considered necessary to distinguish between research and R&D projects, but the user can find numerical references to R&D projects in the list of indexing terms.

The development of the research register has reached a stage where all research descriptions have been compiled into a computerized data base. This is a great improvement considering the flexible use of the register for different kinds of data retrievals as well as the availability of print-outs and up-dating possibilities. The following information has been retrieved from the data base for this Higher Education Register:

A. The name of the research or R&D project
B. The name of the project in English
C. Responsible researcher (phone number); other researchers
D. Scientific supervisor or head of the project
E. Estimated completion date of the project
F. Financing
G. Name of the institute where the project is conducted, also in English; the address of the institute
H. Abstract
I. Key words, also in English
J. Discipline or the field of science
K. Published reports or other products
L. Unpublished reports (kyllä = yes/ ei = no)
M. Reports under planning or unfinished (kyllä = yes/ ei = no).

The research register is used as source material transmitting information on higher education research both nationally and internationally. Descriptions of major research projects are selected from the register to be sent to the EUDISED data base by the Council of Europe. In the printed form it is sent to the CEPES (European Centre for Higher Education by Unesco) and to twenty higher education research organizations around the world.

Arja Kytönen has participated in the editorial work of the register. Most of the translation has been done by Tuula Granberg. The material has been written into a computer file by Kaija Hakanen and Kaija Mannström.

In Jyväskylä October 31, 1986

Leena Lestinen

KATSAUS KORKEAKOULUTUKSEN TUTKIMUKSIIN JA
KEHITTÄMISHANKKEISIIN/
REVIEW OF HIGHER EDUCATION RESEARCH AND R&D WORK

1. Korkeakoulutuksen tutkimuksen ja kehittämistyön kohteet

TAULUKKO/TABLE 1. Korkeakoulutusta käsittelevät vuosina 1983-1984 meneillään olleet/päättyneet tutkimukset ja kehittämishankkeet aiheryhmittäin/Higher education research and R&D projects completed or in progress in 1983-1984

Aiheryhmä 1) Subject group	Tutkimus Research f	%	Kehittämishanke R&D f	%	Yhteensä Total f	%
A. Yleistä/ 2) General	8	(10)	1	(4)	9	(8)
B. Järjestelmät ja laitokset/ Systems and institutions	10	(12)	2	(7)	12	(11)
C. Opetus ja oppiminen/ Teaching and learning	22	(28)	11	(41)	33	(31)
D. Informaatioverkot/ Information networks	1	(1)	1	(4)	2	(2)
Opiskelijat/Students:						
E. - Yleistä/ 3) General	11	(14)	0	(0)	11	(10)
D. - Valinta ja suoritukset/ Selection and performance	6	(8)	3	(11)	9	(8)
F. - Ura ja työllisyys/ Careers and employment	5	(6)	0	(0)	5	(5)
H. Henkilöstö/ Staff	1	(1)	2	(7)	3	(3)
I. Jatkuva koulutus/ Continuing education	16	(20)	7	(25)	23	(22)
Yhteensä/Total	80	(100)	27	(100)	107	(100)

1) Ryhmittelyssä on käytetty englantilaisen korkeakoulutuksen tutkimusyhdistyksen (Society for Research into Higher Education) käyttämää luokitusrunkoa./The coding has been made according to the classification used by SRHE.
2) Ryhmään sisältyy tutkimus: filosofia: korkeakoulutuksen historia: korkeakoulujen arkkitehtuuri./ The group includes research: philosophy: history of higher education: architecture.
3) Ryhmään sisältyy opiskelijoiden persoonallisuuden piirteet, asenteet, motivaatio ja orientaatio: opiskelijaelämä./The group includes student characteristics, attitudes, motivation and orientation: student life.

Korkeakoulutuksen tutkimus on perinteisesti suuntautunut tuottamaan tuloksia korkeakoulupolitiikan ja korkeakoulutuksen suunnittelun kysymyksiin maassamme. Samalla on myös tutkijoiden omasta kysymyksenasettelusta lähtevä korkeakoululaitosta "reflektoiva" tutkimustoiminta saamassa jalansijaa korkeakouluissa. Tutkimus lienee myös määrällisesti kasvanut viime vuosina. Vertailuja tutkimusrekisterin aiempien vuosien projektikuvausten määriin ei ole kuitenkaan syytä tehdä, koska rekisteriin saatujen korkeakoulutuksen projektikuvausten lisäys johtunee ainakin

osaltaan alueellisesti entistä kattavammasta kyselyn suuntaamisesta. Ensimmäistä kertaa on rekisteriin koottu informaatiota tutkimusten ohella myös korkeakoulutuksen kehittämishankkeista. Korkeakoulutuksen tutkimusta kartoitettaessa on lisäksi korostettava tutkimusalueen monitahoisuutta, mikä näkyy tutkimustoiminnan laajentuneisuutena korkeakoulujen kasvatustieteiden laitosten ulkopuolelle.

Maassamme oli vuosina 1983-1984 meneillään tai päättyi kaikkiaan 107 korkeakoulutuksen tutkimusta ja kehittämishanketta tutkimusrekisteriin saatujen projektikuvausten mukaan. Näistä varsinaisia tutkimuksia oli 80 ja pääasiassa korkeakoulutuksen kehittämiseen suoraan tähtääviä hankkeita 27. Jako perustuu tutkijoiden omasta projektistaan tekemään luokitukseen kyselyn yhteydessä.

Projektit on ryhmitelty tässä julkaisussa Society for Research into Higher Education -järjestön käyttämän korkeakoulutuksen kirjallisuusaineiston luokituksen mukaisesti. Toistaiseksi ei suomalaisessa korkeakoulutuksen informaatiotoiminnassa ole kehitelty vastaavaa kansallista luokitusta. Toisaalta SRHE:n käyttämät ryhmät ovat käytössä laajemmaltikin ja edistänevät osaltaan myös suomalaisen aineiston kansainvälistä informaationvälitystä.

Tutkimusrekisterissä on ryhmään **yleistä** (9 %) sijoitettu erityisesti korkeakoulutuksen tutkimusaluetta käsittelevät tieteentutkimukselliset projektit. Näissä on pohdittu mm. tieteellisen tiedon kasvua tai tutkimustoiminnassa käytettäviä käsitteitä. Ryhmään sisältyvät myös kasvatuksen ehtoja, suomalaisen koulutusjärjestelmän tulevaisuutta, koulutuksen yhteiskunnallisia tehtäviä ja koulutuksellista tasa-arvoisuutta tutkivat projektit.

Korkeakoulujärjestelmää ja -laitosta koskevissa tutkimuksissa (12 %) ovat olleet esillä korkeakoululaitoksen laajeneminen ja resurssointi sekä korkeakoulujen yhteydet muuhun yhteiskuntaan. Varsin ajankohtaisena kysymyksenä tutkimustyössä on esiintynyt myös korkeakoulujen tehokkuuden ja toiminnan arviointi. Tutki-

mustietoa on hankittu myös korkeakoulujen hallinnonuudistuksesta ja sen vaikutuksista. Korkeakoululaitoksen toimintaan kuuluvat olennaisena osana **informaatioverkot**. Tieteellisen ja muun informaatiotoiminnan alalta oli kyselyssä saatujen projektikuvausten perusteella meneillään kuitenkin varsin niukalti tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Yleisimpänä (33 %) tutkimuksen tai kehittämisen kohteena korkeakoulutuksen tutkimusalueella oli **opetus ja oppiminen**. Tutkimuksista tähän ryhmään sijoittui 28 % ja kehittämishankkeista 41 %. Projektien aihepiiri vaihtelee koulutusohjelman arvoinnista ja eri aineiden opetuskokonaisuuksien suunnittelusta opetusmenetelmiin ja oppimateriaaleihin. Keskeisimmiksi kysymyksiksi nousivat tässä ryhmässä oppimisprosessi ja oppimisen strategiat.

Muita **opiskelijoihin** kohdistuvia tutkimuksia ja kehittämishankkeita oli 26% rekisterin kuvauksista. Suurin yhtenäinen ongelma-alue näissä opiskelijatutkimuksissa olivat opiskelijoiden valinta ja opiskelusuoritukset. Lisäksi on tutkimuksissa selvitetty opiskelun mielekkyyttä opiskelijoiden kannalta ja opiskelijoiden sosiaalistumista tulevaan ammattiinsa koulutuksen aikana. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden sijoittumista työelämään oli käsitelty vähiten opiskelijatutkimuksissa. Yleisimpänä tutkimusmenetelmänä nousee opiskelijatutkimuksissa esiin monivuotinen seuranta, joka kattaa opiskelijavuosikerran koko opiskeluajan.

Korkeakoulujen toisena henkilöryhmänä opiskelijoiden ohella ovat opettajat ja tutkijat. Mutta **henkilöstöön** kohdistuva tutkimus on ainakin vuosien 1983-1984 tutkimusrekisterin projektien perusteella määrältään minimaalista opiskelijatutkimukseen verrattuna. Rekisteriin kertyi tästä aihepiiristä 2 tutkimusta ja 1 kehittämishanke. Projektikuvaukset voitaisiin itse asiassa sijoittaa jatkuvan koulutuksen ryhmään, koska kaikissa projekteissa sivutaan lähinnä korkeakouluopettajien ja tutkijoiden pätevyyden kehittämistä. Muu korkeakoulujen henkilöstöpolitiikka, kuten rekrytointi ja esimerkiksi eri henkilöstöryhmien asema ja

työolosuhteet, on jäänyt tutkijoiden kiinnostuksen ulkopulelle.

Tulevaisuuden yhteiskunnassa saa nykyarviointien mukaan läpi kansalaisten elin-iän **jatkuva koulutus** yhä merkittävämmän aseman. Aikuiskasvatuksen aihepiirin projektien osuus on jo yli viidennes (22 %) korkeakoulutuksen tutkimusrekisterissä. Vuosina 1983-1984 oli meneillään tai päättyi 16 tutkimusta ja 7 kehittämishanketta. Näissä käsiteltiin pääasiassa korkeakouluissa annettavaa täydennyskoulutusta tai korkeakoulutettujen henkilöstökoulutusta työelämässä. Korkeakoulujen yhtenä uutena toimintamuotona on viime vuosina kehitetty myös avointa korkeakouluopetusta, jonka toteuttamista on seurattu myös tutkimuksen avulla.

2. Tutkimusten ja kehittämishankkeiden tieteenalat ja suorittamispaikat

TAULUKKO/TABLE 2. Tutkimukset ja kehittämishankkeet tieteenaloittain/ Research and R&D projects by field of science

Tieteenala Field of science	Tutkimus Research		Kehittämishanke R&D		Yhteensä Total	
	f	%	f	%	f	%
Yhteiskuntatieteet/ Social sciences	55	(41)	14	(37)	69	(40)
Kasvatustieteet/ Educational sciences	49	(36)	13	(34)	62	(36)
Humanistiset tieteet/ Humanities	8	(6)	1	(3)	9	(5)
Talous- ja kauppatieteet/ Business and economics	8	(6)	0	(0)	8	(5)
Tekniikka/ Technology	2	(2)	3	(8)	5	(3)
Lääketieteet/ Medicine	0	(0)	3	(8)	3	(2)
Maatalous- ja metsätieteet/ Agriculture and forestry	2	(2)	0	(0)	2	(1)
Ei tietoa/ No information	10	(7)	4	(10)	14	(8)
Yhteensä/Total	134	(100)	38	(100)	172	(100)

Korkeakoulutuksen tutkimuksessa ei kasvatustieteillä näytä tutkimusrekisterin mukaan olevan erityistä valta-asemaa muihin tieteenaloihin verrattuna. Projektikuvauksista 62 %:ssa on kasvatustiede todettu viitekehykseksi. Sen sijaan muiden yhteiskuntatieteiden aloilla on tehty 69 % tutkimuksista ja kehittämishankkeista. Näistä yleisimpiä ovat projektikuvausten mukaan sosiologia tai psykologia. Kun yhteiskuntatieteisiin luetaan vielä talous- ja kauppatieteetkin, muodostaa yhteiskuntatieteellinen tutkimus 81 % korkeakoulutuksen tutkimuksista ja kehittämishankkeista. Humanististen tieteiden näkökulmasta oli käsitelty 5 %:ä, tekniikan 3 %:a, lääketieteen 2 %:a sekä maatalous- ja metsätieteiden 1 %:ä rekisteriin saaduista tutkimuksista ja kehittämishankkeista. Tieteenala oli jätetty mainitsematta 14 % projektikuvauksista.

Korkeakoulutuksen tutkimus osoittautuu monitieteiseksi tutkimusalueeksi paitsi tutkimustoiminnan makrotasolla myös saman tutkimus- tai kehittämishankkeen osalta. Yksi tieteenala oli mainittu projektikuvauksissa 46:ssa ja kaksi tieteenalaa lähes yhtä monessa eli 41:ssä ja kolme tieteenalaa 6:ssa.

TAULUKKO/TABLE 3. Tutkimusten ja kehittämishankkeiden suorituspaikat hallintoyksikköryhmittäin/Administrative organisations of research and R&D projects

Yksikköryhmä/ Groups of administrative organisations	Tutkimus Research f	%	Kehittämishanke R&D f	%	Yhteensä Total f	%
Yliopisto, yleiskorkeakoulu/ University	61	(76)	23	(82)	84	(78)
Teknillinen korkeakoulu/ University of technology	3	(4)	1	(4)	4	(4)
Kauppakorkeakoulu/ University of economics and business administration	9	(11)	0	(0)	9	(8)
Taidekorkeakoulu/ University of art	1	(1)	0	(0)	1	(0.9)
Tutkimuslaitos/ Research institute	1	(1)	3	(11)	4	(4)
Ministeriö/ Ministry	2	(3)	1	(4)	3	(3)
Muu/ Other	3	(4)	0	(0)	3	(3)
Yhteensä/Total 1)	80	100	28	100	108	(100)

1) Määrää lisää se, että yhtä kehittämishanketta tehdään kahdessa yliopistossa.
One of the R&D projects is being carried out at two universities.

Korkeakoulutuksen tutkimusta on vuosina 1983-1984 tehty lähes kolmessakymmenessä organisaatiossa. Nämä olivat valtaosaltaan (64 %) korkeakouluja (14) tai niiden erillislaitoksia (4). Projektimäärältään kolme merkittävintä korkeakoulua olivat Helsingin, Jyväskylän ja Tampereen yliopistot. Korkeakoulutuksen kysymyksiin ollaan kiinnittämässä yhä enemmän tutkimuksellista huomiota myös erikoiskorkeakouluissa (14 %). Näistä aktiivisimpia ovat olleet kauppakorkeakoulut (9 %). Korkeakoulujen ulkopuolisina tutkimuspaikkoina ovat olleet ministeriöt, muut valtionhallinnon yksiköt, tutkimuslaitokset ja lähinnä yksityisen sektorin laitokset. Tutkimusten ja kehittämishankkeiden suorituspaikoista on luettelo sivulla 148.

Laitoksittain tarkastellen sijoittui korkeakoulutuksen tutkimusprojekteja muihin yliopistojen ja yleiskorkeakoulujen ainelaitoksiin (26 %) hiukan enemmän kuin kasvatustieteiden laitoksiin (25 %). Mutta erityisesti kehittämishankkeisiin ryhtyminen osoittautui kuvausten mukaan muilla ainelaitoksilla yleisemmäksi (32 %) kuin kasvatustieteiden laitoksilla (11 %). Erikoiskorkeakoulujen ainelaitokset (12 %) olivat korkeakoulutuksen tutkimuspaikkoina kolmannella sijalla. Sen sijaan alan kehittämishankkeet olivat näissä varsin harvinaisia (1 %). Opettajankoulutuslaitokset sijoittuvat korkeakoulutuksen tutkimuksen suorittamispaikkoina neljänneksi (9 %) ja kehittämishankkeiden osalta kolmanneksi (5 %).

Hallintoelimissä tehdystä korkeakoulutuksen tutkimuksesta (6 %) noin puolet sijoittui korkeakouluihin ja puolet ministeriöön samaten kuin kehittämishankkeistakin (6%).

Korkeakoulujen erillislaitoksina toimivissa tai muissa tutkimuslaitoksissa tehdään 14 % korkeakoulutuksen tutkimuksesta ja 17 % kehittämishankkeista. Alan merkittävin tieteellinen tutkimuslaitos on Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, jossa oli vuosina 1983-1984 meneillään puolet (6 projektia) tutkimuslaitoksissa tehtävistä tutkimuksista ja neljännes kehittämishankkeista (1 projekti). Muiden tutkimuslaitosten joukossa on sekä valtakunnallisia

tutkimus- ja/tai opetusyksiköitä (mm. Kehitysmaainstituutti) että alueellisia laitoksia (Keski-Suomen taloudellinen tutkimuskeskus). Yksityisluontoisena korkeakoulutuksen tutkimuslaitoksena maassamme toimii ainoastaan Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö, jossa oli projektikuvausten mukaan meneillään 1 tutkimus ja 2 kehittämishanketta.

TAULUKKO/TABLE 4. Tutkimus- jakehittämishankkeiden suorituspaikat laitoksittain/ Places of research and R&D projects by department or institute

Laitos/ Institution	Tutkimus Research		Kehittämishanke R&D		Yhteensä Total	
	f	%	f	%	f	%
Kasvatustieteiden laitos/ Dept. of education	20	(25)	3	(11)	23	(21)
Muu ainelaitos/ Dept. of other subjects	21	(26)	9	(32)	30	(27)
Opettajankoulutuslaitos/ Dept. of teacher education	9	(11)	5	(18)	14	(13)
Erikoiskorkeakoulun ainelaitos/ Dept. of specialized institution of higher education	12	(15)	1	(3)	13	(12)
Hallintovirasto/toimisto/ Administrative department	3	(4)	1	(3)	4	(4)
Ministeriö/ Ministry	2	(2)	1	(3)	3	(3)
Kasvatustieteiden tutkimuslaitos/ Institute for Educational Research	6	(7)	1	(3)	7	(6)
Muu erillinen tutkimuslaitos/ Other research institute	6	(7)	4	(14)	10	(9)
Muu laitos/ Other institution	2	(2)	3	(11)	5	(5)
Yhteensä/Total 1)	81	(100)	28	(100)	109	(100)

1) Yhtä tutkimusta ja kehittämishanketta tehdään kahdessa laitoksessa./One of the research and R&D projects are being carried out in two institutions.

4. Tutkimusten ja kehittämishankkeiden henkilöstö ja rahoitus

Korkeakoulutuksen tutkimuksissa ja kehittämishankkeissa oli vuosina 1983-1984 mukana kaikkiaan 106 tutkijaa. Vastuullisista tutkijoista 40 % oli naisia. Korkeakoulutuksen tutkimus on ollut maassamme useimmiten yksittäisten tutkijoiden työsarkana. Tätä osoittivat myös vuoden 1985 projektikuvaukset, joiden mukaan

yhden tutkijan työllistäviä oli 60 % tutkimuksista ja kehittämishankkeista. Kaksi tutkijaa oli mainittu 21 %:ssa ja kolme tutkijaa 9 %:ssa. Kymmenennes projekteista työllisti neljä tutkijaa tai enemmän.

TAULUKKO/TABLE 5. Tutkimus- ja kehittämishankkeissa työskentelevien tutkijoiden määrä/Number of researchers working in research and R&D projects

Tutkijoiden määrä/Number of researchers	Tutkimus Research		Kehittämishanke R&D		Yhteensä Total	
	f	%	f	%	f	%
1	48	(60)	16	(60)	64	(60)
2	17	(21)	6	(22)	23	(21)
3	8	(10)	2	(7)	10	(9)
4	4	(5)	1	(4)	5	(5)
5 >	3	(4)	2	(7)	5	(5)
Yhteensä/Total	80	100	27	100	107	100

Korkeakoulutuksen tutkimuksesta vajaata kolmannesta (32 %) tukee ulkopuolinen tieteellinen ohjaaja. Sen sijaan projektikuvauksissa mainituista tieteellisistä ohjaajista 53 % oli sama henkilö kuin vastuullinen tutkija. Tämä osoittanee osaltaan alan tutmustoiminnan olevan tieteellisesti varsin "itsenäistä". Tieteellisesti pätevöityneet tutkijat saattavat ohjata joissakin tapauksissa useitakin projekteja, mutta esimerkiksi varsinainen koulukuntakehitys lienee tutkimusalueella varsin kapeaa. Tieteellinen ohjaaja puuttui 14 %:ssa tutkimuksista projektikuvausten mukaan. Kehittämishankkeista 81 %:ssa mainittiin johtaja. Naisia oli 32 % sekä tieteellisistä ohjaajista että kehittämishankkeiden johtajista.

Korkeakoulutuksen alueen tutkimuksenteossa näyttää kuvausten mukaan yleisimmältä (20 %) rahoitusmuodolta virkatyö. Toisaalta tutkijan omaa panosta korostaa vielä se, että 6 % tutkimuksesta tehdään omalla rahoituksella. Tämä osoittanee myös sitä, että tutkimustyöstä useimmiten ainakin osa joudutaan tekemään omin resurssein, vaikka hankkeeseen saataisiin ulkopuolista avustusta. Useissa kuvauksissa olikin mainittu virkatyön tai oman rahoituksen lisäksi jokin tai joitakin ulkopuolisia rahoittajia.

Valtaosa korkeakoulutuksen tutkimuksesta tehtiin virkatyö mukaanlukien julkisin varoin. Merkittävin korkeakoulutuksen tutkimuksen ulkopuolinen rahoittaja oli opetusministeriö, joka resurssoi noin viidennestä (19 %) vuosina 1983-1984 meneillään olleesta tai päättyneestä tutkimustyöstä. Säätiöiden ja rahastojen kautta saatiin avustusta 16 %:lle tutkimuksista. Suomen Akatemia rahoitti puolestaan 12 %:a tutkimustyöstä. Muiden ministeriöiden kuin opetusministeriön rahoitusosuus oli 4 % ja kouluhallituksen 3 %. Muita rahoituslähteitä (4 %) olivat vähäisessä määrin mm. Alko, kirkkolaitos ja yksityiset tahot. Tietoa rahoituslähteestä ei mainittu 16 %:ssa tutkimuksista.

Kehittämishankkeiden rahoitus noudatteli samoja linjoja kuin tutkimustenkin. Huomattavaa kuitenkin on, että peräti kolmannes näistä hankkeista oli projektikuvausten mukaan tekeillä virkatyönä. Tämä kuvannee osaltaan korkeakoululaitoksen piirissä virinnyttä aktiivista otetta oman toiminnan kehittämiseen.

TAULUKKO/TABLE 6. Tutkimusten ja kehittämishankkeiden rahoitus/Finance of research and R&D projects

Rahoituslähde Source of finance	Tutkimus Research		Kehittämishanke R&D		Yhteensä Total	
	f	%	f	%	f	%
Opetusministeriö/ Ministry of Education	21	(19)	5	(16)	26	(19)
Muu ministeriö/ Other Ministry	4	(4)	2	(6)	6	(4)
Kouluhallitus/ National Board of General Education	3	(3)	1	(3)	4	(3)
Suomen Akatemia / Academy of Finland	13	(12)	3	(9)	16	(11)
Virkatyö/ State post	22	(20)	10	(31)	32	(23)
Oma rahoitus/ Researcher as sponsor	6	(6)	1	(3)	7	(5)
Säätiö, rahasto/ Foundation	17	(16)	1	(3)	18	(13)
Muu rahoituslähde/ Other source	4	(4)	4	(12)	8	(6)
Ei tietoa/ No information	17	(16)	5	(16)	22	(16)
Yhteensä 1)	107	(100)	32	(100)	139	(100)

1) Määrään vaikuttaa se, että projektikuvauksissa on mainittu useampia kuin yksi rahoituslähde./Some of the research and R&D projects have more than one source of finance.

4. Tutkimusten ja kehittämishankkeiden kesto ja tuotokset

Korkeakoulutuksen tutkimuksista runsas puolet (54 %) vie aikaa 2-5 vuotta projektikuvauksissa esitettyjen arvioiden mukaan. Useimmin oli tutkimuksen pituudeksi arvioitu kolme vuotta (19 %), kaksi vuotta (14 %) tai viisi vuotta (12 %). Yhdessä vuodessa tai tätä lyhyemmässä ajassa arvioitiin saatavan valmiiksi vain 2 % tutkimuksista. Toisaalta 10 vuotta tai enemmän mainittiin tutkimuksen kestoksi 6 %:ssa tutkimuskuvauksista. Kehittämishankkeiden kesto arvioitiin yleensä lyhyemmäksi kuin tutkimusten; alle vuoden kestoisia oli 11 % hankkeista ja yli neljä vuotta kestävät hankkeet olivat harvinaisia. Toisaalta kehittämistyön jatkuvaa ja ehkä sivutoimistakin luonnetta kuvastanee se, että neljänneksessä projekteista ei mainittu hankkeen päättymisaikaa. Tutkimusten osalta ei päättymisaikaa oltu arvioitu 14 %:ssa projekteista.

TAULUKKO/TABLE 7. Tutkimus- ja kehittämishankkeiden arvioitu suorittamisaika vuosina/Estimated length of the research and R&D projects in years

Vuosien määrä Number of years	Tutkimus Research		Kehittämishanke R&D		Yhteensä Total	
	f	%	f	%	f	%
> 1	2	(2)	3	(11)	5	(5)
2	11	(14)	6	(22)	17	(16)
3	15	(19)	2	(7)	17	(16)
4	7	(9)	6	(22)	13	(12)
5	10	(12)	1	(4)	11	(10)
6	5	(6)	0	(0)	5	(5)
7	6	(7)	0	(0)	6	(6)
8	6	(7)	1	(4)	7	(7)
9	2	(2)	0	(0)	2	(2)
10 >	5	(6)	1	(0)	6	(6)
Ei tietoa/No information	11	(14)	7	(26)	17	(16)
Yhteensä/Total	80	100	27	100	107	(100)

Tutkimuksissa ja kehittämishankkeissa vajaassa kahdessa kolmanneksessa (63 %) mainittiin tehdyn tuotoksia. Vajaassa kolmanneksessa projekteista (31 %) oli valmistunut julkaisemattomia tuotoksia ja yli puolessa (56 %) oli tuotoksia suunnitteilla. Tuotoksiksi on katsottu painettujen kirjoitusten ohella myös mm. pidetyt esitelmät. Yleisimmin (26 %) projekteissa oli valmistu-

nut yksi tuotos; toisaalta yli neljän tuotoksen tutkimuksia ja kehittämishankkeita oli toiseksi eniten (17 %). Näistä useimmat olivat jo olleet monivuotisia ja/tai usean tutkijan yhteishankkeita. Yleisesti tutkimukset osoittautuivat tuotoksiltaan runsaammiksi kehittämishankkeisiin verrattuna.

Runsaassa kolmanneksessa (37 %) tutkimuksista ja kehittämishankkeista ei tuotoksia mainittu toistaiseksi valmistuneen. Näistä puolessa oli kyselyn aikaan (tammikuu 1985) tuotoksia suunnitteilla ja samaten puolessa todettiin olevan julkaisemattomia tuotoksia.

Korkeakoulutuksen tutkimuksen tuotoksena yleisimmäksi osoittautuivat kokoomateoksen artikkeli (34 %) sekä monografia tai sarjajulkaisu (31 %). Näitä harvemmin oli projekteissa kirjoitettu artikkeli aikakauslehtiin (23 %) tai pidetty mm. esitelmä tai tuotettu opinnäyte (12 %). Kehittämishankkeista valmistui ylivoimaisesti eniten monografioita tai sarjajulkaisuja (50 %) verrattuna muihin tuotoslajeihin.

TAULUKKO/TABLE 8. Tutkimusten ja kehittämishankkeiden tuotokset/ Products of research and R&D projects 1)

Tuotoslajit / Types of products	Tuotosmäärä/Numbers of products (f): 1 R	1 R&D 2)	2 R	2 R&D	3 R	3 R&D	4 > R	4 > R&D	Yhteensä/Total R	R %	R&D	R&D %
Monografia, sarjajulkaisu/ Monography, publication series	23	6	5	4	9	0	0	0	65	(31)	14	(50)
Kokoomateoksen artikkeli/ Article in report collection	10	2	4	0	3	1	7	0	70	(34)	5	(18)
Aikakauslehden artikkeli/ Article in journal	10	1	2	1	3	1	3	0	48	(23)	6	(21)
Muut/ Others	6	0	5	0	1	1	1	0	24	(12)	3	(11)
Yhteensä/Total									207	(100)	28	(100)

1) Tutkimuksista 27:ssä (34 %) ja kehittämishankkeista 12:ssa (44 %) ei mainittu lainkaan tuotoksia./ There were no products in 27 (34 %) of the research projects and in 12 (34 %) of the R&D projects.
2) R = tutkimus/research; R&D = kehittämishanke/R&D project

A. YLEISTÄ/GENERAL

A SOSIALISAATIO KÄSITTEENÄ JA PROBLEMATIIKKANA; TERVEYSKASVATUS SOSIALISAATIONA

B Socialization as a concept and a problematic; health education as socialization

C Alanen Leena (941-292350)

D Alanen Leena

E 1981-1985

F Suomen Akatemia, virkatyö

G Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Institute for Educational Research)

H Projektin tavoitteet ovat ensisijaisesti teoreettiset ja metodologiset. Sosialisaatiokäsitteen selkeyttäminen lähtien käsitteen omasta kehityksestä ja sosialisaatiotutkimuksen kytkennöistä ongelmiin ja niiden ratkaisupyrkimyksiin tuo esiin käsitteen rajoitukset ja aukkopaikat/puutteet. Koska sosialisaatioprosessit reaalisina yhteiskunnallisina kehitysprosesseina on tarpeen tuntea monien kasvatuksellisten käytäntöjen (koulukasvatus, kotikasvatus, joukkotiedotuskasvatus, terveyskasvatus) alueilla, teoreettinen ja käsitteellinen selkeyttäminen voi muodostua hyödylliseksi ko. käytäntöjen kehittämiselle. - Tässä projektissa terveyskasvatus on se alue, johon sosialisaatioteorian ja -käsitteen kehitystä ja puutteita fokusoidaan. Tutkimuksen käytännöllinen anti koskee silloin ehdotuksia terveyskasvatuksen kehittämiseksi.

I sosialisaatio, terveyskasvatus
socialization, health education

J sosiologia, kasvatustiede

K Alanen, L. 1982. Terveyskasvatus ja nuoret. Raportti nuoriin suunnatusta terveyskasvatuskokeilusta. Tamperen yliopisto. Kansanterveystieteen julkaisuja M 66. English summary.

Alanen, L. 1982. Nuorten terveyskasvatuksen kehittämisongelmia. Terveyskasvatustutkimuksen vuosikirja 1982. Lääkintöhallituksen julkaisuja. Terveyskasvatus. Sarja Tutkimukset 1. English summary.

Alanen, L. 1982. Sosialisaatio kasvun ja vanhenemisen kannalta. Teoksessa M. Jylhä, P. Pohjolainen & R-L. Arajärvi (toim.) Kasvun ja vanhenemisen tutkimus: kasvun ja vanhenemisen tutkijat -yhdistyksen tutkimusseminaari Peurunka 19.-20.11.1981: seminaariraportti. Jyväskylän yliopisto. Terveystieteen laitos. Sarja B: Katsauksia 2.

Alanen, L. 1983. Mihin terveyskasvatus kasvattaa? Terveyskasvatuksen kehittämisperspektiivien tarkastelua. Terveyskasvastutkimuksen vuosikirja 1983. Lääkintöhallituksen julkaisuja. Tutkimukset 3. English summary.

L ei

M on

A SUOMALAISEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄN TULEVAISUUDEN VAIHTOEHDOT

B Future alternatives of the Finnish educational systems

C Antikainen Ari (973-26211), Jolkkonen Ari, Turunen Hannu

D Antikainen Ari

E 1983-1986 tai 1987

F Suomen Akatemia, opetusministeriö, Joensuun yliopisto

G Joensuun yliopisto, kasvatustieteiden tiedekunta, sosiologia, PL 111, 80101 Joensuu (University of Joensuu/Faculty of Education)

H Tavoitteena on esittää historiallisen kehityksen, nykyisten haasteiden ja tulevaisuuden mahdollisuuksien pohjalta järkevät ja uskottavat suomalaisen koulutusjärjestelmän tulevaisuuden vaihtoehdot. Koulutusjärjestelmän kokonaisuuden ohella tutkitaan korkeakoululaitoksen kehitystä "suomalaista korkeakoulumallia" ja sen tulevaisuutta. Menetelminä ovat historiallinen analyysi, haastattelututkimus, teoreettinen pohdinta ja tulevaisuuden tutkimuksen menetelmät (lähinnä skenaarioiden ja visioiden laatiminen ja arviointi).

Tuloksina mm. seurantaa ja arviota 1970-luvun koulutuskehityksestä ja aineksia tulevaisuuteen varautumista varten koulutuspolitiikassa.

I koulutuksen tulevaisuus, koulutusjärjestelmä, koulutuspolitiikka, tulevaisuuden tutkimus
future of education, educational system, educational policy, futures research

J kasvatustiede, sosiologia (kasvatussosiologia ja tulevaisuuden tutkimus tutkimusaloina)

K Antikainen, A. 1982. Miten koulun käy ? Tyyris Tyllerö 2.

Antikainen, A. 1983. Koulutuksen tulevaisuuden luonnostelmia. Tecksessa Näkemyksiä koulutuksen tulevaisuudesta. Asiantuntijaselvityksiä koulutussuunnittelun neuvottelukunnalle. Osa 2. Opetusministeriön suunnittelusihteeristön julkaisuja 2. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Antikainen, A. 1983. Remarks on equality of opportunity in the Finnish education system. Joensuun korkeakoulu. Kasvatustieteiden osaston selosteita ja tiedotteita 39.

Antikainen, A. 1983. Jälkimoderni maailmankuva Johan Galtungin mukaan. Tecksessa J. Luukkonen, (toim.) Kasvatuksen tulevaisuus. Keuruu: Otava.

Antikainen, A. 1984. Muuttuva muuttumaton yliopisto ? Teoksessa A. Antikainen, M. Panhelainen & M. Parjanen (toim.) Yliopisto tulevaisuuttaan etsimässä. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 243.

Antikainen, A. 1984. Koulutuksen tulevaisuuden vaihtoehdoista. Teoksessa T. Santalainen & S. Mansukoski (toim.) Henkilöstön kehittäminen tänään ja huomenna: Säästöpankkiopiston 25-vuotisjuhlakonferenssi 9.-10.6.1983. Säästöpankkiopisto, Vammala: Vammalan kirjapaino.

Antikainen, A. 1984. Tulevaisuuden yhteiskunta ja koulu. Teoksessa Tampereen, Jyväskylän ja Joensuun opettajankoulutusyksiköiden täydennyskoulutuspäivät Joensuussa 15.-16.4.1983. Joensuun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunnan selosteita 1.

Antikainen, A. 1984. Työ ja koulutus. Teoksessa Työ ja tulevaisuus. Tulevaisuuden tutkimuksen seura.

Antikainen, A. 1984. Yhteiskunnan muutos ja koulutuksen tulevaisuus. Aikuiskasvatus 4 (3).

Jolkkonen, A. 1985. Korkeakoululaitoksen muotoutuminen ja uudet tehtävät. Empiirisiä havaintoja suomalaisesta korkeakoulumallista. Joensuun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunnan selosteita 5.

Antikainen, A. 1985. University development, social change and regional policy. In R. Mäkinen, M. Panhelainen & M. Parjanen (eds.) Recent Finnish Research on Higher Education 1985. University of Jyväskylä. Reports from the Institute for Educational Research 364, 3-23. ISBN 951-679-375-4.

L on

M on

A HELSINGIN YLIOPISTON HISTORIAPROJEKTI

B The history project of the University of Helsinki

C Klinge Matti (90-1912371), Leikola Anto, Knapas Rainer, Strömberg John

D Klinge Matti

E 1982-1988

F Helsingin yliopisto

G Helsingin yliopisto, Fabianinkatu 33, 00170 Helsinki (University of Helsinki)

H

I yliopisto, historia
university, history

J historia, oppihistoria

K

L ei

M on

A KOULUTUKSEN YHTEISKUNNALLISET TEHTÄVÄT

B The social functions of education

C Raivola Reijo (931-156088)

D Raivola Reijo

E 1980-1983

F Tampereen kaupungin tiede- ja kulttuurirahasto

G Tampereen yliopisto, kasvatustieteen laitos, Pyynikintie 2, 33230 Tampere (University of Tampere/Dept. of Education)

H

I koulutuspolitiikka, koulutuskysyntä, koulutushalukkuus, koulu-hallinto
educational policy, demand for education, educational interest, administration of education

J kasvatustiede, sosiologia

K Raivola, R. 1982. Koulutuksen yhteiskunnalliset tehtävät eduskunta-puolueiden ohjelmien valossa. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteen laitoksen julkaisuja A 24. ISBN 951-44-1252-4

Raivola, R. 1983. Virkamiehet koulutuspolitiikan tekijöinä. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteen laitoksen julkaisuja A 28. ISBN 951-44-1380-6

Ruohotie, P. & Raivola, R. 1983. Koulutushalukkuudesta = koulutuksen sosiaalisesta kysynnästä. Teoksessa Näkemyksiä koulutuksen tulevaisuudesta. Asiantuntijaselvityksiä koulutussuunnittelun neuvottelukunnalle. Osa II. Opetusministeriön suunnittelusihteeristön julkaisuja 2. Helsinki: Valtion painatuskeskus. 73-93. ISBN 951-46-6882-0

L ei

M ei

A VERTAILEVA KASVATUSTIEDE

B Comparative education

C Raivola Reijo (931-156088)

D Raivola Reijo

E 1983-1986

F

G Tampereen yliopisto, kasvatustieteen laitos, Pyynikintie 2, 33230 Tampere (University of Tampere/Dept. of Education)

H

I kasvatustiede, vertaileva tutkimus
educational science, comparative research

J kasvatustiede

K Raivola, R. 1984. Vertaileva kasvatustiede. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteen laitoksen julkaisuja A 30. ISBN 951-44-1536-1

Raivola, R. 1985. What is comparison? Comparative Education Review 29 (3), 362-374.

L ei

M on

A KOULUTUKSELLINEN TASA-ARVOISUUS

B Educational equality

C Siurala Lasse (90-431332)

D

E 1982-1983

F Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö ry.

G Helsingin kauppakorkeakoulu, sosiologian laitos, Runeberginkatu 14-16, 00100 Helsinki (Helsinki School of Economics and Business Administration/Dept. of Sociology)

H

I koulutuksellinen tasa-arvo, korkeakoulu , kauppatieteet
educational equality, university , commercial sciences

J sosiologia

K Siurala, L. 1983. Koulutuksellinen tasa-arvoisuus. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D -65.

Siurala, L. 1983. Educational equality. The Helsinki School of Economics. Publication series D -66.

Siurala, L. 1983. Helsingin kauppakorkeakoulun opiskelijoiden käsityksiä korkeakouluun hakeutumisesta, opiskelusta ja työelämästä. Helsingin kauppakorkeakoulu. Työpapereita F -68.

L ei

M ei

A EETTISEN KASVATUKSEN EHDOT SUOMALAISESSA YHTEISKUNNASSA

B Conditions of ethics teaching in the Finnish society

C Skinnari Simo (981-223944)

D Skinnari Simo

E 1981-1987

F oma rahoitus

G Oulun yliopisto, käyttäytymistieteiden laitos, Kasarmintie 4, 90100 Oulu (University of Oulu/Dept. of Behavioral Sciences)

H Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia kasvatusfilosofisesti eettisen kasvatuksen olemusta ja ehtoja suomalaisessa yhteiskunnassa. Tavoitteena on tutkia

1) tiedettä eettisenä toimintana
2) kasvatusta eettisenä toimintana ja
3) suomalaisen yhteiskunnan muuttuvaa ethosta.

Tuloksia voidaan hyödyntää ihmisarvoisempaan, arvotäyteisempään elämään kasvatettaessa. Ensimmäinen tärkeä tulos on, että kasvatustiede olemuksensa puolesta tavoittelee arvotäyteistä elämää - se ei ole, eikä voi koskaan olla arvovapaata.

I eettinen kasvatus, kasvatusfilosofia
ethical education, philosophy of education

J kasvatustiede, filosofia

K Skinnari, S. 1981. Eettinen kasvatus J.V. Snellmanin kasvatusfilosofian valossa. Teoksessa Snellman ja sivistys: Koostuu Jyväskylän yliopiston filosofian laitoksen järjestämässä Snellman ja sivistys -symposiumissa 25.-26.9.1981 pidetyistä esitelmistä. Jyväskylän yliopisto. Filosofian laitos. Julkaisu 14, 45-63.

Skinnari, S. 1982. Kasvatustieteen etiikasta ja ihmiskäsityksestä, osa 1. Alkumatka 1, 10-15.

Skinnari, S. 1982. Kasvatustieteen etiikasta ja ihmiskäsityksestä, osa 2. Alkumatka 2, 25-30.

Skinnari, S. 1982. Vapauden filosofia elämänkäytäntönä. Itsekasvatuksen lähtökohtia. Alkumatka 4, 30-33.

Skinnari, S. 1983. Kasvamaan saattaminen. Eettisen kasvatuksen lähtökohdista. Alkumatka 1, 14-16.

Skinnari, S. 1983. Kasvatustieteen käsitteenmuodostus eettisenä toimintana. Teoksessa S. Hirsjärvi (toim.) Kasvatus- ja yhteiskuntatieteiden metodologisista lähtökohdista. Jyväskylän yliopisto. Kas-

vatustieteen laitos. Julkaisuja B 3, 89-106.

Skinnari, S. 1983. Kasvatus taiteena - tie totuudellisuuteen. Alkumatka 3, 5.

Skinnari, S. 1983. Kasvattajan kasvaminen. Alkumatka 1, 4-5.

Skinnari, S. 1984. Henkisen kasvun ajatus Suomen kulttuuriperinnössä. Alkumatka 1, 6-8.

L on

M on

A TERVEYS JA HYVINVOINTI TIETEENFILOSOFISENA ONGELMANA

B Health and well-being on the philosophical problem of science

C Vaittinen Matti (941-291865)

D Heikkinen Eino

E 1979-1988

F

G Jyväskylän yliopisto, terveystieteen laitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Dept. of Health Sciences)

H Tutkimus on sairauden, terveyden ja hyvinvoinnin käsitteisiin liittyvä teoreettis-metodologinen analyysi tieteenfilosofian (epistemologian) ja eri tieteenalojen (lääketiede, yhteiskunta- ja käyttäytymistieteet) näkökulmasta. Tavoitteena on pyrkiä kokonaisvaltaisempaan, integratiiviseen näkemykseen terveydestä, jota voisi luonnehtia lähinnä terveystieteellisen lähestymistavan teoreettis-metodologisena konstruktiona.

I terveys/hyvinvointi, tieteen filosofia, teoria, metodologia
health/well-being/welfare, philosophy of science, theory, methodology

J lääketiede, yhteiskuntatieteet

K Vaittinen, M. 1980. Sairaus ja terveys historian näkökulmasta. Tutkielma kansanterveyden, sairauden ja terveyden käsitteiden sekä kansanterveyspolitiikan kehityshistoriallisista piirteistä. Jyväskylän yliopisto. Kansanterveyden laitos. Sarja B. Katsauksia 1.

Vaittinen, M. 1984. Tieteellinen toiminta filosofisena ongelmana: tietoteoreettinen tarkastelu. Jyväskylän yliopisto. Kansanterveyden laitos. Sarja B. Katsauksia 3.

L ei

M on

A KUINKA TIETEELLINEN TIETO KASVAA?

B The problem of the growth of knowledge

C Verronen Veli (931-462964)

D Verronen Veli

E viime vuosina, lähi vuosina

F Weijolan säätiö, Suomen Akatemia ja virkatyö

G Tampereen yliopisto, matemaattisten tieteiden laitos,
Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos, PL 607, 33101 Tampere,
(University of Tampere/Department of Mathematical Sciences)

H Tavoite: tieteellisen tiedon kasvutavan analyysi
Menetelmät: tieteenfilosofiset sanan laajassa merkityksessä
Tuloksilla saattaa ehkä olla merkitystä korkea-asteen koulutuksen suunnittelun kannalta.

I tiedon kasvu, tiede, tieteen kehitys, tieteen edistyminen
growth of knowledge, science, development of science,
scientific progress

J tieteenfilosofia, -sosiologia, tieteentutkimus

K Verronen, V. 1984. Growth in empirical science: A confrontation of its contentual and quantitative aspects with special implication for the future prospects of basic research. In E. Kaukonen, & N. Stolte-Heiskanen (eds.) Science studies and science policy. Proceedings of the Finnish-Bulgarian Symposium. May 14-15, 1984 Tampere. Publications of the Academy of Finland 3, 12-29.
ISBN 951-715-166-7. ISSN 0358-9153.

L on

M on

B. JÄRJESTELMÄT JA LAITOKSET/SYSTEMS AND INSTITUTIONS

A JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON UUDEN LAITOSHALLINNON SEURANTATUTKIMUS-PROJEKTI

B A follow-up study of reforms in departmental administration at the University of Jyväskylä

C Aittola Tapio (941-292031), Marin Marjatta, Vähämaa Risto

D Marin Marjatta

E 1982-1984

F Opetusministeriö

G Jyväskylän yliopisto, sosiologian laitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Dept. of Sociology)

H Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Jyväskylän yliopiston uuden laitoshallintomallin seurausvaikutuksia ainelaitosten käytännön toiminnalle. Hallinnonuudistuksen yhteydessä yliopiston laitoshallinto demokratisoitiin siten, että aikaisemmin professorijohtoinen hallintotapa korvattiin uusilla edustuksellisilla laitosneuvostoilla. Käytännössä hallinnon demokratisointi näytti kuitenkin johtaneen hallinnollisten toimintamuotojen ja hallintokäytäntöjen byrokratisoitumiseen, mikä tulos tavallaan voi suoraan heijastua päätöksentekijöiden lukumäärän lisääntymisestä sekä uudesta hallinnollisesta tilanteesta. Uudet edustukselliset laitosneuvostot olivat ehtineet toimia tutkimusajankohtaan mennessä vasta runsaan vuoden, mikä tuli ilmi vastaajien epätietoisuudessa todellisista muutoksista. Myönteisimmin uusiin edustuksellisiin hallintoelimiin suhtautuivat opiskelijat ja kielteisimmin professorikiintiöön lukeutuvat vastaajat. Tutkimuksessa todettiin myös naisilla olevan vähäisemmät tiedot yliopiston hallinnosta kuin miehillä sekä naisten osallistuvuus yliopiston hallintoon pienemmäksi kuin miesten. Naisten käsitykset yliopiston ja hallinnon luonteesta poikkesivat myös miesten käsityksistä, sillä naiset suhtautuivat mm. hallintobyrokratiaan miehiä myönteisemmin, koska heille byrokratia on - samoin kuin opiskelijoillekin - eräs keino huolehtia puutteellisesta oikeusturvastaan. Tutkimuksessa ilmenneet erot johtuivatkin suurelta osin miesten ja naisten erilaisesta asemasta yliopistohierarkiassa. Laitosneuvostojen käytännön toimintaa kuvaavana piirteenä oli tutkimusajankohtana niiden toiminnan keskittyminen opetukseen ja tutkintovaatimuksiin sekä laitoksen raha-asioihin.

I yliopistohallinto, demokratia, byrokratia, byrokraattinen rationaalisuus, naistutkimus, naisten asema
university administration, democracy, byreaucracy, bureaucratic rationality, women studies, women's position

J sosiologia, hallintotiede

K Aittola, T. 1983. Yliopistoyhteisön jäsenten käsityksiä ja kokemuksia uudesta laitoshallinnosta. Jyväskylän yliopisto. Hallintoviraston julkaisuja 7.

Marin, M. 1983. Miesten ja naisten hallintokäsitykset ja -kokemukset Jyväskylän yliopistossa. Jyväskylän yliopisto. Hallintoviraston julkaisuja 8.

Aittola, T. & Vähämaa, R. 1984. Jyväskylän yliopiston eri henkilöstöryhmien yliopisto- ja hallintokuvat. Jyväskylän yliopisto. Hallintoviraston julkaisuja 11.

L ei

M ei

A DEN AKADEMISKA ARBETSMARKNADEN I FINLAND

B The academic labour market in Finland

C Anckar Olle (921-654311/212), Eklund Rabbe

D Anckar Olle

E 1983-1996

F Suomen Akatemia, opetusministeriö

G Åbo Akademi, kansantaloustieteen laitos, Domkyrkotorget 3, 20500 ÅBO (Åbo Akademi-Swedish University of Turku/Institution of Economics)

H Målsättningen för undersökningen är att utreda de ekonomiska sambanden mellan högskoleväsendet å ena sidan och arbetsmarknaden å andra sidan. Hur påverkas efterfrågan på studieplatser, studiernas inriktning, lärintensitet och examensfrekvens av läget på arbetsmarknaden och utbudet av arbetskraft med längre skolning.

Huvudvikten har hittills lagts på att utreda de högre utbildades relativa löneutveckling sedan 1970 och arbetsmarknadssituationen. Sålunda kan påvisas bl.a. eventuella förändringar i utbildningsinvesteringarnas lönsamhet.

Undersökningen förväntas ge ökad information om de längre utbildades arbetsmarknadssituation i en föränderlig värld och den skall belysa den ömsesidiga interdependensen mellan högre utbilding och arbetsmarknad. En förhoppning är att undersökningen på längre sikt skall bidra till att vidga beslutsunderlaget vid planeringen av den framtida högre utbildningen.

I työttömyys, palkka, kysyntä ja tarjonta, yliopisto, työmarkkinat
unemployment, salary, demand and supply, university, labour market

J

K Westermark, K. 1985. Inkomstutvecklingen för de högre utbildade under 1970-talet. Pro gradu i nationalekonomi.

Eklund, R. 1985. Arbetsmarknad och högre utbildning. Pro gradu i nationalekonomi.

Anckar, O. 1985. Research on the economics of higher education in Finland. In. R. Mäkinen, M. Panhelainen & M. Parjanen (eds.) Recent Finnish Research on Higher Education 1985. University of Jyväskylä. Reports from the Institute for Educational Research 364, 25-69. ISBN 951-679-375-4.

L on

M on

A SUOMEN KORKEAKOULULAITOKSEN LAAJENEMINEN 1966-86

B The growth of higher education in Finland 1966-86

C Haavio Matti (90-171636)

D Linna Markku

E 1982-1985

F Opetusministeriö

G Opetusministeriö, korkeakoulu- ja tiedeosasto sekä suunnittelusihteeristö, Rauhankatu 4, 00170 Helsinki; Aleksanterinkatu 15 B, 00100 Helsinki (Ministry of Education/Dept. for Higher Education and Research & Planning Secretariat)

H Tarkoituksena on selvittää Suomen korkeakoululaitoksen kehitystä ja sen osatekijöitä 1960-luvun puolivälistä alkaen. Ensimmäisessä raportissa (Haavio, 1983) käsiteltiin Suomen korkeakoululaitoksen keskeisen ohjaussäännöstön eli vuonna 1966 voimaan tulleen kehittämislainsäädännön syntyä, vaiheita ja luonnetta lähtökohdista, joissa korkeakoulupoliittisiin aineksiin yhdistyivät aluepoliittiset tekijät. Tekeillä olevassa toisessa raportissa keskitytään soveltamiskysymyksiin; mukana on myös kansainvälistä vertailua. - Projektin ja sen molempien osaraporttien taustana on mm. se, että kehittämislainsäädännön voimassaoloaika päättyy vuoden 1986 lopussa ja uutta lainsäädäntöä valmistellaan.

I lainsäädäntö, korkeakoulutuksen kasvu, aluepolitiikka, hyvinvointivaltio
legislation, growth of higher education, regional policies, welfare state

J sosiologia, valtio-oppi (hallinnon tutkimus)

K Haavio, M. 1983. Korkeakoululaitoksen kehittämistä koskeva lainsäädäntö: tavoitteena koordinoitu laajentaminen. Opetusministeriö. Korkeakoulu- ja tiedeosaston julkaisusarja 51. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Haavio, M. 1985. Suomen korkeakoululaitoksen laajeneminen 1966-1986: kasvu ja sen osatekijät soveltamiskysymyksinä. Opetusministeriö. Korkeakoulu- ja tiedeosaston julkaisusarja 94. Helsinki: Valtion painatuskeskus

L ei

M on

A KORKEAKOULUJEN TEHOKKAAN TOIMINNAN EDELLYTYKSET

B The prerequisites for the efficient functioning of higher education institutions

C Heikkonen Iris (90-6948911)

D Vuorinen Juha

E 1984-1985

F Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö

G Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö, Kansakoulukatu 10 A, 00100 Helsinki (Foundation for Research in Higher Education and Science Policy)

H Tutkimuksen tavoitteena on tunnistaa eri oppiaineiden, tieteenalojen, korkeakoulujen ja koko korkeakoululaitoksen toimintaedellytysten kehittämistarve. Tutkimuksella selvitetään yliopistojen ja korkeakoulujen professorikunnan näkemyksiä korkeakoulujen tehokkaan toiminnan edellytyksistä.

Korkeakoulujen toiminnan tehokkuudella tarkoitetaan niiden kykyä suoriutua tehtävistään, tieteellisen tutkimustyön suorittamisesta ja siihen liittyvän korkeimman opetuksen antamisesta. Tehokkuus ei ole korkeakoulujen ensisijainen päämäärä, mutta se on yhä enemmän niiden kehittymisen keskeinen ehto. Toimintaedellytykset muodostavat ne puitteet, joiden avulla korkeakoulut saavuttavat tavoitteensa.

Tutkimuksen lähtökohtana on näkemys, että korkeakouluissa jo melko pitkään työskenneillä professoreilla ja apulaisprofessoreilla on paras käsitys siitä, minkälaiset toimintaedellytykset heidän oman oppiaineensa ja laitoksensa tehokas tehtävistä suoriutuminen vaatii. Pääasiallisena tutkimusaineistona onkin professorikunnalle (otos 772 professoria tai apulaisprofessoria) suunnatun postikyselyn aineisto.

Tutkimuksessa tarkastellaan myös korkeakoulujen tämänhetkistä tehokkuutta ja tehokkuuden mittaamiseen liittyviä arviointiongelmia tilasto- ja muun dokumenttiaineiston avulla sekä pyritään kuvaamaan korkeakoulujen tehokkuutta erilaisten tunnuslukujen avulla.

Tutkimuksen tuloksena saadaan kokonaiskuva korkeakoulujen toimintaedellytysten kehittämistarpeesta. Tutkimus tulee päätymään konkreettisiin johtopäätöksiin Suomen korkeakoulujen tehokkaan toiminnan edellytysten kehittämisestä. Näin pyritään osoittamaan suuntaviivoja korkeakoulujen kehittämiselle niiden omista lähtökohdista.

I korkeakouluopetus, tutkimus, arviointi, professori
higher education, research, assessment, professor

J sosiologia

K

L ei

M on

A KORKEAKOULUT JA METSÄTEOLLISUUS

B Universities and forest industry

C Heikkonen Iris (90-6948911), Hakala Tuula

D Vuorinen Juha

E 1982-1985

F Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö

G Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö, Kansakoulukatu 10 A, 00100 Helsinki (Foundation for Research in Higher Education and Science Policy)

H Vuonna 1981 aloitetun selvitystyön tuloksena julkaistiin raportti Korkeakoulut ja metsäteollisuus (1983). Raportissa pyritään selvittämään sitä, missä määrin maamme korkeakouluopetus ja -tutkimus vastaavat metsäteollisuuden tarpeita ja miten korkeakouluja tulisi kehittää, että ne entistä paremmin täyttäisivät metsäteollisuuden odotuksia. Raportissa päädytään toimenpide-ehdotuksiin, joissa käsitellään mm. korkeakoulujen voimavaroja ja niiden kohdentumista, opetusta ja tutkimusta, korkeakoulujen toiminnan tehokkuutta ja elinkeinoelämän ja korkeakoulujen yhteistyötä.

Jatkoselvityksen tavoitteena on selvittää yksityiskohtaisesti metsäteollisuuden alalla tutkimus- ja opetustoimintaa harjoittavien laitosten resurssit, toiminta ja tuotos.

I korkeakoulu, teollisuus, yhteistyö, metsäala
university, industry, cooperation, forestry

J sosiologinen

K Hakala, T. 1983. Korkeakoulu ja metsäteollisuus. Korkeakoulu- ja tiedepoliittisen tutkimussäätiön julkaisusarja 33. Helsinki.

L ei

M on

A KORKEAKOULUTUS JA TALOUSTIEDE

B Economics of higher education

C Hölttä Seppo (921-645400), Anttonen Jukka, Heinänen Pekka

D Leponiemi Arvi

E 1984-1985

F Yrjö Jahnssonin säätiö, korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö

G Turun yliopisto, 20500 Turku (University of Turku)

H Tutkimushankkeen meneillään olevassa ensimmäisessä vaiheessa on tarkoitus kartoittaa ulkomailla tehtyä korkeakoulutuksen taloustieteellistä tutkimusta ja selvitellä tutkimuksen ja tulosten soveltuvuusmahdollisuuksia Suomessa. Keskeiset ongelma-alueet ovat: korkeakoulutusinvestointien tuottavuus, korkeakoulutuksen tuottavuus ja kustannukset sekä korkeakoulutuksen tehokkuus. Kirjallisuuskatsauksen lisäksi on tekeillä Suomen korkeakoulutuksen kustannusselvitys.

I koulutuksen taloustiede, investoinnit korkeakoulutukseen, korkeakoulutuksen tehokkuus
economics of education, investment in higher education, efficiency of higher education

J taloustiede

K

L on

M on

A OULUN YLIOPISTON YLIOPISTOKUVA

B The University image of the University of Oulu

C Jakkula Olavi (981-222700), Ruotsala Alpo (981-333222), Saarinen Hannu

D Forssell Osmo

E 1982-1984

F Oulun yliopiston tukisäätiö, Tauno Tönningin Säätiö, Työvoiministeriö, Opetusministeriö

G Oulun yliopisto, kansantaloustieteen laitos, yliopiston kanslia, PL 191, 90101 Oulu (University of Oulu/Dept. of Economics)

H Yliopisto teetti 25-vuotisjuhlatapahtumiin liittyen selvityksen yliopistokuvastaan eli siitä, miten yliopiston katsotaan onnistuneen toiminnassaan ja pystyneen täyttämään siihen kohdistuneet odotukset. Tutkimus suoritettiin vuosina 1982-83 kyselytutkimuksena, joka koski noin 2500 yliopiston sisäisiin ja ulkoisiin sidosryhmiin kuuluvaa henkilöä. Tulosten tulkinnassa käytettiin faktorianalyysia sekä esitettiin varimax-ratkaisu ja hahmoteltiin eri sidosryhmien vastausprofiilit. Tutkimukseen liittyi myös seikkaperäinen yliopiston taloudellisia vaikutuksia selvittänyt rahavirtakartoitus.

Sisäisten sidosryhmien osalta yliopisto käyttää ja hyödyntää tuloksia henkilöstö- ja koulutuspolitiikassaan. Myös tutkimus- ja opetustoimintaan tuloksilla on merkitystä. Toiminnan arvioinnin kannalta tutkimuksen tuloksilla on edelleen oleellista merkitystä.

Yliopisto nähdään erittäin merkittävänä alueellisena tutkimus ja koulutuslaitoksena, jolla on myös valtakunnallista merkitystä. Alueellisuuden painotuksen odotetaan vähenevän tulevaisuudessa ja painopisteen siirtyvän alueellisuudesta kansainväliseen tutkimuksen ja opetuksen kanssakäymiseen.

Sisäiset sidosryhmät kokevat laitosten välisen yhteistyön vähäiseksi olemassa oleviin mahdollisuuksiin nähden sekä uralla etenemisen mahdollisuuden yliopistossa lähes olemattomaksi.

I yliopisto, ympäristö, vaikutus, työvoima, taloudelliset olot, kulttuuri
university, surroundings, effect, labour, economical conditions, culture

J yritystaloudellinen ja strateginen suunnittelu, henkilöstösuunnittelu

K Oulun yliopiston yliopistokuva. 1984. Oulun yliopiston kanslian julkaisuja 2. Oulu: Monistus ja kuvakeskus.
ISBN 951-42-1865-5. ISSN 0359-4769. English summary.

L ei

M ei

A YLIOPISTON TOIMINNAN ARVIOINNIN KEHITTÄMISHANKE

B Development of university's planning and evaluation methods

C Jussila Matti (931-156287), Pimiä Mauri

D Jussila Matti

E 1984-1985

F virkatyö

G Tampereen yliopisto, hallintovirasto, PL 607, 33101 Tampere
(University of Tampere/Office of Administration)

H Liittyy valtakunnallisessa korkeakoulupolitiikassa virinneeseen keskusteluun korkeakoulujen suunnittelun, seurannan ja toiminnan arvioinnin kehittämisestä. Asian edistämiseksi Tampereen yliopiston piirissä yliopiston rehtori on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on:

1) selvittää Tampereen yliopistossa käytettävät ja käytettävissä olevat tiedostot sekä suunnittelu- ja arviointimenetelmät ja arvioida niiden tarkoituksenmukaisuutta,
2) tehdä ehdotus menetelmistä, joiden avulla voidaan määrällisin ja laadullisin perustein seurata ja arvioida yliopiston toimintaa ja sen tuloksellisuutta eri tehtäväalueilla, ja
3) selvittää erityisesti yliopiston toimintakertomuksen kehittämismahdollisuuksia toiminnan arvioinnissa ja valmistella ohjeet toimintakertomuksen uudistamiseksi.

I toiminnan arviointi, suunnittelu- ja seurantamenetelmät, tuottavuus, toimintakertomus
institutional evaluation, planning & evaluation methods, productivity, annual report

J kasvatustiede, hallintotieteet

K

L ei

M on

A VOIMAVAROJEN TARPEEN ARVIOINTI

B Assessment of the need for resources in higher education

C Mikkola Heidi (90-1734569)

D Mikkola Heidi

E 1983-1984

F Helsingin yliopisto, virkatyö

G Helsingin yliopisto, suunnittelutoimisto, Hallituskatu 8, 00100 Helsinki (University of Helsinki/Planning Office)

H Selvityksissä tarkastellaan korkeakoululaitoksen kehittämislakiin pohjautuvia resurssilaskelmia ja käytössä olevia tiedostoja.

I lainsäädäntö, opiskelijapaikka, resurssien jako, tiedosto
legislation, student place, resource allocation, file

J

K Mikkola, H. 1983. Miksi opiskelijamäärä on huono opettajatarpeen mittari. Helsingin yliopisto. Suunnittelutoimiston selvityksiä 2.

Mikkola, H. 1983. Aloituspaikka vai opiskelija . Helsingin yliopisto. Suunnittelutoimiston selvityksiä 4.

Mikkola, H. 1985. Opetusresurssien tarpeen arvioinnissa huomioon otettavat erityisryhmien opiskelijat. Helsingin yliopisto. Suunnittelutoimiston selvityksiä 1.

L ei

M on

A YLIOPISTON TALOUDELLISET VAIKUTUKSET PAIKALLISTALOUTEEN: PANOS-TUOTOSLÄHESTYMISTAPA

B University's economic effects to a local economy: Input-output approach

C Saurio Simo (921-645403)

D Saurio Simo

E 1982-1985

F Turun Yliopistosäätiö, Turun yliopisto ja oma rahoitus

G Turun yliopisto, taloustieteen ja sosiaalipolitiikan laitos, Kasarmialue, 20500 Turku (University of Turku/School of Economics and Social Policy)

H Tutkimuksen tavoitteena on tutkia vuoden 1980 poikkileikkausaineistolla Turun yliopiston, sen henkilökunnan ja opiskelijoiden rahankäytön välittömät, välilliset ja johdetut tuotanto-, tulo- ja työllisyysvaikutukset toisaalta Turun kaupunkiin ja toisaalta koko Turun kaupunkiseudulle (Turun lisäki 6 ympäristökaupunkia ja -kuntaa).

Tutkimusmenetelminä ovat välittömien vaikutusten osalta yliopiston, henkilökunnan ja opiskelijoiden rahavirta-analyysi sekä välillisten ja johdettujen vaikutusten osalta panos-tuotosanalyysi.

I yliopisto, taloudelliset vaikutukset, paikallistalous
university, economic impact (effect), local economy (community)

J taloustiede

K

L on

M on

A ÅBO AKADEMIN HALLINNONUUDISTUKSEN SEURANTATUTKIMUS

B The functions of the administrative reform at the University of Åbo Akademi, Finland

C Silius-Broo Harriet (921-645311)

D

E 1982-1985

F opetusministeriö (osittain)

G Åbo Akademi, sosiologian laitos, Gezeliusgatan 2 A, 20500 Åbo (Åbo Akademi - Swedish University of Turku/Dept. of Sociology)

H I samband med införandet av ett nytt förvaltningssystem vid Åbo Akademi år 1981 föddes tanken på en uppföljning av reformen i likhet med motsvarade uppföljningar vid 1970-talets reform vid ett tiotal finländska högskolor liksom vid Jyväskylä universitet samtidigt. Avsikten är att utgående från en analys av universitetets uppgifter studera förvaltningsreformens manifesta och latenta funktioner respektive dess eufunktioner och dysfunktioner. För att underlätta analysen indelas förvaltningsreformen i fyra delreformer: representationsreformen, organisationsreformen, den ekonomiska reformen och den administrativa reformen. Intresset fokuseras på univeritetets centrala nivå där de största förändringarna har skett.

Materialet består av arkivmaterial (protokoll, handlingar),muntliga intervjuer med styrelsemedlemmar och en lika stor grupp professorer som inte var medlemmar i kollegiala organ samt av data insamlat genom deltagande observation på styrelsemötena under åren 1981, 1982, 1983.

Som ett särproblem granskas Vasa-problematiken. Avsikten är även att i samband med resultaten försöka lokalisera problem i den nya förvaltningen varigenom undersökningen kan bidra till diskussionen om åtgärdsförslag i syfte att vidareutveckla och förbättra verksamhetsförutsättningarna vid universiteten.

P.g.a. att publiceringsspråket blir svenska förväntas undersökningen tillföra den nordiska och härigenom den internationella forskningen information om Finland. I mån av möjlighet publicera sammandrag på engelska och franska, vilka kan bidra till forskingen om den högre utbildningens organisation och förvaltning, eftersom man i Finland har tillämpat lösningar som på en del punkter avviker från motsvarande lösningar i bl.a. Sverige och några andra länder.

I yliopisto, hallinto, uudistus, evaluointi, organisaatio
university, administration, reform, evaluation, organization

J organisaatio- ja koulutussosiologia, evaluointi- ja implementaatio-tutkimus politologiassa ja julkisessa hallinnossa

K

L ei

M on

A DE FINLANDSSVENSKA STUDENTSTRÖMMARNA

B Swedish-speaking student streams in Finland

C Nordberg Leif (921-335133/163)

D

E 1983-1985

F Inom ramen för institutionens verksamhet

G Åbo Akademi, Statistiska institutionen, Fänriksgatan 3, 20500 Åbo (Åbo Akademi-Swedish University of Turku/Dept. of Statistics)

H Projektet har som mål att uppgöra prognoser för hur de finlandssvenska årskullarna i framtiden kommer att fördela sig på olika utbildningsvägar. Av speciell vikt är att utreda vart de finlandssvenska studenterna i framtiden kan väntas söka sig för erhållande av fortsatt utbildning. Målet är också att utreda hur det finlandssvenska utbildningsväsendet i framtiden kan väntas motsvara behoven på arbetsmarknaden. Den empiriska delen av undersökningen baserar sig på befolknings- och utbildningsstatistiken i den mån uppgifter går att erhålla skilt för de båda språkgrupperna.

Förutom på demografisk metodik baserade projektioner av befolkningsutvecklingen i speciellt de yngre årsklasserna är meningen att med statistiska metoder bl.a. studera vilka faktorer som påverkar valet av högskola och utbildningslinje samt hur efterfrågan av gymnasieutbildning kan väntas förändras inom olika delar av Svenskfinland.

I finlandssvensk, student, studentström, statistik
suomenruotsalaisuus, opiskelija, opiskelijavirta, tilastotiedot
Finnish-Swedish culture, student, student stream, statistical data

J statistik, demografi

K

L ei

M on

C. OPETUS JA OPPIMINEN/TEACHING AND LEARNING

A KORKEAOPISKELUSTA OPISKELIJOIDEN ERÄÄNÄ ELÄMÄNVAIHEENA

B University studies as one phase in the life of students

C Aittola Tapio (941-292031), Raiskinmäki Anne

D Marin Marjatta

E 1984-1986

F Opetusministeriö

G Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/ Institute for Educational Research)

H Tutkimuksen tarkoitus on tutkia korkeakouluopiskelua, erilaisia opiskelustrategioita, opiskelun mielekkyyden ja relevanssin kokemista sekä opiskelijoiden opiskelu- ja elämäntilanteita kokonaisvaltaisesti eräänä opiskelijoiden elämänvaiheena. Päähuomio tutkimuksessa kohdistetaan korkeakouluopiskeluun, erilaisiin opiskelutapoihin sekä opiskelijoiden käsityksiin opiskelun mielekkyydestä ja relevanssiudesta. Tämän ohella tutkimuksessa on kuitenkin syytä ottaa huomioon myös muut opiskelijoiden elämäntilanteeseen, opiskelutilanteeseen ja elämänvaiheeseen liittyvät sosiologiset ja psykologiset tekijäryhmät.

Tutkimuksessa on nyt meneillään esitutkimusvaihe, jonka aikana kerättiin 24 opiskelijan haastatteluaineisto siten, että tutkimukseen valitut opiskelijat edustivat I, III ja V -opintovuotta sekä humanistista, matemaattis-luonnontieteellistä, yhteiskuntatieteellistä ja kasvatustieteellistä tiedekuntaa. Näiden tulosten perusteella on tarkoitus tehdä lopullinen kyselylomake myöhemmin tapahtuvaa lopullista aineistonkeruuta varten.

I opiskelu, korkeakoulutus, elämänvaihe
studies, higher education, life-cycle

J sosiologia, kasvatustiede

K Aittola, H. & Aittola, T. 1984. Yliopisto-opiskelun mielekkyyden kokemisesta. Kasvatus 5, 246-251.

L on

M on

A MUSIIKKITERAPIAKOULUTUKSEN SUUNNITTELU

B The planning of music therapy course

C Alakokko-Simola Aila (941-291739)

D

E 1984-1988

F Opetusministeriö

G Jyväskylän yliopisto, musiikkitieteen laitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (Univeristy of Jyväskylä/Dept of Musicology)

H Tavoitteena on suunnitella musiikkiterapeuttikoulutus korkea-asteen monitieteisenä koulutuksena. Musiikkiterapian tieteellinen perusta liitetään musiikkitieteeseen. Käytännön toiminnan käsitteenä musiikkiterapia nähdään psykoterapian erityisalueena.

I musiikkiterapia, monitieteisyys, koulutuksen suunnittelu, psykoterapia
music therapy, multidisciplinary approach, planning of education, psychotherapy

J musiikkitiede, psykoterapia, psykologia

K

L on

M ei

A ONGELMAKESKEISYYS PSYKOLOGIAN PERUSKÄSITTEIDEN OPPIMISESSSA

B Problem centered approach in studying basic concepts in psychology

C Blinnikka Leena-Maria (921-645423), Lahtela Kari

D Blinnikka Leena-Maria

E 1982-1985

F Suomen Akatemia ja virkatyö

G Turun yliopisto, filosofian, psykologian ja menetelmätieteiden laitos, Arwidssoninkatu 1, rakennus 11, 20500 Turku (University of Turku/Dept. of Psychology)

H Yleisesti ottaen psykologian korkeakouluopetuksessa on oppiaineen tiedollinen perusta nykyisten tutkintovaatimusten mukaan riittävä ottaen tutkinnon suorittamiseen kaavaillun opintoajan huomioon. Käytännön opetustyössä ja kenttäharjoittelun ohjauksessa olemme toistuvasti todenneet, että opiskelijoilla on huomattavia ongelmia teoreettisen tiedon sisäistämisessä ammatillisen toiminnan kannalta käyttökelpoiseen muotoon. "Näennäistietäminen" on yleistä, ja se lisääntyy opintojen loppua kohti (Lahtela ja Blinnikka 1981).

Psykologian ammattikäytännön kehittämistä korkeakoulupedagogiikan osalta ollaan aloittelemassa eri yliopistoissa (mm. Leiman 1981). Teoreettisten avainkäsitteiden sisäistämisen ja ongelmakeskeisen lähestymistavan soveltamista psykologian aineopintojen vaiheessa ei suoritetuissa tai käynnissä olevissa kokeiluissa tietääksemme ole hyödynnetty tässä kuvattavalla tavalla (vrt. Rauste-von Wright ja von Wright 1981).

Tutkimus on ns. interventiotutkimus. Kahden vuosikurssin psykologian opiskelijat jaetaan koe- ja vertailuryhmään. Koeryhmä osallistuu kahden ensimmäisen opiskeluvuotensa aikana kolmen käytännön työpisteen (kasvatusneuvola, ammatinvalinnanohjaus, kuntoutustutkimuskeskus) psykologin ohjaukseen. Tämä sisältää tapaustutkimusten seuraamista ja niiden pohjalta käytävää keskustelua psykologian peruskäsitteistä.

Tavoitteena on pedagogisen prosessin näkökulmasta selvittää, millä tavoin ammattikäytännön ongelmatilanteisiin tutustuminen ja niiden pohtiminen kokeneen psykologin kanssa voi edesauttaa a) psykologian keskeisten käsitteiden sisäistämistä ja b) ongelmakeskeisen asennoitumisen oppimista suhteessa psykologian keskeisiin teoreettisiin ja ammattikäytännön ongelmiin. Käytettävällä tutkimusasetelmalla voitaneen luoda perusta niiden varsin korkeallekin asetettujen tavoitteiden saavuttamiselle, joihin ns. klinikkaopetus tulee tähtäämään. Mahdollisesti kokeilusta saatavia tuloksia voitaneen soveltaa ylipäänsä niille opetusaloille, joissa teoreettisten käsitteiden sisäistäminen ja relevanttien ongelmien hahmotus koetaan merkityksellisiksi.

I psykologia, käsite, oppiminen, ongelmakeskeisyys

psychology, concept, learning, problem centered approach

J psykologia,(korkeakoulupedagogiikka)

K

L ei

M on

A OPPIMISPROSESSI JA OPISKELUSTRATEGIAT KORKEAKOULUTUKSEN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHTANA. SOVELLUTUSALUEENA KOTITALOUDEN OPETUS

B The learning process and study methods as a basis for development of higher education

C Gröhn Terttu (90-765911), Soini Heli, Toikka Inkeri, Haavisto Riikka

D Gröhn Terttu

E 1983-1989

F Opetusministeriö, Suomen Akatemia

G Helsingin yliopisto, kotitalousopettajan koulutuslinja, Sturenkatu 2 a, 00510 Helsinki (University of Helsinki/Department of Teacher Education)

H Tutkimushankkeen tavoitteena on kehittää kotitalousopetusta sekä peruskoulun että korkeakoulun tasolla. Tavoitteena korkeakoulutasolla on seurata opiskelijoiden oppimisprosessia läpi koulutuksen. Teoreettisena lähtökohtana kognitiivinen oppimisnäkemys ja Neisserin syklinen tiedonhankintamalli, jonka mukaan samojen ilmiöiden ymmärtämisessä tapahtuu koulutuksen aikana laadullisia muutoksia. Oppimisprosessia selitetään opiskelustrategioiden ja opiskeluympäristön kokemisen avulla. Tutkimusmenetelminä käytetään syvähaastattelua ja kyselylomakkeita. Syvähaastattelulla seurataan oppimisprosessia, Entwistlen lomakkeella tutkitaan opiskelustrategioita ja Ramsdenin kehittämällä lomakkeella opiskeluilmapiiriä.

Tässä vaiheessa on tehty lähtötasomittaukset, seurantaa on tarkoitus jatkaa koko koulutuksen ajan eli noin 5 vuotta.

I oppimisprosessi, opiskelustrategia, kogniitiivinen psykologia, kotitalous
learning process, learning strategy, cognitive psychology, home economics

J kasvatustiede, kotitalous

K Gröhn, T. 1984. Oppimisprosessi ja opiskelustrategiat korkeakoulutuksen kehittämisen lähtökohtana. Sovellutusalueena kotitalouden opetus. Tutkimussuunnitelma ja teoreettinen viitekehys. Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 23. ISSN 0359-4203. ISBN 951-45-3357-7.

L ei

M ei

A KORKEAKOULUDIDAKTIIKAN TUTKIMUS

B Research on teaching and learning in higher education: a theory-based approach

C Hakkarainen Pentti (941-292347)

D Hakkarainen Pentti

E 1983-1990

F virkatyö

G Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Institute for Educational Research)

H Tutkimuksen lähtökohtana on oppimisen erityisluonteen analysoiminen korkeakouluopetuksessa. Tieteellisen tiedon omaksuminen, luominen ja käyttö on korkeakouluopetuksen yleinen tavoite. Korkeakouluopetuksessa käytetyt didaktiset periaatteet ja opetukselliset ratkaisut eivät yleensä ota huomioon korkeakouluopetuksen erityisluonnetta, eikä opetuksen suunnittelu ja toteutus perustu tieteellisen tiedon erityislaadun erittelyyn.

Keskeinen ongelma tutkimuksessa on, millaista opetustoimintaa tieteellisen tiedon omaksuminen, luominen ja käyttö edellyttää sekä millainen didaktinen systeemi ja didaktiset periaatteet voivat täyttää oppimisen erityislaadun asettamat vaatimukset. Projektin tutkimustehtävä on jaettu kolmeen osa-alueeseen: I Korkeakouludidaktiikan perusteiden analyysi, II Didaktisten periaatteiden systeemin kehittäminen sekä III Opetuksellisten ratkaisujen kehittäminen.

Projektin tutkimusmenetelminä käytetään korkeakouluopetuksen ja opmisen teoreettista ja empiiristä analyysiä. Lisäksi on suunniteltu kokeellista opetuksen kehittämishanketta, jonka avulla olisi mahdollista tuottaa valituille tieteenaloille uusia opetuskokonaisuuksia. Projektin oletetaan käynnistävän uuden vaiheen korkeakouluopetuksen pedagogisessa kehittämisessä. Konkreetteina tuotoksina tutkimuksesta ja kehittämishankkeesta saadaan uudentyyppisiä opetuskokonaisuuksia, kursseja ja oppimateriaaleja. Periaatteiltaan uudentyyppisen opetuksen odotetaan vaikuttavan myös yliopistojen tieteelliseen tuottavuuteen.

I opetus, oppiminen, didaktiikka
teaching, learning, didactics

J didaktiikka, oppimisen psykologia

K Hakkarainen, P. 1983. Kvalitativ evaluering af indläring og undervisning. Århus universitet. Psykologisk institut. Psychological reports, 8 (8). ISSN 0105-2861.

L ei

M ei

A HAASTATTELUTEKNIIKAN OPETUKSEN OPPIMISTULOKSET LÄÄKETIETEEN OPISKELIJOILLA

B Medical student acquisition of interviewing skills

C Halme Riitta (931-156868)

D Halme Riitta

E 1983-1985

F

G Tampereen yliopisto, kansanterveystieteen laitos, PL 607, 33101 Tampere (University of Tampere/Institute of Public Health)

H Tavoitteena on saada lääketieteen opiskelijoiden peruskoulutukseen kuuluvan haastatteluteknikan opetuksen tuloksista tietoa, jota voitaisiin käyttää opetuksen kehittämisessä. Empiirinen, opetusta ja sen tuloksia kuvaava seuranta-aineisto on koottu Tampereen yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa lukuvuonna 1983-84 ja syyslukukaudella 1984. Aineisto koostuu standardoiduista, haastattelu- ja kommunikaatiotaitoja mittaavista testeistä sekä videonauhoitetuista, opiskelijoiden suorittamista harjoitushaastatteluista. Aineisto on parhaillaan käsittelyvaiheessa. Selvityksen tulokset raportoidaan kesällä 1985.

I koulutus, haastattelu, oppimistulokset, arviointi
education, interviewing, learning outcomes, evaluation

J sosiaalipsykologia, kasvatustiede

K

L ei

M on

A SIIRTYMINEN PERIODISEEN LUENNOINTI- YM. KURSSIEN OPETUSSYSTEEMIIN

B Periodical education system

C Holappa Lauri (90-4554122)

D

E on vasta idea-asteella

F

G Teknillinen korkeakoulu, vuoriteollisuusosasto, 02150 Espoo
(Helsinki University of Technology/Department of Mining and Metallurgy)

H Tässä vaiheessa olisi kiinnostavaa saada tietoja mahdollisesti muissa korkeakouluissa tai yliopistoissa toteutetusta periodiluentojärjestelmästä.

I kurssimuotoinen opetus, koulutuksen suunnittelu
course-based teaching, planning of education

J

K

L ei

M ei

A JÄTEALAN KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN. ESITUTKIMUS.

B Development of waste management training. A preliminary study.

C Hukkinen Janne (90-77261)

D Kajosaari Eero

E 1983-

F Ympäristöministeriö

G Teknillinen korkeakoulu, rakennusinsinööriosasto, vesihuoltotekniikka, Rakentajanaukio 4, 02150 Espoo (Helsinki University of Technology/Department of Civil Engineering)

H Tutkimuksen tavoitteena on ollut toisaalta kartoittaa yhdyskuntien jätehuollon edellyttämän keski- ja korkea-asteen ammatillisen koulutuksen nykytila, toisaalta selvittää lääninhallituksissa ja kunnissa toimivan jätealan henkilöstön välitön koulutustarve sekä luoda tarpeen tyydyttävät täydennyskoulutusjärjestelyt. Koska tutkimus on luonteeltaan perusselvitys, voidaan sitä pitää lähtökohtana kehitettäessä jätealan ammatillista perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta. Tutkimusmenetelminä on kirjallisuustutkimuksen ohella käytetty kirjallisia kyselyjä, haastattelukäyntejä ja puhelinhaastatteluja. Tiedonhankinnan pääkohteina ovat olleet lääninhallitukset, kunnat, jätealan perus- ja täydennyskouluttajat sekä eräät muut maat. Laajin tutkimusaineisto on kerätty jätealan henkilöstö- ja koulutustilannetta kartoittaneella kuntakyselyllä, johon vastaukset on saatu 50 kunnasta.

Jätealan peruskoulutusta annetaan korkea-asteella 4:ssä teknistai luonnontieteellisen alan korkeakoulussa. Pääasiallisesti jätealaa käsitteleviä opintojaksoja on yhteensä 4, keskimääräiseltä opintoviikkoarvoltaan 2,4 ov. Keskiasteella sisältyy jätealan tietoutta yleensä yhdyskuntatekniikan opintolinjaan 5 teknillisessä oppilaitoksessa ja 3 ammattikoulussa. Jätealan opetuksen osuus tutkinnosta on 10-20 tuntia. Jätealan täydennyskoulutusta ovat pääasiassa järjestäneet muutamien korkeakoulujen täydennyskoulutuskeskukset, kesäyliopistot, eräät täydennyskoulutusorganisaatiot sekä sisäasiainministeriö ja lääninhallitukset. Tilaisuudet ovat yleensä olleet jätehuollon hallinto-, suunnittelu- ja valvontahenkilöstölle suunnattuja 1-3 päivän kursseja.

Lääninhallituksissa jätehuollosta vastaavat ympäristönsuojelun teknisten tehtävien tarkastajat sekä kuntien insinööri- ja rakennusmestaritason henkilöstö ovat peruskoulutuksessaan saaneet jätealan koulutusta korkeintaan pari opintoviikkoa. Jätealan täydennyskoulutuskertymäksi on em. henkilöstöryhmillä arvioitu parhaimmillaan n. 10 päivää henkilöä kohden. Kunnalliset kaatopaikkatyöntekijät eivät useimmiten ole saaneet minkäänlaista jätealan koulutusta.

Lääninhallitusten teknisten tehtävien tarkastajien välitön koulutustarve on n. 200 koulutuspäivää, kuntien insinööri- ja rakennusmestaritason puolestaan 2000-2500 koulutuspäivää. Varsinaisen tie-

dollisen tarjonnan lisäksi olisi koulutuksella edistettävä lääninhallitusten ja kuntien välistä yhteydenpitoa, jota edellyttävät ennen kaikkea jätehuoltosuunnitelmien hyväksymismenettely ja niiden mukaisen toiminnan ohjaus ja valvonta. Kaatopaikan vastaavien hoitajien ja kaatopaikkatyöntekijöiden koulutustarpeeksi on arvioitu 6000-6500 koulutuspäivää. Suuntaamalla koulutusta korostetusti kaatopaikkatyöntekijöille ja lisäämällä heidän kaatopaikan valvontavastuutaan, vapautettaisiin nykyisin kaatopaikan vastaavina hoitajina toimivaa rakennusmestaritason henkilöstöä jätehuollon suunnittelu- ja valvontatehtäviin, joilla vallitsee pahin henkilöstöpula.

Lääninhallitusten ja kuntien jätealan henkilöstön täydennyskoulutusjärjestelyissä on pyritty koulutustarjonnan alueelliseen tasapainoon, kohderyhmien väliseen vuorovaikutukseen ja sisällöllisesti laaja-alaisiin koulutustilaisuuksiin. Järjestelyissä on käytetty hyväksi myös peruskouluttajia, millä on oletettu olevan myönteisiä heijastusvaikutuksia jätealan peruskoulutuksen sisältöön. Vuosien 1985-90 aikana on ehdotettu järjestettäväksi yhteensä 8 läänien teknisten tehtävien tarkastajille suunnattua 2-3 päivän koulutustilaisuutta, 37 kuntien insinööri- ja rakennusmestaritason henkilöstölle suunnattua 2-3 päivän koulutustilaisuutta, 16 kaatopaikan vastaaville hoitajille tarkoitettua 2-3 päivän koulutustilaisuutta sekä 26 kaatopaikkatyöntekijöille tarkoitettua n. 10 päivän koulutustilaisuutta. Koulutusjärjestelyjen kokonaiskustannusten on arvioitu olevan luokkaa 1,5-1,8 milj.mk, josta valtiolle koituvan kustannusosuuden luokkaa 0,5-0,6 milj.mk.

I yhdyskuntien jätehuolto, ammatillinen koulutus, peruskoulutus, täydennyskoulutus, ympäristökoulutus
municipal waste management, occupational training, basic training, recurrent & continuing training, environmental training

J ympäristöteknologia, kasvatustiede

K Hukkinen, J. 1984. Jätealan koulutuksen kehittäminen. Esitutkimus. Teknillinen korkeakoulu. Rakennusinsinööriosasto, vesihuoltotekniikan oppituoli. Diplomityö. Espoo. 137 s.

Hukkinen, J. 1984. Jätehuolto vaatii lisää ihmisiä ja rahaa. Suomen Kunnallislehti 69 (15), 26-29.

Hukkinen, J. 1984. Yhdyskuntien jätehuollossa henkilöstön ja tiedon pula. Rakennustekniikka 40 (8), 615-616.

Hukkinen, J. 1984. Jätehuolto kehittyy - ammattikuvien ja koulutuksen uudistuttava. (Artikkeli, julkaistaan Jäte ja Ympäristö -lehdessä talvella 1985.)

L ei

M on

A KASVATUSTIETEEN OPISKELIJOIDEN TENTTIVASTAUSTEN KOGNITIIVISEN LAADUN YHTEYDET TENTTIKYSYMYSTEN KOGNITIIVISIIN VIHJEISIIN

B Connections between the cognitive quality of examination answers given by students of education and cognitive hints in examination questions

C Hälinen Kaisa (90-650211/473)

D Hälinen Kaisa

E 1983-1985

F Virkatyö

G Helsingin yliopisto, kasvatustieteen laitos, Fabianinkatu 28 A, 00100 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Education)

H Tutkimuksen pääongelmana on, minkälaisia yhteyksiä on kasvatustieteen tenttikysymysten sisältämien kognitiivisten vihjeiden ja opiskelijoiden tenttivastausten kognitiivisen laadun välillä.

Tutkimus pyrkii osaltaan selvittämään, mitä olisi tehtävissä opiskelijoiden opiskeluprosessien ja -tulosten parantamiseksi kuulustelujen kehittämisen avulla. Jos voidaan osoittaa yhteyksiä tenttikysymysten ja -vastausten kognitiivisen laadun välillä, käytettävissä olisi suhteellisen helppo keino tenttivastausten ja mahdollisesti tenttiin valmistautumisprosessien kognitiivisen laadun kohottamiseksi. Tutkimus on tässä vaiheessa lähinnä esitutkimus, jonka avulla yritän tarkastella tutkimusnäkökulmani mielekkyyttä ja kokeilla kehittelemääni sisällönanalyyttista luokittelusysteemiä.

Esitutkimuksen kohteeksi valitussa kuulustelussa osa kysymyksistä oli muotoiltu niin, että ne ohjasivat vastaajaa ajattelemaan omia kannanottoja ja soveltamaan, joissakin kysymyksissä korostui kirjassa esitetyn sellaisenaan toistaminen, kun taas joissakin kysymyksissä ei ollut vihjettä kumpaankaan suuntaan.

Tutkimusaineiston muodostaa syyslukukauden 1983 pidetyn kasvatustieteen aineopintojen orientoivan kirjallisuuden kuulustelun kysymykset ja 53 opiskelijan vastaukset.

I kasvatustiede, oppimisprosessi, kognitiivinen prosessi, oppimistulokset, arviointi
educational science, learning process, cognitive process, learning outcomes, assessment

J korkeakoulupedagogiikka

K

L ei

M on

A RAUHANKASVATUS OPETUKSESSA JA TUTKIMUKSESSA

B Peace education in higher education

C Jalkanen Hannu (941-292352), Palmroth Aino, Ollila Kaisu, Timonen Tarja, Hännikäinen-de Groot Maritta, Konttinen Esa

D Jyväskylän yliopiston rauhankomitea ry.

E 1982-

F Opetusministeriö osittain

G Jyväskylän yliopisto/Jyväskylän yliopiston rauhankomitea ry., Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/ Peace Committee)

H Jyväskylän yliopiston rauhankomitea on järjestänyt vuodesta 1982 lähtien mm. alustussarjoja, joissa eri tieteenalojen (opetusalojen) edustajat ovat tarkastelleet rauhankasvatuksen toteutumisen mahdollisuuksia omalla alallaan sekä toimintansa yhteiskunnallista merkitystä. Alustajat ovat edustaneet humanistisia, taide-, yhteiskunta-, käyttäytymis-, luonnon- ja lääketieteen aloja. He ovat pyrkineet esittämään näkökulmia yhdistää rauhankasvatus sisällöllisesti eri alojen opetukseen ja tutkimukseen. Lisäksi he ovat analysoineet tutkijan asemaa ja vastuuta tiedeyhteisössä ja yhteiskunnan kehittämisen kannalta.
Alustuksista on muokattu julkaisuja, jotka on tarkoitettu opintomateriaaliksi korkeakoulu- ja aikuisopiskelijoiden lisäksi myös keskiasteen oppilaitoksiin.

I rauhankasvatus, rauhantutkimus, tieteenfilosofia, korkeakoulupedagogiikka
peace education, peace studies, philosophy of science, university pedagogics

J yhteiskuntatieteet, kasvatustieteet

K Jalkanen, H. & Palmroth, A. (toim.) 1983. Arkipäivän rauhankasvatus. Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan julkaisu 14. 83 s. ISBN 951-9113-14-2.

Jalkanen, H. & Palmroth, A.(toim.) 1985. Tieteellisen toiminnan vastuu. Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan julkaisu. 76 s. ISBN 951-9113-17-7

L ei

M ei

A KULUTTAJAKASVATUKSEN INTEGROINTI OPETUKSEEN PERUSKOULUN LUOKAN-OPETTAJANKOULUTUKSESSA

B Integration of consumer education in teacher education

C Jussila Juhani (90-650211)

D

E 1979-1985

F Pohjoismaiden ministerineuvosto, Helsingin yliopiston dosenttistipendi ja oma rahoitus

G Helsingin yliopisto, kasvatustieteen laitos, Fabianinkatu 22, 00100 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Education)

H Teoreettinen tutkimus, jonka yhteydessä selvitetään kulutuksen käsitettä ja asemaa taloudessa sekä mahdollisuuksia niveltää kuluttajakasvatusta luokanopettajien opetussuunnitelmaan.

I kuluttajakasvatus, opetussuunnitelma, opettajankoulutus
consumer education, curriculum, teacher education

J didaktiikka

K Jussila, J. 1979. Kuluttajakasvatus luokanopettajan koulutusohjelmassa. Elinkeinohallitus. Kuluttaja-asiain osaston julkaisuja B 1, 26-30. Helsinki.

Jussila, J. 1980. Kuluttajakasvatus opettajankoulutuksen opetussuunnitelmissa. Elinkeinohallitus. Kuluttaja-asiain osaston julkaisuja B 3, 37-41. Helsinki.

Jussila, J. 1981. Lähtökohtia kuluttajakasvatuksen opetussuunnitelman kehittämiseksi tuleville luokanopettajille. Kasvatus 12, 403-409.

Jussila, J., Nurmi, K. E. & Asikainen, T.-P. 1983. Konsumentfostran i lärarutbildningen med huvudvikt på ämnesstudier. Forbrukerundervisning i laererutdanningen, 56-59.

L ei

M ei

A TELEVISION SOVELTUVUUSTEORIA KORKEAKOULUOPETUKSEEN

B Theory on the adaptation of television in higher education

C Karimo Jorma (90-1912596)

D Wiio Osmo A.

E 1985-1987

F

G Helsingin yliopisto, tiedotusopin laitos, Pasilan puistotie 4 D 41, 00240 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Communication)

H

I televisio-opetus, soveltuvuusteoria, korkeakoulujärjestelmä
tv-teaching, theory of adaptation, system of higher education

J tiedotusoppi

K Karimo, J. 1983. Television soveltuvuus korkeakouluopetukseen. Kenttätutkimus Helsingin yliopistossa. Tiedotusopin pro gradu -työ.

L ei

M ei

A MATKAILUALAN KORKEAKOULUTASOINEN KOULUTUS LÄNSI-EUROOPASSA

B Higher education in the field of tourism in Western Europe

C Karjalainen Päivi, Raitio Sari

D Tuominen Risto

E päättynyt

F

G Turun kauppakorkeakoulu, hallinnon ja markkinoinnin laitos, Hämeenkatu 6, 20500 Turku (Turku School of Economics and Business Administration/Department of Administration and Marketing)

H Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata johtotason tehtäviin tähtäävän matkailun erityispalvelujen koulutuksen kehittymistä ja nykytilaa Länsi-Euroopassa. Tutkittavat maat ovat Espanja, Iso-Britannia, Itävalta, Ranska, Ruotsi, Suomi ja Sveitsi. Koulutusta tarkastellaan sekä matkailualan opetusta antavien korkeakoulujen, matkailuelinkeinon että valtiollisten matkailu- ja koulutuselinten näkökulmasta. Tutkimus pyrkii selvittämään, miten matkailualan korkeakoulutasoista koulutusta suunnitellaan, valvotaan ja toteutetaan sekä mitä mieltä matkailuelinkeino on koulutuksesta.

Ensisijaisena tutkimusmenetelmänä käytettiin henkilökohtaista haastattelua. Espanjan tulokset saatiin postikyselyllä. Suurin osa käytetystä lähdekirjallisuudesta on brittiläisen matkailun asiantuntijoiden viime aikoina julkaisemaa. Lähdekirjallisuutena on käytetty lisäksi ulkomaisten ja suomalaisten matkailun asiantuntijoiden kirjoittamia artikkeleja.

Matkailualan korkeakoulutasoinen koulutus on Länsi-Euroopassa syntynyt lähinnä korkeakoulujen aloitteesta. Koulutuksen kehittämistä on eniten vaikeuttanut se, että todellista koulutustarvetta ei ole riittävästi kartoitettu; useissa maissa ei ole tässä suhteessa tarpeeksi koordinoitu työvoima- ja koulutuspolitiikkaa. Matkailualan nopea kehittyminen ja jatkuva muuttuminen edellyttävät koulutuksen sisällön joustavaa sopeuttamista. Opetuksen sisällössä on otettava huomioon matkailun eri poikkitieteet. Pääpaino nykyisessä opetuksessa on talousaineilla. Toinen opetuksen sisältöön liittyvä ongelma on teorian ja käytännön välinen painotus, koska perinteinen teoreettinen korkeakoulutus ei ole riittävä matkailualan koulutuksessa.

Matkailun entistä laajempi tutkimustyö on alan akateemisen koulutuksen kehittämisen perusedellytys, kaikkien osapuolten tarpeet huomioon ottavalla yhteistyöllä voidaan taata koulutuksen kehitys ja arvostuksen kasvu.

I turismi, koulutusmahdollisuudet, Eurooppa
tourism, educational opportunities, Europe

J

K Karjalainen, P. & Raitio, S. 1984. Matkailualan korkeakoulutasoinen koulutus Länsi-Euroopassa. Liiketaloustieteen (hallinto) projektitutkielma.

L ei

M ei

A KIELIKESKUSOPETUKSEN SEURANTATUTKIMUS

B Language teaching of the Finnish language centres. A follow-up study

C Korpimies Liisa (941-292880), Vaherva Tapio

D Korpimies Liisa

E 1982-

F Opetusministeriö (vuonna 1983)

G Jyväskylän yliopisto, Korkeakoulujen kielikeskus, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Language Centre for Finnish Universities)

H Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, kuinka hyvin korkeakoulututkintojen kielitaitovaatimuksista annetuissa asetuksissa määrätyt kielitaitotavoitteet saavutetaan kielikeskusten antaman opetuksen avulla. Tutkimus jakautuu useampaan vaiheeseen:

1. Kielikeskusjärjestelmän resurssi- ja organisaatiokartoitus
2. Kielikeskusopetuksen tavoitteet ja niiden täsmentäminen
3. Opiskelijoiden arviointia kielikeskusopetuksesta
4. Kielitaitotavoitteiden saavuttamisen arviointi
5. Kieliopetuksen pysyvien vaikutusten arviointi.

I kieltenopetus, aikuinen, organisaatio, kielikeskus, seurantatutkimus language teaching, adult, organization, language centre, follow-up study

J kielididaktiikka

K Korpimies, L. & Utriainen, I. 1981. Kielikeskusjärjestelmän resurssi- ja organisaatiokartoitus. Kielikeskusopetuksen seurantatutkimus: I vaihe. Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisuja 14. Jyväskylä. ISSN 0357-5101. ISBN 951-678-674-X.

Korpimies, L., Valtanen, H. & Vaherva, T. 1983. Kielikeskusopetus opiskelijoiden arvioimana. Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisuja 17. Jyväskylä. ISSN 0357-5101. ISBN 951-679-012-7.

L ei

M on

A KOPIOINNIN PEDAGOGINEN MERKITYS

B The pedagogical significance of copying

C Kuusisto Jouni (941-272254)

D Kari Jouko

E 1982-1984

F Opetusministeriö

G Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Institute for Educational Research)

H Opetusministeriön toimeksiantama kyselytutkimus selvitti kopioinnin (valokopiointi, sprii- ja vahamonistus sekä lämpökopiointi) pedagogista merkitystä opetustyössä. Kohderyhmänä olivat peruskoulussa, lukiossa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja ammattikouluissa, yleissivistävissä oppilaitoksissa ja korkeakouluissa toimivat opettajat (n = 288). Tutkittavia osa-alueita olivat kopiointitarpeet ja -motiivit, kopioinnin vaikutus opettajan työhön ja ajankäyttöön, kopioinnissa ilmenneet vaikeudet sekä tekijänoikeuden periaatteiden ja koulukopiointisopimuksen noudattamisen arviointi. Tulokset osoittavat, että kopioinnin kohteena oli useimmiten itsetehty opetus- tai tutkimusmateriaali. Tärkein syy kopiointiin oli tarve käyttää kopioita harjoitus- ja lisätehtävinä sekä oheismateriaalina. Opetuksellisista tekijöistä merkittävimpänä pidettiin opetuksen tehokkuuden parantamista.

I oppimateriaali, kopiointi, monistaminen
teaching material, copying, reprography

J didaktiikka

K Kuusisto, J. 1984. Kopioinnin pedagoginen merkitys. (The pedagogical significance of copying.) Selvitys kopioidun materiaalin pedagogisesta käytöstä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja 356. ISBN 951-679-274-X. English summary.

L ei

M ei

A LÄÄKETIETEELLISEN PSYKOLOGIAN JA POTILAS-LÄÄKÄRISUHTEEN OPETUS

B Teaching medical psychology and doctor-patient relationship

C Lehtonen Johannes (971-173311)

D

E 1982-

F Kuopion yliopisto

G Kuopion yliopisto, psykiatrian klinikka, keskussairaala,
70210 Kuopio (University of Kuopio/Department of Psychiatry)

H Kehitetään ko. alan teorian ja käytännön (haastattelutekniikka mm. TV:n avulla) opetusta.

I lääketiede, psykologia, potilas-lääkärisuhde
medicine, psychology, doctor-patient relationship

J lääketiede, psykologia

K

L on

M ei

A OPPIMISPROSESSI OPPIMISTYYLEINÄ JA STRATEGIOINA

B Learning process in terms of styles and strategies

C 1) Leino Anna-Liisa (90-650211/467), 2) Leino Jarkko (931-156111), Puurula Arja

D Leino, Anna-Liisa

E 1980-

F oma rahoitus, Suomen Akatemia

G 1) Helsingin yliopisto, kasvatustieteen laitos, Fabianinkatu 33, 00170 Helsinki, 2) Tampereen yliopisto, kasvatustieteen laitos, Pyynikintie 2, 33230 Tampere (1) University of Helsinki/Dept. of Education, 2) University of Tampere/Dept. of Education)

H Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa on pyritty arvioimaan eri menetelmien käyttökelpoisuutta oppimistyylien mittauksessa. Esitutkimuksen tulokset on julkaistu laitoksen Research Bulletin -sarjassa. Projektia on tarkoitus laajentaa ottamalla mukaan useampia oppimistyylimuuttujia ja suorittamalla kansainvälinen vertailu mahdollisten kulttuurien välisten erojen tutkimiseksi. Tärkein käytännön sovellutusalue liittyy opetuksen eriyttämiseen koulutuksen kaikilla asteilla.

I oppimistyyli, oppimistrategia
learning style, learning strategy

J kasvatustiede

K Leino, A.-L. & Puurula, A. 1983. Admission to teacher education and two cognitive styles. University of Helsinki. Department of Education. Research Bulletin 61. ISSN 0359-5749. ISBN 951-45-3008-X

L ei

M ei

A LITTERATURPEDAGOGIK

B Literature pedagogics

C Löfman Anita (961-117277), Ahlbom Christian, Herberts Kjell

D Löfman Anita

E 1984-1986

F Skolstyrelsen

G Åbo Akademi, pedagogiska fakulteten, Kyrkoesplanaden 12-14, 65100 Vasa (Åbo Akademi-Swedish University of Turku/Faculty of Education)

H Under år 1984 fram till våren 1985 görs en innehållsanalys av finlandssvenska romaner. Av speciellt intresse är att undersöka hur språken och kulturerna möts i finländska miljöer. Närmare ett hundra romaner skrivna under de senaste tjugo åren kommer att ingå i analysen. En viktig fråga blir vilken plats den finlandssvenska skönlitteraturen har i dagens finlandssvenska skola. I detta syfte verkställs en empirisk kartläggning av läsvanorna i ca 10 mellanstadie- eller gymnasieklasser. Dessutom anmodas eleverna läsa kortare avsnitt ur finlandsvenska romaner, som beskriver olika språkmiljöer, och ange hur relevanta dessa beskrivningar upplevs. Ur litteraturpedagogisk och språksociologisk synvinkel torde en dylik textanalys vara fruktbringande.

I ämnesdidaktik, litteraturundervisning
subject didactics, literature teaching

J pedagogik, litteratur

K

L on

M ei

A TIETEELLISEN JATKOKOULUTUKSEN SUUNNITTELU/KYSELY JATKO-OPISKELIJOILLE

B Planning of scientific post-graduate studies: an inquiry to post-graduate students

C Marjamäki Matti (921-645600)

D Riihelä Liisa

E 1984-1985

F Turun yliopisto

G Turun yliopisto, matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta, 20500 Turku (University of Turku/Faculty of Mathematics and Science)

H Tausta: Uuteen perustutkintojärjestelmään liittyvien tieteellisten jatko-opintojen suunnittelu.

Suunnittelutyön tueksi tehtiin tiedekunnan jatko-opiskelijoille kysely, joka koskettelee tutkimustyön motiiveja, jatko-opiskeluprosessin vaiheita, vaikeuksia ja eri jatko-opiskelumuotojen merkitystä.

Tulosten käsittely on vielä kesken, mutta niitä tullaan käyttämään ainakin tiedekunnan ja sen eri oppiaineiden jatkokoulutuksen kehittämisessä.

I tieteellinen jatkokoulutus, suunnittelu, matemaattis-luonnontieteelliset tieteet
post-graducate study, planning, sciences

J

K

L on

M ei

A FYSIIKAN JA KEMIAN DIDAKTIIKKA

B Didactics of physics and chemistry teaching

C Meisalo Veijo (90-645021), Erätuuli Matti

D Meisalo Veijo

E 1983-1985

F Opetusministeriö, Kustannusosakeyhtiö Otava

G Helsingin yliopisto, opettajankoulutuslaitos, Ratakatu 2, 00120 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Teacher Education)

H Tavoitteena on suorittaa teoreettinen analyysi fysiikan ja kemian didaktiikasta eriytyvinä tieteenaloina ja kirjoittaa näissä opettajankoulutuksessa sekä käytännön opetustyössä käyttökelpoinen kokonaisesitys.

I fysiikka, kemia, didaktiikka
physics, chemistry, didactics

J didaktiikka

K Meisalo, V. 1985. Tutkimustieto ja sen tarve matemaattisten aineiden opettajankoulutusta kehitettäessä. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 303-315. ISBN 951-679-323-1.

Meisalo, V. 1984. Ainedidaktiikan kehittyminen fysiikan ja kemian didaktiikan näkökulmasta katsottuna. Kasvatus 15 (4), 233-239. English summary.

L ei

M on

A PROJEKTIOPINNOT JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON OPETTAJANKOULUTUSLAITOKSESSA VUOSINA 1984-1987

B Project-based studies at the Department of Teacher Education at the University of Jyväskylä in 1984-1987

C Moilanen Pentti (941-291914)

D Viljanen Erkki

E 1984-1988

F virkatyö

G Jyväskylän yliopisto, Opettajankoulutuslaitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Dept. of Teacher Training)

H Tavoitteena on selvittää nykyisiin projektiopintoihin liittyviä ongelmia ja asetettujen tavoitteiden saavuttaminen projektiopintojen kuluessa.

I projektimenetelmä, tavoiteoppiminen, opettajankoulutus, opetusmenetelmä, opiskelu
project method, mastery learning, teacher education, teaching method, studies

J kasvatustiede

K

L ei

M on

A UUDISTUNUT AINEENOPETTAJANKOULUTUS JA OPISKELIJOIDEN KASVAMINEN OPETTAJAKSI

B Reformed subject teacher education and the development of students into teachers

C Mäkelä Kaija (973-26211)

D Aho Leena

E 1984-

F

G Joensuun yliopisto, kasvatustieteiden tiedekunta, PL 111, 80101 Joensuu (University of Joensuu/Faculty of Education)

H Tutkimuksen tarkoituksena on seurannan avulla selvittää, miten teorian ja käytännön välistä integraatiota aineenopettajankoulutuksessa voitaisiin parantaa, olisiko ns. kenttäharjoittelun lisäämisellä ja yleensäkin kenttäkoulujen nykyistä suuremmalla mukaantulolla aineenopettajankoulutukseen mahdollista siirtää jotain ulkomaisista käytänteistä suomalaiseen koulutukseen. Tarkoituksena on myös selvittää, miten kenttäharjoitteluaikaa voisi nykyistä paremmin hyödyntää parhaillaan kehittymisvaiheessa olevassa opettajien täydennyskoulutuksessa.

Tutkimus tulee kohdistumaan aineenopettajankoulutuksessa eri aineiden koulutusohjelmissa oleviin opiskelijoihin sekä heidän opettajiinsa Joensuun lisäksi parista muusta opettajankoulutuslaitoksesta. Aineisto tullaan keräämään sekä käyttämään kirjallista kyselyä että haastattelua.

Esikokeilut mittarien kehittämiseksi ovat tekeillä, joten työ on varsin alkuvaiheessa.

I aineenopettaja, opettajankoulutus
subject teacher, teacher education

J kasvatustiede

K Mäkelä, K. 1983. Uusi- ja vanhamuotoisen aineenopettajankoulutuksen opetusopilliset opinnot ja opetusharjoittelu Joensuun korkeakoulussa vuosina 1975-1981. Joensuun korkeakoulu. Kasvatustieteiden osaston julkaisuja 28. ISSN 0356-5165. ISBN 951-696-454-0. English summary.

L ei

M ei

A AINEENOPETTAJANKOULUTUKSEN EVALUOINTI

B The evaluation of teacher education of secondary school teachers

C Niemi Hannele (90-645021)

D Niemi Hannele

E 1979-1987

F

G Helsingin yliopisto, opettajankoulutuslaitos, Ratakatu 2, 00120 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Teacher Education)

H Tutkimusprojekti käynnistettiin syksyllä 1979, jolloin suoritettiin kaikilla Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitoksen aineenopettajaharjoittelijoilla persoonallisuus- ja opettajan roolia koskevat asennemittaukset. Tiedonhankinnan välineenä oli kyselylomakkeet. Samat opiskelijat osallistuivat lukuvuoden lopussa uuteen mittaukseen, jossa kartoitettiin heidän opetustyössä kokemia vaikeuksia, koulutuksen aikana koettuja ongelmia sekä arviointeja aineenopettajankoulutuksesta. Koehenkilöt olivat kaikki loppututkinnon suorittaneita ja opiskelivat sisällöllisesti uudistetut kasvatustieteelliset opinnot ja opetusharjoittelun yhden vuoden aikana.

Evaluoidessaan koulutustaan opiskelijat olivat suhteellisen tyytyväisiä koulutuksen aikana saamiinsa didaktisiin valmiuksiin. Koulutuksen teoreettisuuden ja tieteellisyyden suhteen he toivoivat lähinnä parempaa koordinointia sekä ajallisesti että sisällöllisesti suhteessa käytännön harjoitteluun. Eniten opiskelijat kritikoivat, ettei ohjaustilanteissa oteta riittävästi huomioon opetusharjoittelijan yksilöllisyyttä ja persoonallisuutta. He toivoivat enemmän kannustusta ja rohkaisua ja ohjausta oman opetustyylin löytämiseksi. Lisäksi he toivoivat vähäisempää kiirettä, jotta kykenisivät paremmin sisäistämään uudet asiat.

Tutkimushanketta on tarkoitus jatkaa ja kohdistaa se erityisesti rakenteellisesti uudistetun aineenopettajankoulutuksen evaluointiin. Pyrkimyksenä on kyselylomakkein ja haastetteluin kartoittaa, missä määrin aineopiskelun ja kasvatustieteellisten opintojen rinnakkaisuus on koettu tarkoituksenmukaiseksi ja mitä mahdollisia ongelmia uusimuotoiseen koulutukseen sisältyy.

I opettajankoulutus, aineenopettaja, yläaste, opetusharjoittelija
teacher education, subject teacher, secondary school, student teacher

J didaktiikka

K Niemi, H. 1984. Aineenopettajaharjoittelijoiden persoonallisuus ja vuorovaikutusasenteet. Helsingin yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 19. ISBN 951-45-3270-8. ISSN 0359-4203.

Niemi, H. 1984. Aineenopettajaharjoittelijoiden opetusongelmat, konfliktin sisäistämisprosessi sekä arviot koulutuksestaan ja sen kehittämisestä. Helsingin yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 20. ISBN 951-45-3271-6. ISSN 0359-4203.

Niemi, H. 1985. Aineenopettajankoulutuksen pulmakohtia. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 317-336. ISBN 951-679-323-1.

L ei

M on

A HARJOITTELU KAUPPATIETEELLISELLÄ ALALLA

B The educational workpractice in the field of economics

C Niittykangas Hannu, Salminen Pertti

D

E 1983-1984

F Opetusministeriö

G Jyväskylän yliopisto, Keski-Suomen taloudellinen tutkimuskeskus, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Center for Economic Research in Center Finland)

H Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa selvitettiin harjoittelua ja sen muotoja opiskelijan kannalta.

Tutkimuksen toisen osan tarkoituksena on konkreettinen toiminta. Mallien kehittely eri osapuolten näkökohdat huomioon ottaen.

Tutkimuksen tiedonkeruu suoritettiin ensimmäisessä osassa puhelimitse ja postikyselynä: jälkimmäisessä osassa haastatteluna. Harjoittelumuotojen kehittämisen lähtökohtana tutkimuksen toisessa osassa on organisaatioteoria, jonka avulla tutkittava ilmiö on rajattu käsitteellisesti.

Tutkimusta on mahdollista hyödyntää opetuksen ja tutkimuksen integroimisessa käytännön työelämään. Tutkimus pyrkii luomaan teoreettisen tai käsitteellisen mallin teorian kytkemiseksi käytäntöön.

I kauppatieteet, opiskelija, harjoittelu, työelämä
commercial sciences, student, practice, working life

J sosiologia, organisaatioteoria

K Niittykangas, H. 1983. Harjoittelu kauppatieteellisellä alalla. Jyväskylän yliopisto. Taloustieteen laitos. Keski-Suomen taloudellinen tutkimuskeskus. Julkaisuja 61.

L ei

M ei

A OPISKELIJAN TIETEELLISEN MAAILMANKUVAN KEHITTYMINEN

B The development of students' scientific conceptions in higher education

C Nuutinen Anita (941-292343), Sarja Anneli

D Nuutinen Anita

E 1982-1986

F Jyväskylän yliopisto

G Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, Yliopistonkatu 9, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Institute for Educational Research)

H Työn teoreettisena taustana on kognitiivisen psykologian piirissä kehitetty käsitys oppimisesta tiedonprosessointina ja todellisuudesta rakennettavien sisäisten mallien jatkuvana tarkentamisena. Oppimisstrategioiden ja oppimistulosten yhteyden osalta tutkimus perustuu Neisserin (1976, Cognition and Reality) kehittämään tiedonprosessoinnin sykliseen malliin. Työn metodisena taustana on lähellä empiiristä fenomenologiaa oleva oppimisen ilmikuvan kuvaus oppijan näkökulmasta (ns. second order perspective, Marton 1978, Describing conceptions of the world around us) sekä student learning -tradition piirissä kehitetyt oppimistapojen kuvausjärjestelmät.

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata, kuinka korkeakoulutus kehittää opiskelijoiden maailmankuvaa kohti tämänhetkistä tieteellistä käsitystä. Tutkimuksen pääajatuksena on tarkastella oppimista ja tieteellistä metodia samana ilmiönä, tiedonprosessointina, jonka avulla ihmiset muodostavat ja kehittävät käsitystään heitä ympäröivästä todellisuudesta. Tieteellisen maailmankuvan kehittymisen kuvaus suoritetaan analysoimalla opiskelijoiden oppimisstrategioita ja niiden kehitystä - lopulta kohti tieteellisen metodin käyttöä - sekä opiskelijoiden käsityksiä ja niiden kehitystä opiskelemansa alan perusilmiöistä sekä alansa keskeisistä käsitteistä. Tutkimuksessa on kolme pääongelma-aluetta:

1) Millaisia käsityksiä opiskelijoille muodostuu opiskelun tuloksena tieteenalansa ilmiöistä ja peruskäsitteistä?
2) Millaisia lähestymistapoja ja oppimisstrategioita opiskelijat käyttävät opiskelussaan ja kuinka he kehittyvät opintojen edetessä?
3) Millaisia yhteyksiä voidaan havaita opiskelijoiden käyttämien lähestymistapojen ja oppimisstrategioiden sekä heidän omaksumiensa käsitysten välillä?

Toistaiseksi tutkimus kohdistuu kahteen tieteenalaan ja niiden opiskelijoihin. Psykologian opiskelijoiden osalta kuvataan, kuinka heillä kehittyy tieteellinen käsitys ihmisestä ja ihmisen käyttäytymisestä. Ekologian ja luonnonhoidon opiskelijoiden osalta kuvataan, kuinka heillä kehittyy tieteellinen käsitys luonnosta ja sen hoitamisesta. Molempien opiskelijaryhmien osalta kuvataan, kuinka

he hahmottavat oman tieteenalansa tuottaman tiedon yhteiskunnallisen ja ammatillisen käytön sekä kuinka he hallitsevat tieteenalansa metodeja. Tutkimus toteutetaan intensiivisenä seurantana, joka muistuttaa case studya tutkimuksessa mukana olevista ryhmistä. Pääasiallisena tietojenkeruumenetelmänä on syvähaastettelu ja aineistojen analyysimenetelmänä kvalitatiivinen analyysi.

Korkeakoulutuksen kehittämisen kannalta tulokset tarjoavat välittömästi hyödynnyttäviä tietoja psykologian ja biologian opintojen suunnitteluun ja ohjantaan. Tulokset antavat aineksia myös pedagogiseen kehittämistyöhön muilla tieteenaloilla sekä korkeakouluopettajien pedagogiseen koulutukseen. Tutkimuksen tuloksilla näyttää olevan välitöntä antia myös korkeakoulutusta edeltäneiden koulutusasteiden kehittämistyössä, esim. tieto koulutuksen tuottamista opiskelutavoista, sekä aikuiskoulutukseen, erityisesti opettajien ammatilliseen täydennyskoulutukseen. Metodiselta kannalta tulokset ovat hyödynnettävissä välittömästi oppimisstrategioiden kuvausjärjestelmissä sekä todellisuuden hahmottamisen metodisissa ratkaisuissa. Tulokset ja kokemukset antavat aineksia myös kyselyinä suoritettavien eli ns. oppijan ulkopuolelta (first-order perspective) suoritettavien tutkimusotteiden kehittämiselle. Kehityspsykologian kannalta oppimistuloksina kuvatut merkityssisällöt ovat eräitä kansainvälisestikin verraten harvinaisia kuvauksia aikuisten ajattelusta ja sen kehittymisestä sekä maailmankuvan rakentumisesta ja tarkentumisesta. Tulokset tuottavat myös aineksia, joista näyttää seuraavan mahdollisuuksia ja tarkennustarvetta oppimisen tutkimuksen teoreettisiin lähestymistapoihin yleisemminkin, esim. keskustelu oppimisen ulkoisten ja sisäisten tekijöiden osuudesta ja opittavan sisällön merkityksestä suorituksiin. Edelleen didaktiselta kannalta tulokset tuottavat aineistoa käyttännön opetuksellisten ratkaisujen suorittamiseksi opetussuunnitelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

I opiskelija, oppiminen, kognitiivinen prosessi, maailmankuva, tieto
student, learning, cognitive process, world view, knowledge

J oppimisen psykologia, kasvatustiede

K Nuutinen, A. 1982. Pedagogisesta ongelmasta korkeakoulutuksessa sekä eräitä kokemuksia sen ratkaisuyrityksistä. Esitelmä valtakunnallisessa korkeakoulupedagogiikan seminaarissa Jyväskylässä 13.-14.12.1982.

Nuutinen, A. 1983. Empiirisestä fenomenologiasta korkeakouluopiston tutkimuksen metodisena ratkaisuna. Teoksessa Hirsjärvi, S. (toim.) Kasvatus- ja yhteiskuntatieteiden metodologisista lähtökohdista. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteen laitoksen julkaisuja B 3, 137-152.

Nuutinen, A. 1981. Students' conceptions of the world around us created by scientific education. Esitelmä "5th International Conference on Higher Education" -seminaarissa Lancasterin yliopistossa 1.-4.9.1981.

Nuutinen, A. & Aittola, H. 1983. Pedagogisesta ongelmasta korkeakoulutuksessa sekä eräitä kokemuksia sen ratkaisuyrityksistä psykologian opetuksesa ja opiskelussa. Psykologian opiskelija 1, 23-32.

Nuutinen, A. 1984. Korkeakouluopiskelun tutkimus työn hahmottamisen ja jäsentämisen kautta. Teoksessa Konttinen, R., Nuutinen, A. & Panhelainen, M. Korkeakoulutuksen ja työelämän välisten yhteyksien tutkimus pedagogisesta näkökulmasta. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 248.

Nuutinen, A. 1985. Tieteellisen maailmankuvan kehittyminen. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 191-203. ISBN 951-679-323-1.

Nuutinen, A. 1985. The development of students' scientific conceptions of the world. In R. Mäkinen, M. Panhelainen & M. Parjanen (eds.) Recent Finnish Research on Higher Education 1985. University of Jyväskylä. Reports from the Institute for Educational Research 364, 157-172. ISBN 951-679-375-4.

L on

M on

A KORKEIMMAN MAATALOUSOPETUKSEN KEHITTÄMINEN

B Development of higher agricultural education

C Ollila Petri (90-6955205, työ, 90-8056994, koti)

D Ihamuotila Risto

E 1984-1985

F Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö

G Helsingin yliopisto, maatalous-ekonomian laitos, Viikki, 00710 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Agricultural Economics)

H Tutkimuksen viitekehys ja käytetty menetelmä

Opetuksen kehittämistä ajatellen on tarkoituksenmukaista tarkastella korkeinta maatalousopetusta prosessina. Tässä prosessissa instituutio saa panostekijöitä ulkopuoleltaan, joiden avulla tuotetaan suoritteita ympäristöön luovutettaviksi. Vuorinen*(1977) on käyttänyt kuviossa esitettyä prosessia kuvatessaan korkeakouluopetusta.

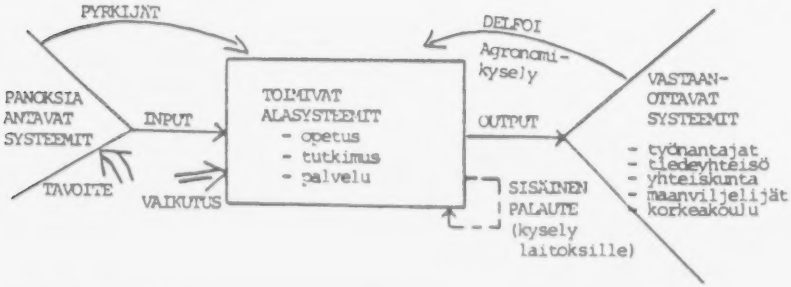

Kuvio. Korkeakouluopetus prosessina

Mikään instituutio ei voi toimia ilman ympäristöstään saatavaa tukea. Instituution kannalta merkittävimpiä ryhmiä voidaan kutsua sidosryhmiksi. Kuvion prosessissa on esitetty palautenuolia, joiden avulla instituutio voi saada tietoa sidosryhmien toiveista. Korkeimman maatalousopetuksen kehittämisessä on tietoa antaviksi sidosryhmiksi valittu prosessin panospuolelta tiedekuntaan pyrkivät opiskelijat, itse prosessista maatalouspuolen laitosten edustajat (lähinnä professorit), tiedekunnassa opiskelevat maatalousopiskelijat sekä tuotosten vastaanottajapuolelta eri työnantajien, agronomiliiton, maataloustuottajajärjestön, tiedeyhteisön ja yhteiskunnan edustajat.

Tiedekuntaan pyrkiviltä, 3-5 vuotta sitten valmistuneilta ja laitosten edustajilta kerätään tietoa kyselyn avulla. Opiskelijoiden toiveet kerätään neuvontaopin ja täydennyskoulutuksen keskuksen syk-

syllä julkaisemasta tutkimuksesta. Vastaanottaville sidosryhmille järjestetään sovellettu delfoi-muotoinen kyselykierros, joka päättyy paneeliin. Lisäksi kerätään tietoa tiedekunnan, yliopiston jne. tilastoista sekä Ruotsin, Norjan ja Tanskan maatalouskorkeakouluista.

Saadut tiedot valmistellaan tutkijoiden tekijöiden toimesta kehittämisehdotuksiksi, jotka saatetaan asianomaisten päättäjien tietoon.

I maataloustieteet, opetus
agricultural sciences, teaching

J

K

L on

M ei

*Vuorinen, J. 1977. Piirteitä Suomen korkeakoulujen itsehallinnon nykytilasta. Osa 2: Korkeakoulujen hallintohenkilöiden kokemukset ja odotukset. Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö. Julkaisusarja 22. Helsinki.

A OPETTAJANKOULUTUKSEN KEHITTÄMISTUTKIMUS 7. LUOKANOPETTAJAKSI OPISKELEVIEN OPISKELUUN KÄYTTÄMÄ AIKA LUKUVUOSINA 1979-1980 JA 1980-1981

B Development of teacher education. Part 7. The time used for studies by class teacher trainees during school years 1979-1980 and 1980-1981

C Pitkänen Päivi (941-291939)

D Viljanen Erkki

E 1980-

F virkatyö

G Jyväskylän yliopisto, Opettajankoulutuslaitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Dept. of Teacher Training)

H Tutkimus kuuluu luokanopettajan koulutusohjelman laajuutta selvittävään empiiriseen seurantaan. Ongelma ja aineisto liittyvät Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksessa toteutettavaan opettajankoulutuksen kehittämistutkimukseen. Kyselylomakkeilla on hankittu tietoja siitä, kuinka paljon aikaa opiskelijat ovat käyttäneet opetuksen seuraamiseen ja itsenäiseen työskentelyyn lukuvuosina 1979-1980 ja 1980-1981. Aineiston raportointi jatkuu myöhemmiltäkin lukuvuosilta.

Ensimmäiset koulutusohjelmaopiskelijat käyttivät aikaa opiskeluun ensimmäisenä lukuvuonna (1975-1980) keskimäärin 28.4 opintoviikkoa ja toisena lukuvuonna (1980-1981) 34.3 opintoviikkoa. Lukuvuoden 1980-1981 ensimmäistä lukuvuottaan opiskelleet käyttivät aikaa opiskeluun 29.6 opintoviikkoa.

Luokanopettajan koulutusohjelma on suunniteltu neljäksi 40 opintoviikkoa käsittäväksi lukuvuodeksi. Opiskelun todellinen määrä jäi lukuvuonna 1979-1980 I kurssin osalta uupumaan normista 29 % ja lukuvuonna 1980-1981 I kurssin osalta 25.9 % ja II kurssin osalta 14.2 %.

Omatoimisen opiskelun osuus kaikesta opiskeluun käytetystä ajasta on ollut yli 30 % sekä ensimmäisenä että toisena lukuvuotena.

I korkeakoulupedagogiikka, seuranta, ajankäyttö, opetussuunnitelma, luokanopettaja
university pedagogics, follow-up study, use of time, curriculum, class teacher

J kasvatustiede

K Pitkänen, P. 1984. Opettajankoulutuksen kehittämistutkimus 7. Luokanopettajaksi opiskelevien opiskeluun käyttämä aika lukuvuosina 1979-1980 ja 1980-1981. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 21. ISBN 951-679-216-2

L ei

M on

A ELÄMÄNPERSPEKTIIVIN JA TIETEELLISEN MAAILMANKUVAN KEHITTYMINEN KORKEAKOULUOPISKELUSSA

B The development of lifeperspective and scientific world view in higher education

C Puttonen Helena, (941-291937), Rantanen Helena (941-291422)

D

E 1983-1990

F

G Jyväskylän yliopisto, kasvatustieteen laitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Dept. of Education)

H Projektin tavoitteena on tutkia opiskelua ja oppimista korkeakoulussa. Tällöin oppiminen ymmärretään laaja-alaisesti, niin että siihen kuuluu opiskelijan elämänperspektiivin ja tieteellisen maailmankuvan kehittyminen. Tutkimustehtävän alue on merkittävä, koska aiemmassa korkeakoulupedagogisessa tutkimuksessa ei ole riittävästi huomioitu sitä, että korkeakoulujen tulisi tukea opiskelijoiden persoonallista kehitystä monipuolisesti ja siten korkeakoulun vastuu ja merkitys kasvattajana on merkittävä.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat kasvatusalan hallinnon, suunnittelun ja tutkimuksen koulutusohjelman opiskelijat. Tutkimus on pitkittäistutkimus, jossa seurataan ensimmäiseltä vuosikurssilta opiskelijoiden elämänperspektiivin ja tieteellisen maailmankuvan kehittymistä tutkinnon suorittamiseen saakka. Tuloksia voidaan hyödyntää kasvatustieteen opiskelussa.

I oppiminen, opiskelija, maailmankuva, elämänperspektiivi, seurantatutkimus
learning, student, world view, lifeperspective, follow-up study

J kasvatuspsykologia ja -sosiologia

K

L ei

M on

A LIIKUNTATIETEELLISEN KOULUTUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN JA SEN TOTEUTUKSEN EVALUOINTI

B Evaluative study of the study programme and its implementation in the Faculty of Physical and Health Education

C Rantakari Juha (941-291377)

D Telama Risto

E 1978-1988

F opetusministeriö

G Jyväskylän yliopisto, hallintovirasto/opintotoimisto, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Administrative Department)

H Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisessä tiedekunnassa käynnistyi uuden tutkintojärjestelmän mukainen koulutus syksyllä 1978. Tutkimuksen tarkoituksena on evaluoida uudistetun koulutuksen opetussuunnitelmaa, sen toteutusta ja tuotoksia. Tutkimuskohteena ovat liikuntatieteellisessä tiedekunnassa vuosina 1978 (n=60) ja 1979 (n=50) opintonsa aloittaneet opiskelijat sekä opetussuunnitelma valmistelumateriaaleineen. Opiskelijoilta tutkimusaineistoa on kerätty kyselylomakkein ja haastattelemalla. Lukukausittain opiskelijoilta on kerätty tiedot opintojaksojen arvioinneista, ajankäytöstä ja opintosuorituksista. Opintojen alussa, kolmantena opintovuonna ja opintojen lopussa on hankittu aineistot mm. opiskeluongelmista, motiiviominaisuuksista ja persoonallisuuden piirteistä. Opintojen lopussa suoritettu syvähaastattelu käsittää koko opiskeluajan keskeisimmät kysymykset. Alustavina tuloksina voidaan todeta, että:

- pedagoginen orientoituminen on opintojen alussa voimakas ja voimistuu opintojen alkuvuosina
- odotukset kohdistuvat aluksi alan ammatillisiin sovellutuksiin mutta tiedollinen ja yhteiskuntatieteellis-filosofinen orientaatio lisääntyy alkuvuosina huomattavasti
- uranvalinnan keskeisinä perusteina ovat halu vaikuttaa ihmisten liikuntakäyttäytymiseen ja terveyteen sekä ohjata heitä hyvien harrastusten pariin. Uranvalinnan varmuus heikkenee hieman opintojen alkuvuosina.
- opintojaksojen arviointi tapahtuu viidellä ulottuvuudella, jotka ovat tavoitteisuus, johdonmukaisuus, integraatio, merkitys ja kuormittavuus. Opetus on arvioitu johdonmukaiseksi ja merkittäväksi tulevan opiskelun ja työn kannalta. Tavoitteisuus näyttää onnistuneen opetuksessa keskimääräistä heikommin.
- viikottain opiskeluun käytetään keskimäärin 35-36 tuntia aikaa ja yksilöiden sekä eri suuntautumisvaihtoehtojen opiskelijoiden välillä on huomattavia eroja
- opiskelun ongelmallisia tilanteita aiheuttavat eniten ja useimmin organisatoriset seikat ja opetuksen sisällölliset kysymykset. Ongelmat koetaan vaikeampina kolmannen opintovuoden lopussa kuin opintojen alkuvaiheessa.

Tulokset ovat hyödynnettävissä tiedekunnan koulutusta kehitettäessä.

I opetus, evaluointi, opiskelija, seurantatutkimus, persoonallisuus
teaching, evaluation, student, follow-up study, personality

J liikuntapedagogiikka/kasvatustiede, liikuntapsykologia/kasvatuspsykologia, sosiologia

K Rantakari, J. & Tiainen, J. 1981. Opiskelijoiden arvioinnit annetusta opetuksesta liikuntatieteiden koulutusohjelmassa. Teoksessa Panhelainen, M.(toim.) Korkeakoulutus tutkimuksen kohteena. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 179, 187-202. ISBN 951-678-618-9. English summary.

Hirvensalo, M. 1982. Liikunnanopiskelijoiden ajankäyttö ja opiskelun eteneminen liikuntatieteellisen tiedekunnan uudistetussa tutkintojärjestelmässä. Liikuntapedagogiikan pro gradu -työ.

Rantakari, J. & Tiainen, J. 1982. Liikuntatieteellisen koulutuksen opetussuunnitelman ja sen toteutuksen evaluointi. Suomen Liikunnanopettajainliiton opintopäivät 23.-24.1.1982. Helsinki (posteri).

Rantakari, J. 1982. Liikunnanopettajien uusi koulutusjärjestelmä ja sen toteutumisen alkuvaiheet. Liikunta ja tiede 19 (3), 104-113.

Rantakari, J. & Tiainen, J. 1983. P.E. student ratings of teaching and problems encountered during studies. Teoksessa R. Telama et al. (eds.) Research in school physical education: the proceedings of the International Symposium on Research in School Physical Education, November 18-21, 1982, at the University of Jyväskylä, Finland. University of Jyväskylä. Reports of Physical Culture and Health 38, 336-342. ISBN 951-790-046-5.

L ei

M on

A TENTAMENSSVENSKA/TENTAMENSSPRÅK

B Language in examination papers

C Sorvali Irma (981-222695)

D Sorvali Irma

E 1979-1985

F virkatyö, Suomalais-tanskalaisen Kulttuurirahaston stipendi

G Oulun yliopisto, pohjoismaisten kielten laitos, Kasarmintie 8, 90100 Oulu (University of Oulu/Dept. of Scandinavian Languages)

H Tutkimuksen tavoitteena on kuvata suomenkielisten ruotsin kielen yliopisto-opiskelijoiden tenttivastauksissaan käyttämää ruotsin ja suomen kieltä. Kontrolliryhmän muodostavat ne opiskelijat, jotka opiskelevat ruotsia äidinkielenään ja osallistuvat samaan lopputenttiin. Tarkoituksena on selvittää vastausten lauserakenteen monimutkaisuuden, leksikaalisten sanojen (ja vastausten pituuden), tehtyjen kielivirheiden ja saadun arvosanan osuutta sekä näiden keskinäistä suhdetta. Kieltä verrataan myös luettujen kurssikirjojen kieleen. Menetelmät ovat Lundin yliopiston Skrivsyntax-projektin, kansainvälisen kontrastiivisen kielentutkimuksen, virheanalyysin ja interlanguage-tutkimuksen menetelmiä ja/tai niiden sovellutuksia.

Tärkeimmistä tuloksista voidaan mainita mm. yksinkertainen lauserakenne ja sen riippuvuus korkeasta leksikaalisesta tiheydestä, kielivirheiden esiintyminen kaikissa tuotoksissa ja opiskelijoiden selviytyminen hyvin vieraalla kielellä kirjoittaessaan. Tutkimuksen antamien tulosten pohjalta olisi opiskelijoita kannustettava käyttämään tuotoksissaan vierasta kieltä. Lisäksi heidän kielitaitonsa ja kielitietonsa olisi toisaalta pidettävä erillään, toisaalta katsottava niiden täydentävän toisiaan. Kurssikirjallisuuden laatuun, erityisesti kieleen, pitäisi enemmän kiinnittää huomiota. -Tuloksia pyritään hyödyntämään paitsi varsinaisessa yliopistotyöskentelyssä myös täydennyskoulutuksessa.

I välikieli, simplifikaatio, virheanalyysi, kontrastiivinen analyysi, tenttitilanne/yliopisto
interlanguage, simplification, error analysis, contrastive analysis, examination situation/university

J kielitiede (soveltava)

K Sorvali, I. 1979. Tentamenssvenska. Studier över finska studenters tentamenssvar. Joensuun korkeakoulu. Kielten osaston julkaisuja 5. 92 s. ISBN 951-696-222-X. ISSN 0356-5173.

Sorvali, I. 1981. On the Language in Examination Papers. Sixth International Congress of Applied Linguistics, Lund, August 9.-15. 1981. Proceedings I. AILA 81. Sections and Workshops, 111-112. ISBN 91-7260-539-1.

Sorvali, I. 1982. Tentamenssvenska. Meddelanden från institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet. Serie B 6, 291-303. ISBN 951-45-2676-7. ISSN 0358-0180.

Sorvali, I. 1982. On Simplification. University of Jyväskylä. Department of English. Selosteita/Occasional Papers 5. 58 s. ISBN 951-678-737-1. ISSN 0358-5456.

Sorvali, I. 1983. On Simplification: Simple and Simplified Language in Examination Papers. Cross-Language Analysis and Second Language Acquisition 1. Jyväskylä Cross-Language Studies 9. Edited by Kari Sajavaara. Jyväskylä, 241-255. ISBN 951-697-105-0. ISSN 0358-6464.

Sorvali, I. 1982/84. Language in Examination Papers. Indian Journal of Applied Linguistics. Vol. VIII. Progression in Second Language Acquisition - Part I. New York/New Delhi. (forthcoming)

Sorvali, I. 1984. Om svenskan hos finska universitetsstuderande. Fem studier tillägnade Åke Granlund på hans 70-årsdag 28.4.1984 av Irma Sorvali. Meddelanden från institutionen för nordisk filologi vid Uleåborgs universitet. Serie B 5, 29-36. ISBN 951-42-1709-8. ISSN 357-9816.

Sorvali, I. 1984. Svenska som målspråk i Finland. Nordens språk som målspråk. Forskning och undervisning. Av Kenneth Hyltenstam och Katrin Maandi. Stockholms universitet. Institutionen för lingvistik, 90-102. ISBN 91-7810-105-0.

Sorvali, I. 1984. Tentamenssvenska. Helsinki: Gaudeamus. ISBN 951-662-369-7.

L ei

M ei

A KEHITYSMAATIETOUDEN OPETUSKOKONAISUUDEN KEHITTÄMINEN

B Planning of teaching on development studies

C Swantz Marja-Liisa (90-1924451), Kyllönen Timo, Ojanperä Satu, Tapio-Biström Marja-Liisa

D Swantz Marja-Liisa

E 1983-1984

F opetusministeriö

G Helsingin yliopisto, kehitysmaainstituutti, Luotsikatu 4 A 1, 00160 Helsinki (University of Helsinki/Centre for Studies of Developing Countries)

H Kehittämishankkeen tavoitteena on kehitysmaatietouden opetuskokonaisuuden kehittäminen lähinnä Helsingin yliopiston eri tiedekuntien opiskelijoiden tarpeisiin.

Käytössä olevalla määrärahalla on alkuvaiheessa tehty yleisluontoinen kartoitus kehitysmaainstituutin opetuksen suunnittelusta. Tämän jälkeen suunnittelutyö on jaettu useihin eri osakokonaisuuksiin, joista kustakin vastaa eri suunnittelija.

Parhaillaan on käynnissä opetuskokonaisuuksien suunnittelu seuraavilla osa-alueilla: kehitysmaiden maatalous, kehitysmaan maa-analyysi ja maa-analyysin menetelmät, kehityksen teoria ja kehitysmaatutkimuksen ongelmanasettelut sekä kehitysmaiden historiantutkimuksen ongelmat. Kokonaisuuksien valintaa suoritettaessa on pyritty kattamaan sekä yhteistyöhön valtakunnallisesti ja tiedekuntien sekä koulutusohjelmien kanssa.

I kehitystutkimus, opetus, opetuksen suunnittelu, kehitysmaa development studies, teaching, planning of teaching, developing country

J kehitys(maa)tutkimus

K

L on

M ei

A TYÖN PSYYKKISTEN TEKIJÖIDEN KÄSITTEELLINEN JA AV-HAVAINNOLLISTAMINEN OPETUKSESSA

B Development of conceptual structure and AV-illustrations of basic psychic concepts of work to serve teaching

C Weckroth Johan (981-352714), Jänkälä Raimo, Heikkilä Veli-Matti, Vikstrand Leif, Ylisassi Hilkka

D Weckroth Johan

E 1982-1985

F Suomen Akatemia, ALKO Oy, Oulu Oy

G Oulun yliopisto, työtieteen laitos, Linnanmaa, 90570 Oulu (University of Oulu/Institute of Work Science)

H Hankkeessa keskitytään muutamaan keskeiseen psyykkisen olemuksen määrittämiseen, joissa ihmisen oma toiminta olennaisesti rakentaa ihmisen tietojärjestelmää.

I ihmisen tietotoiminta

J työtiede

K Weckroth, J. 1984. Ihmisen tietotoiminta ja uusi teknologia I-II. Psykologia 19, 1-2.

L on

M on

A ULKOMAALAISILLE JÄRJESTETTY SUOMEN KIELEN OPETUS SUOMEN KORKEAKOULUISSA

B Teaching of Finnish arranged for foreigners at Finnish universities

C Vehviläinen Marja-Riitta (90-1911), Hämäläinen Eila, Korpinen Raimo, Koskinen Ilse, O'Rourke Pirkko-Liisa, Tammivaara-Balaam Irmeli

D Hakulinen Auli

E 1983-1984, päättynyt

F Opetusministeriö, Helsingin yliopisto

G Helsingin yliopisto, suomen kielen ulkomaalaisopetus ja opintoasiaintoimisto, Fabianinkatu 33, 00100 Helsinki (University of Helsinki/Office of Study Affairs)

H 1) Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata ulkomaalaisten suomen kielen opetuksen järjestämistä maamme eri korkeakouluissa sekä niitä tarpeita joihin opetuksen järjestäminen perustuu.

2) Tutkimusaineisto on koottu viidellä eri kyselyllä (korkeakoulujen hallinnolta, ulkomaalaisten opettajilta, ulkomaalaisopiskelijoilta, ulkomaalaisilta opettajilta ja tutkijoilta Suomessa, seitsemän muun maan korkeakouluministeriöltä tai muulta asiantuntijalta), haastatteluilla, havainnoinnilla sekä kirjallisia lähteitä apuna käyttäen. Keskeiset tulokset on taulukoitu.

3) Ulkomaalaisten kielitaitovaatimukset korkeakouluihin pääsyn ja tutkinnon suorittamisen edellytyksenä ovat Suomessa vaihdelleet. Paine suomen kielen taidon korostamiseen kasvaa ulkomaalaisten määrän lisääntyessä. Myös uusi tutkintojärjestelmä edellyttää entistä enemmän suomen kielen opintoja.

Suomen korkeakouluissa järjestettiin sl 1983 yhteensä 39 eritasoista kurssia ulkomaalaisille. Avoimille kursseille osallistui yhteensä 956 ja Suomen kielen ja kulttuurin aineopetukseen 51 ulkomaalaista. Helsingin yliopiston kielikurssien ryhmäkoot olivat huomattavan suuria.

Valtaosa korkeakoulujen suomen kielen ulkomaalaisopetuksesta oli ns. avointa opetusta, johon suurin osa opiskelijoista tuli korkeakoulujen ulkopuolelta (62-80 %). Monella opiskelijalla oli jo korkeakoulututkinto. Silti ryhmät olivat hyvin heterogeenisia.

Kehittämisehdotuksissa korostetaan tarvetta määritellä ulkomaalaisten kielitaitovaatimukset korkeakouluissa, suomen kielen kurssin järjestämistä tarvetta vastaavaksi, opetuksen ja oppimateriaalin kehittämistä sekä opettajien yhteistyön, koulutuksen ja tutkimusmahdollisuuksien järjestämistä.

I kielenopetus, ulkomaalainen, suomen kieli, kansainvälisyys
language teaching, foreigner, Finnish language, internationalism

J didaktiikka, suomi vieraana kielenä

K Vehviläinen, M.-R. 1985. Korkeakoulujen suomen opetus ulkomaalaisille. Opetusministeriö. Korkeakoulu- ja tiedeosaston julkaisusarja 61. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

L ei

M on

D. INFORMAATIOVERKOT/INFORMATION NETWORKS

A BIBLIOGRAFIATOIMINNAN SYNTY JA KEHITYS SUOMESSA

B The genesis and development of bibliographic work in Finland.

C Forsman Maria (931-156958)

D

E 1983-

F

G Tampereen yliopisto, kirjastotieteen ja informatiikan laitos, PL 607, 33101 Tampere (University of Tampere/Inst. of Library and Information Science)

H Tarkoituksena on tutkia bibliografiatoiminnan syntyä ja kehitystä sekä joitakin kehityksen suuntautumisen kannalta ratkaisevia vaiheita Suomessa. Tällä hetkellä tutkimus on vielä rajaamaton, orientoitumisvaiheessa. Tavoitteena on saada nivottua bibliografiatoiminnan kehitys muuhun yhteiskunnalliseen ja kulttuuriseen kehitykseen maassamme. Erityisesti tieteellisten kirjastojen ja niistä korkeakoulukirjastojen merkitystä selvitetään. Bibliografiatoiminnan piiriin kuuluvat kaikki sekundaari-informaation muokkaamista ja levittämistä koskevat toiminnot.

I bibliografia, informaatio, kirjasto, yliopistokirjasto, organisaatio
bibliography, information, library, university library, organization

J kirjastotiede ja informatiikka, tieteentutkimus

K Forsman, M. 1984. Bibliografia yhteiskunnassa - teoreettista tarkastelua ja tutkimuksellisia ongelmia. Kirjastotiede ja informatiikka 3, 61-66.

L ei

M ei

A KORKEAKOULUPEDAGOGIIKAN INFORMAATIOPROJEKTI

B Information project on university pedagogics

C Lestinen Leena (941-292367)

D Pirilä Leena

E 1982-1985

F Opetusministeriö

G Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Institute for Educational Research)

H Opetusministeriön tehtävämäärityksen mukaisesti informaatioprojektin tavoitteena on

1) luoda yhteyksiä ja järjestää vaihtosuhteita ulkomaisten korkeakoulutuksen tutkimus- ja kehittämiskeskusten kanssa mukaanlukien korkeakoulupedagogisesta tutkimus- ja kehittämistyöstä vastaavat laitokset ja yksiköt,
2) korkeakoulutusta koskevan kirjallisuuden hankinnan suunnitteleminen Jyväskylän yliopiston kirjaston kanssa ja
3) korkeakoulujen ja opetusministeriön informaatiotarpeita palvelevan tiedonvälityksen järjestäminen ottaen erityisesti huomioon korkeakouluopettajien pedagogisen koulutuksen tarpeet, sekä aineiston toimittaminen alan julkaisuihin, erityisesti opetusministeriön Korkeakoulutieto-lehteen.

Tähän mennessä on projektissa pääasiassa kehitetty ja luotu informatiikan alan välineitä, joiden avulla em. tehtäviä voi toteuttaa. Näitä ovat mm. erilaiset bibliografiat, tutkimusrekisteri, tutkijaluettelo, tiedotuksen kohderyhmän postitusluettelo. Lisäksi on toimitettu erilaista tiedotusaineistoa ja tehty tiedonhakuja.

I korkeakoulupedagogiikka, tiedonvälitys, tiedottaminen, informatiikka university pedagogics, dissemination of information, publicity, informatics

J informatiikka, tiedotusoppi

K Laihiala-Kankainen, S. & Nuutinen, A. (toim.) 1979. Korkeakoulupedagogiikkaa Neuvostoliitossa. Yhteenvetoja ja bibliografia korkeakoulutusaikakauskirjasta Vestnik Vyssej Skolu vuosilta 1973-1976. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 125.

Ollila, K. (toim.) 1980. Mistä tietoa korkeakoulupedagogiikasta ? Luettelo korkeakoulupedagogiikkaa käsittelevistä aikakauslehdistä, bibliografioista, alan tutkimus- ja informaatiolaitoksista, järjestöistä sekä esittely alan kirjallisuuden luokittamisesta. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 149.

Pakarinen, S.(toim.) 1982. Luettelo kotimaisista korkeakoulutukseen liittyvistä tutkimuksista, selvityksistä ja muusta alan kirjallisuudesta vuosilta 1976-1980 sekä opinnäytteistä vuosilta 1976-1981. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 195.

Lestinen, L. (toim.) 1983. Kasvatus- ja koulutusalan tutkimusrekisteri 1982: korkeakoulutusta, kasvatustiedettä ja aikuiskasvatusta käsittelevät tutkimukset. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 226.

Lestinen, L. (toim.) 1983. Katsaus suomalaiseen korkeakoulutuksen alan kirjallisuuteen ja aikakauslehtiartikkeleihin vuosilta 1980-1982. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 228.

Kytönen,A. 1984. Kasvatustieteellistä sanastoa: ranska-suomi-ranska. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 241.

Lestinen, L. 1984. Tietokonepäätteellä viitteisiin: Korkeakoulutieto löytyy myös KATIsta. Korkeakoulutieto 3, 13-16.

Lestinen, L. 1984. Korkeakoulutuksen tutkijat koolla: Korkeakoulutuksen tutkimus laajentunut ja Tietoiskuja teemaistunnoista. Korkeakoulutieto 1, 5-12.

Lestinen, L. (toim.) 1985. Korkeakoulutuksen tutkijaluettelo. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Moniste.

Lestinen, L. (toim.) 1985. Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskyläss ä 3.-4.9.1984 järjestetyn II korkeakoulututkimuksen symposiumin artikkelit. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260. ISSN 0357-122X ISBN 951-679-323-1.

L on

M on

E. OPISKELIJAT: YLEISTÄ/STUDENTS: GENERAL

A OPETTAJANKOULUTUKSEN SEURANTATUTKIMUS

B The follow-up study of teacher education

C Aho Sirkku (921-484626)

D Aho Sirkku

E 1981-1986

F Turun yliopisto, virkatyö

G Turun yliopisto, Rauman opettajankoulutuslaitos, Seminaarinkatu 1, 26100 Rauma (University of Turku/Department of Teacher Education in Rauma)

H Projektin tavoitteena on tutkia luokanopettajaksi ja teknisen työn aineenopettajaksi opiskelevien ominaisuuksia: persoonallisuutta, minäkuvaa, opiskelumotiiveja, arvoja, kasvatusasenteita ja vieraantuneisuutta, seurata opiskelijoissa koulutuksen aikana tapahtuvia muutoksia sekä tutkia opiskelun mielekkyyttä ja opetustaidon kehittymistä.

Tutkimus on pitkittäistutkimus (käsittää yhden opiskelijaikäluokan). Opiskelijoille on suoritettu alkumittaukset vuonna 1981, välimittaukset 1982,1983 ja 1984. Loppumittaukset suoritetaan keväällä 1985. Tutkimusaineistoa on kerätty haasttatteluilla ja kyselylomakkeilla sekä psykologisilla testeillä.

Tuloksia on tarkoitus hyödyntää opetussuunnitelmien laadinnassa ja opiskelijoiden valintakokeiden suunnittelussa.

I opettajankoulutus, mielekkyys, arvo, kasvatusasenne, persoonallisuus
teacher education, meaningfulness, value, educational attitude, personality

J kasvatustiede, psykologia

K Aho, S. 1984. Opettajankoulutuksen seurantatutkimus. Turun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Tutkimuksia A 101. ISSN 0359-8829. ISBN 951-642-465-1. English summary.

L ei

M on

A YLIOPISTO-OPISKELUN MIELEKKYYDEN KOKEMINEN JA OPISKELIJOIDEN ELÄMISMAAILMAN PERUSRAKENTEET

B The meaningfulness of university studies and the structures of the university student's life-world

C Aittola Helena (941-243236), Aittola Tapio

D Marin Marjatta, Vaherva Tapio

E 1980-1984

F

G Jyväskylän yliopisto, sosiologian ja kasvatustieteen laitokset, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Depts. of Sociology and Education)

H Tutkimuksen tarkoitus on selvittää millä tavoin yliopisto-opiskelun mielekkyyden kokeminen ja opiskelijoiden elämismaailman perusrakenteet liittyvät toisiinsa. Opiskelijoiden elämismaailma jaettiin heidän elämäntilanteeseensa, opiskelutilanteeseen sekä niiden mahdollistamissa rajoissa tapahtuvaan opiskeluprosessiin ja yliopisto-opiskelua tarkasteltiin yhtenä mielekkään inhimillisen toiminnan erityismuotona.

Tutkimuksen teoreettisina lähtökohtina toimivat useat mielekästä toimintaa ja sen sosiaalista tapahtumatilaa analysoivat psykologiset, sosiologiset ja filosofiset teoretisoinnit. Teoreettisen taustan tavoitteena oli luoda yhtenäinen monitieteinen viitekehys mielekkään yliopistollisen opiskelun ja oppimisen tutkimiselle.

Tutkimuksen empiirinen aineisto kerättiin haastattelemalla 80 Jyväskylän yliopiston yhteiskunta- ja kasvatustieteiden tiedekuntien opiskelijaa. Haastattelut tehtiin puolistrukturoitua haastattelumenetelmää soveltaen ja ne nauhoitettiin. Tutkimusaineiston analysointi tehtiin kvalitatiivisia ja kavantitatiivisia analyysimenetelmiä rinnatusten soveltamalla eri tilanteisiin.

Tulokset osoittivat sen, että opiskelijat kokivat yliopisto-opintonsa mielekkääksi, mutta mielekkyyskokemuksen sisällöt vaihtelivat huomattavasti eri tieteenalojen opiskelijoiden kesken. Elämäntilanteen peruskomponenteista parhaiten mielekkyskokemuksiin oli yhteydessä hyväksi koettu asumistilanne, opiskelutilanteesta myönteiseksi koettu opiskelijayhteisö ja opiskeluprosessista akateeminen opiskeluintressi.

I korkeakouluopiskelu, opiskelun mielekkyys, opiskelijoiden elämismaailma, opiskelustrategiat
university studies, meaningfulness of studying, the life-world of students, strategies of learning

J sosiologia, kasvatustiede, filosofia, psykologia

K Aittola, H. & Aittola, T. 1984. Yliopisto-opiskelun mielekkyyden kokemisesta. Kasvatus 5, 246-251.

Aittola, H. & Aittola, T. 1985. Yliopisto-opiskelun mielekkyyden kokeminen ja opiskelijoiden elämismaailman perusrakenteet. (The meaningfulness of university studies and the basic structures of students' life-world. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja 359. ISBN 951-679-318-5. English summary.

L ei

M on

A LÄÄKETIETEEN OPISKELIJOIDEN TIEDEKÄSITYKSET JA OPISKELU MONITIETEISESSÄ KOULUTUSOHJELMASSA, SEURANTATUTKIMUS

B Science concepts and studies of students of medicine in a multidisciplinary degree programme, a follow-up study

C Järvinen Annikki (931-156676)

D Järvinen Annikki

E 1977-1985

F Suomen Akatemia, virkatyö

G Tampereen yliopisto, kansanterveystieteen laitos, PL 607, 33101 Tampere (University of Tampere/Institute of Public Health)

H Korkeakouluopiskelu on perinteisesti ollut yhden tieteenalan opiskelua. Tärkeintä oli omaksua pääaineen tieteellinen ajattelu. Sivuaineopiskelu oli irrallista ja harvoin jäsentyi muihin opintoihin.

Monitieteisenä koulutusohjelmana voidaan pitää koulutusta, joka sisältää tieteenaloja, joita ei lueta samaan tiedeperheeseen, ts. tutkimuskohde ja metodologia eroavat toisistaan. Lääketieteen opiskelu on tyypillistä monitieteistä koulutusta.

Tutkimuksen tarkoituksena on seurata koko opiskelun ajan lääketieteen opiskelijoiden tiedekäsitysten, eräiden peruskäsitteiden (terveys ja sairaus) sekä ammatillisen sosialiaation kehitystä.

Opiskelijoiden ajattelun kehitystä kuvaileva tutkimusote on ns. fenomenografinen tutkimusmalli. Ajattelun muutosta ja ammatillisen orientaation yhteyksiä analysoidaan myös varianssi- ja diskriminaatioanalyysin keinoin.

Luonnontieteellinen tiedekäsitys muodostuu vallitsevaksi lääketieteen opiskelijoissa jo varhaisessa vaiheessa eikä se muutu opintojen lopullakaan. Yhteiskuntatieteiden tieteellisyyttä tarkastellaan luonnontieteiden ehtojen kautta. Tämä puolestaan vaikeuttaa terveyden ja sairauden laaja-alaista ja tieteellistä ymmärtämistä. Terveys-käsite, joka eräillä ryhmillä on laaja-alainen opintojen alussa, kaventuu kahden ensimmäisen opintovuoden kuluessa, ja palautuu osalla opiskelijoita opintojen lopussa. Koulutusohjelman "vallitsevan" tiedekäsityksen vaikutus muiden tieteenalojen opiskeluun on huomattava. Sen sijaan erilaista ammatillista orientaatiota tapahtuu riippuen eräänlaisesta ennakko-orientaatiosta ja opiskelun luonteesta. Eri koulutusyksiköiden erilaisten ohjelmien vaikutus on välillinen.

I lääketiede, opiskelijoiden tiedekäsitykset, monitieteinen koulutus, ammatillinen sosialisaatio
medicine, student science concept, multidisciplinary education, professional socialization

J kasvatustiede, kasvatuksen sosiologia

K Järvinen, A. 1981. Opiskelijoiden tiedekäsitykset ja opiskelu monitieteisessä koulutusohjelmassa. Teoksessa M. Panhelainen (toim.) Korkeakoulutus tutkimuksen kohteena. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 179, 123-137. ISBN 951-678-618-9. English summary.

Järvinen, A. 1985. Study in a multidisciplinary training programme: A follow-up of students of medicine. In Mäkinen, R., Panhelainen, M. & Parjanen, M.(eds.) Recent Finnish Research on Higher Education 1985. University of Jyväskylä. Reports from the Institute for Educational Research 364, 141-156. ISBN 951-679-375-4.

Järvinen, A. 1985. Lääketieteen opiskelijoiden tieteellisiä ja ammatillisia käsityksiä koskeva seurantatutkimus. (A Follow-up Study of Scientific and Professional Thinking and Conceptions of Medical Students). Tampereen yliopisto. Acta Universitatis Tamperensis. Ser. A, Vol. 197. Diss. 169 p. ISBN 951-44-1829-8. English summary.

L ei

M on

A POHJOISMAINEN LIIKUNNANOPISKELIJATUTKIMUS

B Physical education students in nordic countries

C Laakso Lauri (941-291850)

D Laakso Lauri

E 1983-1987-88

F Nyyssösen säätiö

G Jyväskylän yliopisto, liikuntakasvatuksen laitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Dept. of Physical Education)

H Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää norjalaisten, ruotsalaisten, suomalaisten ja tanskalaisten liikunnanopiskelijoiden kognitiivisia, affektiivisia, motorisia ja opetuskäyttäytymiseen liittyviä ominaisuuksia, suhteessa liikunnanopettajien koulutusjärjestelmiin. Tutkittava joukko koostuu 67 Norges idrottshogskolen, 100 Örebron gymnastik- och idrottshögskolanin, 84 Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan sekä 28 Odensen yliopiston liikuntakasvatuksen laitoksen opiskelijasta. Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa mittaukset suoritetaan ensimmäisen ja toisen opiskeluvuoden aikana. Suomessa, jossa koulutus kestää viisi vuotta, mittaukset ajoittuvat ensimmäiseen ja neljänteen vuoteen. Toistaiseksi on verrattu toisiinsa liikunnanopettajien koulutusjärjestelmiä sekä asetettujen tavoitteiden että opetussisältöjen ja valintajärjestelmien suhteen. Tässä suhteessa näyttää suomalainen järjestelmä eroavan selvästi muista. Tieteellistä koulutusta painotetaan Suomessa enemmän, mutta liikuntamuotoihin liittyvää tietoainesta vähemmän kuin muualla. Opiskelijoiden kognitiivisista ominaisuuksista mitattiin luovia, didaktisia ajatteluvalmiuksia, affektiivisista ominaisuuksista arvostavia ja opetusta koskevia asenteita, ammattiuramotivaatiota sekä käsityksiä opiskeluilmapiiristä. Liikunnalliset taitotestit koostuivat jalkapallon kuljetus-, pallonheitto-, moniloikka-, permantovoimistelu- sekä rytmi-koordinaatiotestistä. Lisäksi tutkittiin teoriatestein eräitä suunnistustaitoja. Opetuskäyttäytymisen analysoimiseksi kuvanauhoitettiin kolmessa maassa yhteensä 62 opetusharjoitteluun liittyvää liikuntatuntia, joita observoitiin erilaisin observointimenettelyin.

I liikuntakasvatus, opettajakoulutus, vertaileva tutkimus, didaktiikka, asenne, liikuntataidot, pohjoismaat
physical education, teacher education, comparative research, didactics, attitude, physical activity, nordic countries

J liikuntapedagogiikka, liikuntadidaktiikka, liikuntapsykologia

K Laakso, L. 1984. Norjalainen, ruotsalainen ja suomalainen opiskelija liikunnan aineenopettajankoulutuksessa I: tutkimuksen lähtökohdat, menetelmät ja alustavat tulokset. Jyväskylän yliopisto. Liikuntakasvatuksen laitoksen julkaisuja. Sarja A. Tutkimuksia 17.

L ei

M on

A URANVALINTA PERHEESSÄ TAPAHTUVAN SOSIAALISTUMISEN LOPPUTULOKSENA

B Vocational selection as an outcome of the socialization in the family

C Lahikainen Anja Riitta (90-1912066)

D

E 1976-1984

F Suomen Akatemia, Kirkon tutkimuslaitos, Suomen Kulttuurirahasto

G Helsingin yliopisto, sosiaalipsykologian laitos, Aleksanterinkatu 7, 6. krs., 00100 Helsinki (University of Helsinki/Dept of Social Psychology)

H Tutkimuksen teoreettinen osa käsittelee psykoanalyyttistä teoriaa sovellettuna uranvalintaan. Uranvalinnan ajatellaan olevan kiinteästi persoonallisuuden kehitykseen integroituva tapahtuma, jota säätelevät samat sosiaalisen vuorovaikutuksen prosessit kuin persoonallisuuden kehitystä. On tutkittu vanhempien esikuvien vaikutusta ja sen perheen sosiaaliseen vuorovaikutukseen liittyviä edellytyksiä. Keskeisenä teoreettisena käsitteenä on identifioituminen vanhempiin ja sen ehdot.

Tutkimuksessa on sekä tapausselostuksia, että tilastollinen analyysi kolmen opiskelijaryhmän uranvalinnasta: perhetaustasta ja nuoruusajasta (teologian opiskelijat, valtiotieteen opiskelijat ja uskovaiset korkeakouluopiskelijat).

Vanhempien esikuvalla on erittäin huomattava merkitys uskonnon välittymisessä. Teologian opiskelijat erottuvat muista ryhmistä perhetaustan suhteen siten, että uskonnollisuus on ollut heidän vanhempiaan yhdistävä tekijä, kun taas muissa ryhmissä uskonnollinen aktiivisuus polarisoituu jommalle kummalle vanhemmalle. Vanhempiin identifioitumiseen vaikuttavat vanhempien keskinäinen suhde ja vanhempien hoivaominaisuudet.

I uranvalinta, perhe, sosialisaatio, identifikaatio, teologian opiskelijat
vocational selection, family, socialization, identification, students of theology

J sosiaalipsykologia, psykologia

K Lahikainen, A. R. 1984. Uranvalinta perheessä tapahtuvan sosiaalistumisen lopputuloksena. Helsingin yliopisto. Sosiaalipsykologian laitoksen tutkimuksia 2.

L ei

M ei

A OPETTAJAKSI OPISKELEVIEN KONTROLLI-IDEOLOGIA SEKÄ SEN MUUTTUMINEN OPINTOJEN EDETESSÄ JA TYÖKOKEMUKSEN KARTTUESSA

B The control-ideology of teacher trainees and changes in it as studies advance and work experience increases

C Määttä Kaarina (991-181844)

D Puro Juhani

E 1977-1984

F

G Lapin korkeakoulu, Kasvatustieteiden osasto,
PL 122, 96101 Rovaniemi (University of Lapland/Faculty of Education)

H Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää luokanopettajakoulutuksessa opiskelevien kontrolli-ideologian muuttumista koulutuksen edetessä ja työkokemuksen karttuessa sekä tarkastella sitä, miten eräät aikaisempiin kasvatuskokemuksiin liittyvät tekijät ovat yhteydessä tähän ideologiaan.

Kontrolli-ideologialla tarkoitetaan opettajan oppilaan kontrollia ohjaavaa asennetta. Opettaja voi olla kontrolli-ideologialtaan rajoittava tai salliva riippuen siitä, miten hän suhtautuu oppilaiden kontrolliin (esim. järjestyksenpitoon, yhteistyöhön sekä vallan ja vastuun jakoon oppilaiden kanssa).

Tutkimuksen teoreettisessa osassa tarkastellaan kontrolli-ideologian sisältöä, merkitystä ja yleisyyttä sekä kontrolli-ideologian oppimista osana opettajan rooliin sosiaalistumista.

Koehenkilöinä on 161 Lapin korkeakoulun luokanopettajakoulutuksen suorittanutta henkilöä neljänä eri vuosikurssina. Koehenkilöille esitettiin kontrolli-ideologiamittari 2-5 eri kertaa vuosien 1978 ja 1983 välisenä aikana.

Tutkimustulosten mukaan kontrolli-ideologia muuttuu yleensä sallivammaksi opintojen alkuvaiheessa, mutta kääntyy rajoittavampaan suuntaan opintojen loppuvaiheessa - silloin kun opetusharjoittelu on opintojen keskeinen sisältö. Työkokemuksen seurauksena kontrolli-ideologia muuttuu kaikilla ryhmillä rajoittavammaksi verrattaessa sitä opintojen päättyessä ilmaistuun kontrolli-ideologiaan.

Tutkimus antaa perusteita opettajankoulutuksen kehittämiseksi sekä perus- että täydennyskoulutuksen osalta.

I kontrolli-ideologia, opettajaksi opiskelevat, muutos
control ideology, teacher trainee, change

J kasvatustiede, didaktiikka

K

L on

M ei

A OPETTAJIEN MIELENTERVEYSKÄSITYKSIÄ JA MIELENTERVEYTTÄ KÄSITTÄVÄ TUTKIMUS

B Teachers' perception of mental health, its relationship to their mental health and to changes thereof

C Nieminen Seija (90-645021 työ, 90-643763 koti)

D Nieminen Seija

E 1977-1984

F

G Helsingin yliopisto, opettajankoulutuslaitos, Ratakatu 2, 00120 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Teacher Education)

H Tutkimuksen tavoiteena on selvittää peruskoulunopettajien mielenterveyskäsityksen, mielenterveyden ja niiden muutosten vastaavuutta. Koehenkilöinä on kaksi opettajaryhmää: keski-ikäiset ja opettajakokelaat (N = 76 + 87 = 163). Mielenterveys- ja terveyskäsityksiä on mitattu asenneväittämin ja etiologiaselityksin; mielenterveyttä MMPI:n lyhennysversio FAM:lla, Rorschachin testillä ja teemahaastattelulla; työviihtyvyyttä asenneväittämin. Lisätietona on ollut demografisia, elämänmuutos- ja opintosuoritusmuuttujia.

Keskeiset tulokset: Keski-ikäisten opettajien mielenterveyskäsitykset ovat psykologisesti ymmärtävämpiä kuin opettajakokelaiden ja heidän terveysselityksensä käsittävät useammin sekä psykologisia että biologisia tekijöitä. Tätä tulosta ei ole tulkittu kulttuurin muutoksesta johtuvaksi, vaan kypsymisen seuraukseksi. Sen sijaan se, että opettajakokelaat ilmaisevat enemmän demokraattisuutta, henkistä avarakatseisuutta, joustavuutta ja valmiutta luovuuteen, mutta myös eräitä oirekäyttäytymisen muotoja, on tulkittu kulttuurin muutokseen liittyväksi.

Omaksutut mielenterveysasenteet ja terveyden selitysmallit korreloivat opettajien ilmaisemaan ja mitattuun mielenterveyteen. Mielenterveyden dimensioiksi nousevat tässä tutkimuksessa produktiivisuus, sisäinen harmonia, koettu terveys, analyyttinen vs. kokonaisvaltainen havaitseminen, adaptiivinen regressio, sosiaalinen sopeutuminen, terveyden selittäminen, henkisyys vs. materiaalisuus. Mielenterveyden olennaisina tekijöinä pidetään tietoisuuden erilaisia ilmentymiä: koettua tietoisuutta omasta fyysisestä ja psyykkisestä tilasta, itsetietoisuutta, sosiaalista ja yhteiskunnallista tietoisuutta.

I mielenterveys, käsite, luokanopettaja, opiskelija, opettajankoulutus
mental health, concept, class teacher, student, teacher education

J psykologia, kasvatustiede

K Nieminen, S. 1984. Teachers' perception of mental health, its relationship to their mental health and to changes thereof. University of Helsinki. Department of Teacher Education. Research Report 27. 306 p. ISBN 951-45-3508-1. ISSN 0359-4203

Nieminen, S. 1985. Seurantatutkimuksen tulosten sovellettavuus opettajankoulutukseen: Opettajat mielenterveystiedon omaksujina ja heidän mielenterveydellinen kehityksensä. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteta 260, 291-299. ISBN 951-679-323-1.

L ei

M ei

A UTVECKLINGEN AV DE KVINNLIGA STUDENTERNAS YRKESBILD UNDER STUDIETIDEN VID SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN I HELSINGFORS

B Development of the professional image among women students during years of study in the Swedish School of Economics and Business Administration in Helsinki

C Nordgren Nina (90-440291/347)

D Sevón Guje

E 1983-1985

F Svenska handelshögskolan

G Svenska handelshögskolan, Forskningsinstitutet, Arkadiagatan 22, 00100 Helsingfors (Swedish School of Economics and Business Administration/Research Institute)

H Forskningsresultat har visat att nästan hälften av kvinnliga ekonomer innehar arbetsuppgifter som inte motsvarar deras utbildning. Är det möjligt att man i handelshögskolor som traditionellt sett överför s.k. "maskulina värden" påverkar hämmande på kvinnliga studenters yrkesaspirationer så, att dessa sänks redan innan insteget i arbetslivet äger rum? Är det möjligt att stödstrukturen och värderingarna inom handelshögskolan stöder de manliga studenterna men verkar till de kvinnliga studenternas förfång? Dessa frågor försöker besvaras genom en enkätundersökning som berör studenternas yrkesbild, yrkesaspirationer, värderingar och självbild samt kontakter till lärare, studiekamrater och arbetsliv. I enkätundersökningen deltar 826 studenter - d.v.s. alla studenter som varit närvaroanmälda höstterminen 1984 på årskurserna 1-4. De första resultaten förfärdigas under mars-april 1985.

Ett av undersökningens mål är även att ge impulser till förbättrandet av speciellt de kvinnliga studenternas medvetenhet om vikten i bättre planering av kommande arbetsbana samt att ge en bättre förståelse för hur studenternas yrkesbild formas.

Undersökningens främsta strävan är att öka förståelsen för hur kvinnliga ekonomiestudenters arbetsutveckling börjar, och hur yrkesbilden, förvärvad under studietiden kommer att påverka arbetsutvecklingen i framtiden (detta är undersökningens nästa planerade steg.)

I kauppatieteet, opiskelija, ammattikuva, sosialisaatio, naisten asema
commercial sciences, student, career monograph, socialization, women's position

J hallinto, sosiologia

K

L on

M ei

A SYYKOGNITIOT SOSIAALISEN MAAILMAN JÄSENTÄJINÄ; TUTKIMUS OPETTAJIKSI OPISKELEVIEN KASVATUSTILANNETTA KOSKEVISTA SYYPÄÄTELMISTÄ JA NIIDEN MUOTOUTUMISESTA

B Causal cognitions as organizers of social world: a study on teacher students' causal schemata about educational events

C Snellman Leila (973-26211)

D Snellman Leila

E 1981-1986

F virkatyö

G Joensuun yliopisto, opettajankoulutuslaitos, Pl 111, 80101 Joensuu (University of Joensuu/Teacher Education Department)

H Tutkimuksessa pyritään selvittämään kasvatusta koskevien ajatusten sisältöä ja muutoksia opettajiksi opiskelevilla. Lähtökohtina on sosiaalisten päättelyjen tutkimus (Snellman 1981) ja sosiaalisten merkitysten ja tavoitteiden tutkimus (esim. Moscovici 1984). Tutkimuksen ongelmia: 1) implisiittiset kasvatusta koskevat kausaaliskeemat, 2) lasta ja kasvatusta koskevat yleiset sosiaaliset käsitykset (representaatiot), 3) oppilaita koskevat käsitejärjestelmät, 4) kasvatustapahtumien ja lasten toiminnan selittäminen ja 5) näiden sosiaalisten jäsennysten yhteys toiminnan tavoitteisiin.

I sosiaaliset käsitteet, syiden nimeäminen, kasvatuskäsitykset
social cognitions, causal attribution, educational conceptions

J psykologia, kasvatustiede

K

L on

M ei

A OPINTOTUKIJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN, OPINTOTUEN MITOITUS JA OPISKELIJAN ELÄMÄNTILANNE

B Development of the student financial aid system, the amount of student aid and students' life situation

C Storhammar Esa, (941-292265), Heinonen Juha

D Marin Marjatta

E 1984-1985

F Opetusministeriö, Valtion opintotukikeskus

G Jyväskylän yliopisto, Keski-Suomen taloudellinen tutkimuskeskus, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/ Centre for Economic Research in Central Finland)

H Tutkimuksen tavoitteena on selvittää opintotuen riittävyyttä erilaisissa elämäntilanteissa olevilla opiskelijoilla. Tilanteen kartoituksen ohella pyritään kehittämään opintotuen mitoitusmallia. Mainittujen tavoitteiden lisäksi tutkimuksessa tarkastellaan taloudellisten tekijöiden vaikutuksia opiskeluorientaatioon.

Aiemmat tutkimukset, opintotukea koskevat tiedot ja tilastot ovat tutkimuksen perustana ja antavat suunnan oman aineiston hankinnalle. Empiirinen aineisto hankitaan kaksivaiheisella kyselyllä, joka kattaa keskeiset opiskelualat ja on myös alueellisesti kattava. Kyselyt ajoitetaan tammikuuhun 1985 ja huhtikuuhun 1985. Kyselyiden keskeiset osat ovat: 1) opiskelijoiden elämäntilannetta ja opiskelua koskevat kysymykset ja 2) opintojen rahoitusta, opintotuen riittävyyttä ja työssäkäyntiä koskevat kysymykset.

Kyselyiden tuloksia analysoidaan tilastollisin menetelmin ja käytetään hyväksi opintotuen mitoitusmallin kehittämisessä.

I opintolaina, opiskelija, opiskelu, resurssit
student loan, student, studies, resources

J yhteiskuntapolitiikka, koulutuksen taloustiede

K

L ei

M on

A KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN AMMATILLINEN SOSIAALISTUMINEN (KOAS)

B Occupational socialization of university students

C Uutela Antti (90-1912065), Helkama Klaus, Salminen Simo

D Uutela Antti

E 1981-1990

F Suomen Akatemia, Suomen Kulttuurirahasto

G Helsingin yliopisto, sosiaalispykologian laitos, Aleksanterinkatu 7, 00100 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Social Psychology)

H Tutkimuksen tavoitteena on tarkastella korkeakouluopetuksen vaikutusta opiskelijoiden sosiaalistumiseen tulevaan ammattiin. Ammatillista sosiaalistumista tarkastellaan ammatillisten arvojen, ammattikuvan selkiintymisen ja ammatissa tärkeiksi kokemien piirteiden tärkeyden kautta. Opiskeluaikaisia muutoksia mitataan myös sosiaalisten arvojen, moraaliarvojen kehityksen ja minäkuvapiirteiden perusteella. Tutkimuksen kohteena ovat vuonna 1981 lääketieteen ja vuonna 1982 valtiotieteen ja kauppatieteen opinnot aloittaneet opiskelijat, jotka ovat täyttäneet kyselylomakkeet ensimmäisen opiskelulukukauden aikana. Vuosien 1983 ja 1984 aikana on suoritetty uusintakysely, jolloin opiskelijoilla on menossa kolmas opintovuosi. Tutkimus on tarkoitus toistaa haastatteluna opintojen loputtua, jolloin korkeakouluopetuksen vaikutus on kokonaisuudessaan näkyvissä. Tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää muun muassa arvioitaessa, sosiaalistaako korkeakoulu niihin arvoihin, joita pidetään tärkeinä korkeasti koulutettujen ammateissa.

I opiskelija, moraalikehitys, arvo, minäkuva, ammatillinen sosiaalistuminen
student, moral development, value, self-concept, professional socialization

J sosiaalipsykologia

K Uutela, A., Helkama, K. & Salminen, S. 1982. Korkeakouluopiskelijoiden ammatillinen sosiaalistuminen (KOAS) I. Helsingin yliopisto. Sosiaalipsykologian laitoksen tutkimuksia 3. ISBN 951-45-2863-8

Salminen, S. 1984. Tieteellisesti suuntautuneiden opiskelijoiden erityispiirteistä. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 181-188. ISBN 951-679-323-1

L ei

M on

F. OPISKELIJAT: VALINTA JA SUORITUKSET/STUDENTS: SELECTION AND PERFORMANCE

A OPETTAJANKOULUTUSPROJEKTI

B Teacher education project

C Alikoski Johannes (90-650211), Hytönen Juhani, Jussila Juhani, Komulainen Erkki, Sarala Urpo

D Alikoski Johannes

E 1971-1986

F Suomen Akatemia, opetusministeriö jaksoittain

G Helsingin yliopisto, kasvatustieteen laitos, Fabianinkatu 28, 00100 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Education)

H Tavoitteena on ollut luoda perustutkimuksenomaisesti pohjaa opettajankoulutuksen opiskelijavalintojen kehittämiselle. Keskeisiä kohteita: 1) koko valintamenettelyn valtakunnallinen toimivuus, 2) käytettyjen soveltuvuuskokeiden validisuus, 3) monivaiheisen valikoitumisprosessin erottelusuuntien kuvaaminen ja 4) valintojen ennustevaliditeetin kohottaminen.

1971 luokanopettajankoulutuksen valintakokeihin osallistuneiden (5 korkeakoulua, n = 837) ja 1974 valmistuneiden (n = 352) monipuolinen input-vaiheen informaatio on muuttuja-alueittain jäsennetty komponentteihin, joiden yhteydet hyväskytyksi tulemiseen, keskeisissä valintakokeissa selviämiseen ja opetusharjoittelukäyttäytymistä kuvaaviin faktorimuuttujiin on analysoitu korrelatiivisesti ja regressioanalyysien avulla.

Opettajankoulutusneuvoston valintajaosto on vuosittain hyödyntänyt projektin tuloksia tarkistaessaan valintaohjeita. Tutkimuslöydöksiin tukeutuen on kehitetty myös aineenopettajavalintojen soveltuvuuskokeiden perusvarianteja, joiden toimivuutta seurataan.

I opettajankoulutus, opiskelijavalinta, uranvalinnan motivaatio, valintastrategiat, opetustuokio
teacher education, selection (of students), career motivation, selection strategies, teaching episode

J kasvatustiede

K Alikoski, J. 1974. Opettajankoulutuksen oppilasvalintojen kehittämisestä. Kasvatus 2, 82-85. ISSN 0022-927-X. English summary.

Komulainen, E. 1975. Vuoden 1971 valintakokeen toiminen eri opettajankoulutuslaitoksissa. Kasvatus 2, 114-120. ISSN 0022-927-X. English summary.

Komulainen, E. 1975. Opettajankoulutukseen pyrkijöiden käyttäytymisestä opetustuokioissa. Kasvatus 6, 398-403. ISSN 0022-927-X. English summary.

Komulainen, E. 1976. Opetustuokio alkavan opettajan pedagogisen roolin ilmentäjänä. Kasvatus 1, 47-53. ISSN 0022-927-X. English summary.

Jussila, J. 1976. Peruskoulun luokanopettajankoulutukseen hakeutuminen ja sen motiivit. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteen laitoksen tutkimuksia 52. 186 s. ISBN 951-45-0991-9.

Sarala, U. 1976. Vuosina 1971-1974 luokanopettajiksi koulutettujen koulutuskokemusten kartoitus - tavoitepohjainen arviointi. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteen lis. tutkielma. 146 s. Moniste.

Komulainen, E. 1977. Luokanopettajavalintojen tarkastelua kahdessa valmistusyksikössä v. 1975. Kasvatus 5, 330-336. ISSN 0022-927-X. English summary.

Komulainen, E. 1978. Korrelaation problematiikkaa valintatutkimuksissa. Kasvatus 1, 49. ISSN 0022-927-X. English summary.

Hytönen, J. & Komulainen, E. 1978. Opettajankoulutuksen oppilasvalinnan opetustuokio pyrkijöiden kokemana ja opetusharjoittelussa menestyminen. Kasvatus 4, 265-270. ISSN 0022-927-X. English summary.

Alikoski, J. 1980. Luokanopettajankoulutuksen yhteisvalinta ja siihen liittyviä ongelmia. Kasvatus 4, 253-262. ISSN 0022-927-X. English summary.

Alikoski, J. 1981. Opettajankoulutuksen valintatutkimusten metodologisia ongelmia ja tutkimusstrategisia näkymiä. Teoksessa M. Panhelainen (toim.) Korkeakoulutus tutkimuksen kohteena. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 179, 51-63. ISBN 951-678-618-9. English summary.

Alikoski, J. 1982. Opettajankoulutuksen opiskelijavalinnat ja niiden kehittäminen. Korkeakoulutieto 1, 4-5. ISSN 0357-9557.

Alikoski, J. 1982. Opettajankoulutuksen opiskelijavalintojen tutkimuspohjasta. Teoksessa J. Alikoski (toim.) Aineenopettajankoulutuksen opiskelijavalinnat. Opetusministeriö. Korkeakoulu- ja tiedeosaston julkaisusarja 43, 10-17. ISSN 951-46-6368-3.

Komulainen, E. 1982. Opetustuokio ja haastattelu luokanopettajankoulutuksen valinnoissa. Teoksessa J. Alikoski (toim.) Aineenopettajankoulutuksen opiskelijavalinnat. Opetusministeriö. Korkeakoulu- ja tiedeosaston julkaisusarja 43, 18-26. ISBN 951-46-6368-3.

L ei

M on

A CLARKEN TEORIA JA OPETUSTAIDON ARVIOIMINEN

B Clarke's theory and the assessment of teaching skill

C Karjalainen Olavi (981-223944/27), Isohookana-Asunmaa Tytti

D Karjalainen Olavi

E 1980-1984

F

G Oulun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Kirkkokatu 11 A, 90100 Oulu (University of Oulu/Faculty of Education)

H Tutkimuksessa tarkastellaan Clarken yleistä opetuksen teoriaa ja sen pohjalta luotuja opetustaidon arviointikriteerejä sekä niiden soveltamista suomalaiseen opettajankoulutukseen.

Alkuosassa selvitellään arviointikriteerien kehittelyä ja niiden muodostamaa hierarkista järjestelmää, joka jossain määrin muistuttaa Bloomin taksonomiaa. Taksonomian eri tasoille edetään tavoiteoppimisen periaatteita noudattaen. Tutkimuksen loppupuolella kuvaillaan arviointikriteerien käyttöä luokanopettajien opetustaidon arvioimisessa. Tällöin vertaillaan eri tutkimusten avulla useissa eri opettajankoulutuslaitoksissa - myös tutkijain omassa - saatuja tuloksia toisiinsa. Niiden perusteella todettiin arviointikriteerien, so. opetuksen eri osataitojen, korreloivan suhteellisen voimakkaasti keskenään sekä lopulliseen opetustaidon arvosanaan. Keskiarvoja vertailemalla havaittiin joissakin osataidoissa eroja eri lehtoriryhmien välillä. Naisopiskelijoiden opetustaidon arvosanat eri osa-alueilla olivat kauttaaltaan korkeammat kuin miesten. Kun faktorianalyysilla tutkittiin eri lehtoriryhmien arviointien yhdenmukaisuutta, todettiin eroja, jotka tulkittiin seuraavasti: luokanlehtorit ottivat huomioon arvioinneissaan enemmän harjoittelijoiden synnynnäisiä kasvattajanominaisuuksia kun taas didaktiikan lehtorit korostavat enemmän koulutuksen avulla hankittuja taitoja. Eräiden osataitojen osalta verrattiin myös opiskelijoiden itsearviointeja lehtoreiden antamiin arviointeihin.

Pohdinnassa kiinnitetään huomiota siihen, että Clarken teoriaa on sovellettu opetustaidon arviointiin vain suomalaisessa opettajankoulutuksessa. Koska ko. teorian lähtökohtana on opetusteknologiset käsitykset, on sen arvoa punnittava samoin perustein kuin opetusteknologian käyttöä opetusjärjestelyiden lähtökohtana. Näyttää siltä, että kognitiivisen psykologian käsitykset oppimisesta tulevat valtaamaan alaa opetusteknologisilta käsityksiltä, jolloin myös opetustaidon arviointia tulisi tarkastella kognitiivisen psykologian lähtökohdista käsin.

I opettajankoulutus, opetustaito, arviointi, teoria
teacher training, teaching skill, assessment, theory

J

K Karjalainen, O. & Isohookana-Asunmaa, T. 1984. Clarken teoria ja opetustaidon arvioiminen. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksia 25.

L ei

M ei

A LASTENTARHANOPETTAJAKOULUTUKSEN OPISKELIJAVALINTOJEN KEHITTÄMINEN JA SEURANTA 1978-

B Student selection for education of teacher training (kindergarten teachers)

C Liikanen Pirkko (941-291947)

D Viljanen Erkki

E 1978-

F

G Jyväskylän yliopisto, opettajankoulutuslaitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Dept. of Teacher Training)

H Lastentarhanopettajakoulutuksen opiskelijavalintojen kehittäminen ja seuranta (1978-1984). Valintakokeiden seuranta koskee viitenä peräkkäisenä vuonna opintonsa alkaneita ja opiskelunsa päättäneitä opiskelijoita. Valintakokeiden sisältöä on vuosittain kehitelty saatujen tulosten pohjalta.
Projekti on tuottanut valintakokeiden "henkilökunnan" koulutusta varten seuraavat video-ohjelmat:
1. Lastentarhanopettajakoulutuksen valintakokeiden ryhmätilanne vuosina 1978-1984. (40 min.)
2. Haastattelu. Lto-valintakokeet 1984. (34 min.)
3. Haastatteluharjoituksia. Lto-valintakokeet 1984.(42 min. 30 sek.)

I opiskelijavalinta, seuranta, lastentarhanopettaja
(student) selection, follow-up, kindergarten teacher

J

K ks. H

L ei

M on

A KOULUTUKSEEN VALIKOITUMISEN TUTKIMUS

B Research of recruitment into higher education

C Määttä Pentti (941-292352), Jalkanen Hannu

D

E 1981-1985

F Jyväskylän yliopisto, Opetusministeriö

G Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Institute for Educational Research)

H Tutkimus liittyy nuorison koulutushalukkuuteen ja uravalintoihin sekä koulutuksen valintajärjestelmiin ja oppilasvalintoihin. Se rajautuu keskiasteen jälkeiseen koulutukseen valikoitumiseen. Tarkoituksena on

(1) selvittää millaisia jatkokoulutussuunnitelmia ylioppilailla ja opistotutkinnon suorittaneilla on;
(2) kuvata millaisten vaiheiden kautta erilaiseen jatkokoulutukseen päädytään;
(3) tutkia mitkä tekijät vaikuttavat jatkokoulutusvaihtoehtojen valintaan ja toteutumiseen; sekä
(4) tarkastella valikoitumisprosessia koulutuksellisen tasa-arvon toteutumisen kannalta.

Tutkimuksessa on seurattu n. 500 ylioppilaan ja 1500 opistotutkinnon suorittaneen jatkokoulutukseen sijoittumista. Alkukyselyssä 1978/9 kartoitettiin jatkokoulutushalukkuutta ja seurantakyselyssä 1981/2 koulutukseen ja työhön hakeutumista ja sijoittumista. Otos edustaa maan eri alueita ja opistokoulutuksen eri aloja.

Noin neljällä viidesosalla ylioppilaista ja noin puolella opistotutkinnon suorittaneista oli keskiasteen päättövaiheessa jatkokoulutussuunnitelmia. Korkea-asteelle kohdistui ylioppilaiden suunnitelmista noin kaksi kolmatta osaa ja opistotutkinnon suorittaneiden suunnitelmista vajaa puolet. Kolmen neljän vuoden kuluttua jatko-opintoja harjoitti tai oli harjoittanut ylioppilaista noin kolme neljättä osaa, joista kolmannes korkea-asteella, ja opistotutkinnon suorittaneista noin yksi neljäsosa, joista neljännes korkea-asteella.

Ylioppilailla vakaaseen korkeakoulusuuntautumiseen ovat yhteydessä mm. hyvä koulumenestys, matemaattinen lukiolinja ja varhainen suuntautuminen korkeakoulutukseen mutta myös eräät taustatekijät. Opistotutkinnon suorittaneiden hakeutuminen korkeakoulutukseen näyttää riippuvan paitsi alasta myös joukosta aloittain vaihtelevista tausta-, motivaatio- ja tilannetekijöistä.

I koulutushalukkuus, koulutuskysyntä, koulutuksellinen tasa-arvo, korkea-asteen koulutus, ammatinvalinta, koulutukseen pääsy

educational interest, demand for education, educational equality, higher education, occupational choice, access to education

J psykologia, sosiologia

K Jalkanen, H. & Määttä, P. 1982. Opiskelijavirrat ja koulutukseen valikoituminen 1970-luvun Suomessa. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 193. ISBN 951-678-716-9

Jalkanen, H. & Määttä, P. 1982. Alueellinen korkeakoulupolitiikka ei lisännyt tasa-arvoa. Helsingin Sanomat 7.6.1982.

Jalkanen, H. & Määttä, P. 1982. Korkeakoulutuksen valikoitumista tutkittu. Korkeakoulutieto 3, 8-10.

Jalkanen, H. & Määttä, P. & Panhelainen, M. 1982. KTL tutkinut. Miehet innokkaita hakeutumaan. Korkeakoulutieto 9, 29-33.

Jalkanen, H. & Määttä, P. 1985. Keskiasteen jälkeisestä koulutukseen valikoitumisesta. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylässä 3.-4.9.1984 järjestetyn II korkeakoulutuksen symposiumin artikkelit. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 129-142. ISBN 951-679-323-1.

L ei

M on

A AINEENOPETTAJAKOULUTUKSEN TUTKIMUS

B Research of subject teacher education

C Panhelainen Mauri (941-292363), Malin Antero

D

E 1980-1986

F Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, työsuhde

G Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Institute for Educational Research)

H Tutkimuksen käytännöllisenä taustana ovat uudistetun aineenopettajakoulutuksen ongelmat, mm. intergroidun koulutusmallin toimivuus. Teoreettiselta kannalta keskeinen mielenkiinto kohdistuu sosialisaation kysymyksiin korkeakoulutuksessa, erityisesti yliopiston institutionaalisiin vaikutuksiin opiskelijoiden opintouriin sekä opinto- ja ammattiorientaation kehitykseen opintojen aikana.

Kysymyksessä on pitkittäistutkimus, jossa on koottu empiiristä seuranta-aineistoa humanistisen ja luonnontieteellisen alan opiskelijoiden opintouran kolmesta ajankohdasta: opintoihin hakeutumisvaiheesta sekä toisen opiskeluvuoden ja neljännen opiskeluvuoden alkupuolelta. Mukana oleviin tiedekuntiin (Tampereen humanistinen, Turun luonnontieteellinen, Oulun luonnontieteellinen) pyrkineitä tutkittaessa tapausten lukumäärä oli suuri (n = 2 566); neljännen vuoden analyysissä oli mukana 499 opintojaan näissä tiedekunnissa jatkanutta opiskelijaa.

Tutkimustuloksista keskeisin havainto on aineenopettaja-ammatin keskeinen asema opiskelijoiden opinto- ja ammattiorientaatiota suuntaavana tekijänä. Suhteellisen suuri ammatillinen epävarmuus ennen opintojen alkua vähenee voimakkaasti ensimmäisinä opiskeluvuosina, jolloin muutosten pääsuunta vie aineenopettajan ammattia päin. Niin intergroitu koulutusmalli kuin siihen liittyvä kaksivaiheinen valintajärjestelmäkin, joka painottuu ensimmäiseen opiskeluvuoteen, ohjaavat selvästi opiskelijoiden opintouraa ja valintakäyttäytymistä.

I opettajankoulutus, aineenopettaja, opiskelijavalinta, opinto- ja ammattiorientaatio, seurantatutkimus
teacher education, subject teacher, selection, study and professional orientation, follow-up study

J sosiologia

K Panhelainen, M. & Malin, A. 1981. Korkeakoulutukseen hakeutuminen humanistisella ja luonnontieteellisellä koulutusalalla. (Students' career choice in the humanities and natural sciences). Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 175. ISBN 951-678-550-6

Panhelainen, M. 1981. Aineenopettajan ammatti korkeakoulutukseen hakijoiden suunnitelmissa. Julkaisussa M. Panhelainen (toim.) Korkeakoulutus tutkimuksen kohteena. Jyväskylän yliopistossa 26.-27.5.1981 järjestetyn korkeakoulututkimuksen symposiumin artikkelit. (Higher education as a field of research. Papers presented at the Jyväskylä Symposium on Research into Higher Education in May 1981). Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 179, 79-92. ISBN 951-678-618-9

Panhelainen, M. & Malin, A. 1982. Erityisryhmien hakeutuminen humanistisiin ja luonnontieteellisiin korkeakouluopintoihin. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 191.

Panhelainen, M. 1982. Korkeakoulutukseen hakeutumisesta humanistisella ja luonnontieteellisellä koulutusalalla. Julkaisussa Aineenopettajakoulutuksen opiskelijavalinnat. Opetusministeriö. Korkeakoulu- ja tiedeosaston julkaisusarja 43, 52-63.

Malin, A. 1983. Log-lineaariset mallit ja menetelmän sovellus korkeakouluopintoihin hakeutumiseen. Kasvatus 14 (3), 226-235.

Panhelainen, M. & Malin, A. 1983. Opiskelijoiden valikoituminen humanistisiin ja luonnontieteellisiin korkeakouluopintoihin ja ensimmäinen opintovuosi. (Selection of students in the humanities and natural sciences and their first study year in higher education) Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja 346. ISBN 951-679-101-8.

Panhelainen, M. 1984. Korkeakoulutuksen ja tieteen tulevaisuus: koulukuntia ja ajatussuuntia. Teoksessa A. Antikainen, M. Panhelainen & M. Parjanen Yliopisto tulevaisuuttaan etsimässä. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 243. 1-38. ISBN 951-679-122-0.

Panhelainen, M. 1984. Valintakoe opiskelijavalinnassa. Korkeakoulutieto 2, 16-18.

Malin, A. & Panhelainen, M. (toim.) 1984. Humanistisen alan opiskelijoiden kokemuksia ja käsityksiä korkeakouluopiskelusta. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Maaliskuu 1984. Moniste.

Malin, A. & Panhelainen, M. (toim.) 1984. Luonnontieteellisen alan opiskelijoiden kokemuksia ja käsityksiä korkeakouluopiskelusta. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Maaliskuu 1984. Moniste.

Panhelainen, M. 1984. Tulevaisuuden tutkimus avaa näkökulmia. Korkeakoulutieto 4, 9-11.

Panhelainen, M. 1985. Korkeakouluopiskelun lähtötilanne ja opiskelijoiden orientaatiokehitys opiskelun aikana. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 239-257. ISBN 951-679-323-1.

Malin, A. & Mäkinen, R. 1985. Opintojen kulku Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa ennen ja jälkeen vuoden 1975 tutkinnonuudistuksen opinnot aloittaneilla. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 143-161. ISBN 951-679-323-1.

Panhelainen, M. 1985. Tutkimuksen tuottamaa tietoa uusimuotoisesta aineenopettajakoulutuksesta. Teoksessa Aineenopettajakoulutuksen seurantaseminaari Tampereella 11.-13.4.1984. Opetusministeriö. Korkeakoulu- ja tiedeosaston julkaisusarja 60, 16-31.

Panhelainen, M. 1985. Students' motivational background and their orientation development during study years. Teoksessa R. Mäkinen, M. Panhelainen & M. Parjanen (eds.) Recent Finnish Research on Higher Education 1985. University of Jyväskylä. Institute for Educational Research. Reports 364, 93-112. ISBN 951-679-375-4.

L ei

M on

A MATEMATIIKAN LÄHTÖTASOMITTAUS LUOKANOPETTAJAKOULUTUKSESSA

B Diagnostic tests in mathematics in class teacher education

C Pehkonen Erkki (90-645021)

D

E 1979-1986

F

G Helsingin yliopisto, opettajankoulutuslaitos, Ratakatu 2, 00120 Helsinki (University of Helsinki/Department of Teacher Education)

H Tarkoituksena on kartoittaa matematiikan opetusta luokanopettajakoulutuksessa kiinnittäen erityisesti huomiota ensimmäisen vuoden opiskelijoiden alkuvalmiuksiin. Glaserin opetuksen perusmallia viitekehtyksenä käyttäen käsitellään lähtötasomittausta ja tehdään ehdotus lähtötasovaatimuksiksi.

Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitosessa on syksystä 1979 lähtien tutkittu opintonsa aloittavien luokanopettajiksi opiskelevien matemaattiset alkutiedot ja -taidot. Näin on koottu materiaalia viiden vuoden ajan. Kun tarkastellaan tästä materiaalista niitä opiskelijoita, jotka eivät ole läpäisseet tekstiä, saadaan kootuksi ehdotus opiskelijavalintakriteerien muuttamiseksi matematiikan kohdalla.

I luokanopettaja, opettajankoulutus, diagnostinen testi, lähtötaidot, lähtötasovaatimukset, matematiikka
class teacher, teacher education, diagnostic test, entry skills, entry-level requirements, mathematics

J matematiikan didaktiikka

K Pehkonen, E. 1980. Lähtötasomittauksesta matematiikassa. Kasvatus 11 (6), 430-432.

Pehkonen, E. 1983. Anfangsdiagnose des MU bei der Klassenlehrerausbildung. Beiträge zum Mathematikunterricht 1983, Bad Salzdetfurth: Didaktischer Dienst, 236-239.

Pehkonen, E. 1984. Uber mathematische Anfangsbereitschaften der Lehrerstudenten. In P. Kupari (ed.) Mathematics Education Research in Finland. Yearbook 1983. University of Jyväskylä. Reports from the Institute for Educational Research 347, 93-106. ISBN 951-679-102-6.

Pehkonen, E. 1985. Luokanopettajiksi opiskelevien matemaattisista lähtötiedoista. Kasvatus 16 (1), 51-57.

Pehkonen, E. 1985. Über mathematische Anfangskenntnisse der finnischen Primarlehrerstudenten. In W. Dörfler (Hrsg.) Empirische Untersuchungen zum Lehren und Lernen von Mathematik. Schriftenreihe Didaktik der Mathematik. Universität fur Bildungswissenschaften in Klagenfurt. Wien: Hölder-Pichler-Tempsky.

L ei

M on

A OPETTAJANKOULUTUKSEEN PYRKINEIDEN SEURANTATUTKIMUS

B A follow-up study of applicants for teacher education

C Perho Hannu (973-26211/377)

D Perho Hannu

E 1976-1987

F Suomen akatemia, Opetusministeriö

G Joensuun yliopisto, PL 111, 80101 Joensuu (University of Joensuu)

H Tutkimusohjelma koskee Joensuun korkeakouluun 1976 pyrkineiden ammatillista ja opintosuuntautumista ja näiden merkitystä opinnoille ja tulevaan ammattiin sitoutumiselle. Tutkimuksen kohteena olivat kaksivuotisen lastentarhanopettajankoulutuksen, kolmivuotisen luokanopettajankoulutuksen ja 5-6 vuotisen aineenopettajakoulutuksen pyrkijät ja opintonsa loppuun saattaneet opiskelijat. Aineenopettajien ryhmä jaettiin kielten, historian-maantieteen ja luonnontieteiden ryhmiin.

Ammatillista suuntautumista tarkasteltiin Superin ja Hollandin teorioiden sekä valintakehämallin (model of selection-recruitment circle) mukaan. Suuntautumista mitattiin ammatillisten kiinnostusten ja arvojen asteikoilla. Metodologisesti keskeistä oli suuntautumisen tarkastelu yksilöllisenä ja hierarkkisena systeeminä luokanopettaja- ja lastentarhanopettajatutkimuksissa.

Ammatillinen suuntautuminen ennusti kaikissa ryhmissä opintojen loppuvaiheiden sitoutumista hyvin. Sitoutumisen prediktoreita olivat yleensä onnistuneeseen ammatinvalintaan liittyvät tekijät. Sitoutumisen prediktorit olivat silti myös erilaisia esim. aineenopettajankoulutuksen alan mukaan. Tutkimus antoi viitteitä opiskelijavalintojen ja opintojärjestelmän kehittämiseen.

I opettajankoulutus, seurantatutkimus, opiskelijavalinta
teacher education, follow-up study, student selection

J psykologia, kasvatustiede

K Perho, H. 1978. Opinnot Joensuun korkeakoulussa opiskelijoiden näkökulmasta. Joensuun Ylioppilaslehti 5/26.5.1978, 12-13.

Häyrynen, Y.-P. & Perho, H. 1978. A motivational dilemma of higher education - on the importance of the motivational development and the solidity of vocational choice to student learning and university pedagogics. University of Lancaster. 4th International Conference of Higher Education 29 August - 1 September 1978.

Perho, H. 1981. Ammatillisen ja opintosuuntautumisen luonne ja merkitys luokanopettajaopinnoissa. Teoksessa M. Panhelainen (toim.) Korkeakoulutus tutkimuksen kohteena. Jyväskylän yliopistossa 26.-27.5. 1981 järjestetyn korkeakoulututkimuksen symposiumin artikkelit.

Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 179, 141-160. English summary. ISBN 951-678-618-9.

Perho, H. 1982. The value of relevant work experience in education of primary school teachers. In K. Abrahamsson (ed.) Cooperative education experiential learning and personal knowledge. UHÄ-rapport 1.

Perho, H. 1982. Ammatti- ja opintosuuntautumisen luonne ja merkitys luokanopettajan opinnoissa. (The nature and role of professional and study orientation in class teacher training). Joensuun korkeakoulun julkaisuja A 23. Lappeenranta. Väitöskirja. Diss. 323 p. English summary.

Perho, H. 1983. Ammatti- ja opintosuuntautumisen luonne ja merkitys luokanopettajan opinnoissa. Psykologia 2, 108-112.
(Lectio praecursoria)

Perho, H. The nature and significance of vocational and study orientation in class teacher education. Dissertation Abstracts International, Section C, 8/1076c.

Perho, H. 1983. Ammatti- ja opintosuuntautumisen yhteydet opintomenestykseen ja ammatilliseen sitoutumiseen Joensuun ja Savonlinnan lastentarhanopettajankoulutuksessa. Joensuun korkeakoulu. Kasvatustieteiden osaston selosteita ja tiedotteita 44.

Perho, H. & Sarola, J.P. 1983. Sosiaalisen ja psykologisen suhteesta ammatti-, ura- ja hyvinvointitutkimuksessa. Teoksessa J.P. Sarola (toim.) Uria ja ulotuvuuksia. Professori Yrjö-Paavo Häyryselle omistettu juhlakirja. Joensuu.

Perho, H. 1984. Ennustaako opintoja edeltävä ammattimotivaatio ja/tai valintamenettely arvioitua opetustaitoa ja opintojen lopun ammattisitoutumista. Teoksessa Tampereen, Jyväskylän ja Joensuun opettajankoulutusyksiköiden täydennyskoulutuspäivät Joensuussa 15.-16.4.1984. Joensuun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunnan selosteita 1.

Perho, H. 1983. Motivational and career choice uncertainty of university students. In M. Pöyhönen (ed.) Finnish-Soviet symposium on psychology of work and occupations: symposium material. Helsinki: Finnish-Soviet Committee on Scientific-Technological Co-operation.

Perho, H. 1984. Vocational orientation, teaching skill and vocational commitment in class teacher education. In M.V. Volanen O. Zotova (eds.) Psychological problems of the way of life and the life course of personality: materials for the Soviet-Finnish symposium. Helsinki: Finnish-Soviet Committee on Scientific-Technological Co-operation.

Perho, H. 1984. The impact of class teacher studies on students' vocational orientation and career choice satisfaction. Tidskrift för Nordisk Förening 4 (1), 5-11.

Perho, H. 1984. Ammattisuuntautuminen ja opettaja-ammatin valinta. Neljän vuoden seurantatutkimus humanistisen ja luonnontieteellisen alan opinnoissa. Joensuun yliopisto. Psykologian tutkimuksia 3.

Perho, H. 1985. Ammatillisen suuntautumisen yhteys ammattisitoutumiseen, valintatyytyväisyyteen ja opettaja-ammatin valintaan Joensuun korkeakoulun humanistisissa ja luonnontieteellisissä opinnoissa: Neljän vuoden seuranta. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylän yliopistossa 3.-4.9. järjestetyn II korkeakoulututkimuksen symposiumin artikkelit. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 275-289. ISBN 951-679-323-1.

Perho, H. 1985. The connection between vocational orientation and vocational commitment, career choice satisfaction and choice of a teaching career in the humanities and natural sciences: a four-year follow-up study. In R. Mäkinen, M. Panhelainen & M. Parjanen (eds.) Recent Finnish Research on Higher Education 1985. Reports from the Institute for Educational Research 364, 75-92. ISBN 951-679-375-4.

L ei

M ei

A LUOKANOPETTAJANKOULUTUSOHJELMAN SUORITTAMINEN JOENSUUN YLIOPISTOSSA 1979-1984

B The completion of the degree programme for prospective class teachers at the University of Joensuu in 1979-1984.

C Snellman Leila (973-26211), Nissinen Harri

D Snellman Leila

E 1984-1984

F Joensuun yliopisto

G Joensuun yliopisto, Opettajankoulutuslaitos, PL 111, 80101 Joensuu (University of Joensuu/Teacher Education Department)

H Selvityksen tavoitteena on tarkastella luokanopettajan koulutusohjelman opetussuunnitelmien toteutumista opiskelijoiden suoritusten perusteella vuosina 1979-1984 Joensuun korkeakoulussa/yliopistossa. Koulutusohjelmat on opintosuunnitelmissa rakennettu vuosikursseittain suunnitellulle ohjelmalle. Selvitys tehtiin vertaamalla opiskelijoiden suorituksia ja hyväksyttyä opinto-ohjelmaa. Aineisto koostui 329 opiskelijan suorituksista. Tuloksia on tarkasteltu vuosittain määritellyn ohjelman suoritusprosentteina ja eri opintokokonaisuuksien suorittamisaikatauluina. Yleisesti tulokset osoittavat, että vuosikursseittain suunnitellun ohjelman noudattaminen vähenee opintojen edetessä, ja että viimeisimmät vuosikurssit poikkeaisivat ohjelmasta aikaisempia enemmän. Selvityksen perusteella näyttäisi siltä, että luokanopettajankoulutusohjelman opinto-ohjelman suunnittelussa olisi tähdättävä ohjelmaan, josta opiskelijoiden olisi mahdollista muodostaa yksilöllisiä, mielekkäitä suoritusjärjestyksiä.

I tavoiteoppiminen, opettajankoulutus, opetusmenetelmä, opiskelu, opinto-ohjelma
mastery learning, teacher education, teaching method, studies, study programme

J kasvatustiede

K

L ei

M on

A OPETTAJANKOULUTUS PROSESSINA. SEURANTATUTKIMUS HELSINGIN YLIOPISTON LUOKANOPETTAJAN KOULUTUSLINJALLA

B Teacher education as a process. A follow-up study in the Class Teacher Training Section of the University of Helsinki.

C Uusikylä Kari (90-645021)

D Uusikylä Kari

E 1979-1986

F

G Helsingin yliopisto, Opettajankoulutuslaitos, Ratakatu 2, 00120 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Teacher Education)

H Intensiivinen yhden luokanopettajan koulutuslinjan vuosikurssin seuranta läpi koulutusajan.

I opettajankoulutus, seurantatutkimus, luokanopettaja
teacher education, follow-up study, class teacher

J kasvatustiede

K Uusikylä, K. 1984. Opettajankoulutus prosessina: seurantatutkimus Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitoksen luokanopettajan koulutuslinjalla. Osa 1. Tutkimuksen lähtökohdat ja viitekehys. Osa 2. Opettajankoulutuslaitoksen opinnot opiskelijoiden arvioimina. Helsingin yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 16/1983.

L ei

M ei

G. OPISKELIJAT: URA JA TYÖLLISYYS/STUDENTS: CAREERS AND EMPLOYMENT

A LIIKKEENJOHDON KAPASITEETIN MUODOSTUMINEN

B Managerial personel: formation of its human capital

C Hyvärinen Anssi (90-4313466)

D Tainio Risto

E 1981-1986

F virkatyö

G Helsingin kauppakorkeakoulu, perustutkimuksen laitos, Runebergink. 22-24, 00100 Helsinki (Helsinki School of Economics and Business Administration)

H Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää liikkeenjohdon kapasiteetin muodostumista (sosiaalinen tausta, koulutus, työkokemus) ja sen yhteyksiä liikkeenjohdon työhön.

Tutkimus jakaantuu kahteen osaan: 1) Kauppakorkeakouluopiskelijoiden peruspotentiaalin ja heidän työhönsijoittumisensa yhteyksien tutkimus (haastattelu- ja kyselytutkimuksena), 2) Liikkeenjohdon kokonaiskapasiteetin yhteys liikkeenjohdon työprosessiin.

Tutkimuksen 1)-vaiheen kohdejoukkona ovat Helsingin kauppakorkeakoulussa uuden ekonomitutkinnon suorittaneet henkilöt (kokonaisotos). Tutkimuksen 2)-vaihe on luonteeltaan käsiteteoreettinen, jolloin pyritään käyttämään hyväksi 1)-vaiheen empiirisiä tutkimustuloksia.

Tutkimuksen hyödynnettävyys on lähinnä kaupallisen alan korkeakoulutuksen suunnittelussa suhteessa yritysten rekrytointikriteereihin.

I kaupallinen koulutus
commercial education

J liiketaloustiede, sosiologia

K Hyvärinen, A., Tainio, R. & Aitta, U. 1982. Vastavalmistuneiden ekonomien sijoittuminen pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Vaasan korkeakoulu. Teoksessa Näkökulmia pienyritystutkimukseen, (numeroimaton), Vaasa, 288-298.

Hyvärinen, A. 1985. Kauppakorkeakoulu ja liikkeenjohdon kapasiteetin muodostuminen. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 339-347.

Hyvärinen, A. 1985. The School of Economics and the formation of managerial capability. In: R. Mäkinen, M. Panhelainen & M. Parjanen (eds.) Recent finnish research on higher education 1985. University of Jyväskylä. Reports from the Institute for Educational Research 364, 129-137.

L ei

M on

A AKATEEMISTEN URIEN TUTKIMUSPROJEKTI

B Academic career study 1965-82

C Häyrynen, Yrjö-Paavo (973-26211/378), Häyrynen Liisa, Jaakkola Raimo, Tormulainen Tuomo, Perho Hannu

D Häyrynen Yrjö-Paavo

E 1965-1985

F Suomen Akatemia, opetusministeriö

G Joensuun yliopisto, psykologian laitos, PL 111, 80101 Joensuu (University of Joensuu/Dept. of Psychology)

H Seurattu Helsingin yliopistoon 1965 pyrkineitä (tuolloin tutkittu) kyselyllä 1982-83 (erästä ryhmää myös 1969). Valittu tutkimukseen tuolloin opintoihin hyväksyttyjä, tuolloin karsiutuneita ja myöhemmin ns. eminenttiin asemaan sijoittuneita. Vastanneita yhteensä 820; ns. eminenttejä 190. Tavoitteena tutkia naisten ja miesten urakehityksen eroja, v. 1965 tutkitun intressi- ja arvotyypin ennustettavuutta, muutoksia arvoissa ja intresseissä, sijoittumista luoviin tai keskeisiin kulttuuritehtäviin, eri ammatteihin sijoittuneiden ja eri tutkintoja suorittaneiden urakuvaa ja lukeneiston eriytymistä tyyppeihin sekä kokemuksia opintojen merkityksestä ja 1960-luvun opintoilmastosta.

Metodina seurantakysely, urakulun graa<finen kuvaus ja valittujen tapausten haastattelu. Tärkeimmät tulokset koskevat havaittavien elämänkulun selittämistä erilaisilla uran taitekohdilla (urakehityksen avainpisteet). Tuloksilla ja tarkastelutavalla käyttöä mm. korkeakoulutuksen yhteiskunnallisen merkityksen täsmentämisessä.

I elämänprosessi, ura, sukupuolierot
life process, career, sex difference

J psykologia, sosiologia, myös kasvatustutkimus

K Häyrynen, Y.-P. 1981. Det skapande tänkandet och dess sociala dynamik - mot bakgrund av den finska universitetskrisen. Tidskrift för Nordisk Förening för Pedagogisk Forskning 1, 5-12.

Häyrynen, Y.-P. 1982. Elämänkaaren yhteiskunnallisista puitteista. Teoksessa M. Jylhä, P. Pohjolainen & R-L. Arajärvi 1982 (toim.) Kasvun ja vanhenemisen tutkimus: kasvun ja vanhenemisen tutkijat -yhdistyksen tutkimusseminaari, Peurunka 19.-20.11.1981: Seminaariraportti. Jyväskylän yliopisto. Terveystieteen laitos, Sarja B, Katsauksia 2. ISEN 951-678-824-6.

Häyrynen, Y.-P. et al. 1982. Academic career study. A framework for a 17 years longitudinal study. University of Joensuu. Section of Educational Sciences. Bulletin 31. ISSN 0356-5157.

Häyrynen, L. 1983. The position of women in Finland - and their academic careers. Esitelmä kansainvälisessä konferenssissa "The Role of Women in the History of Science, Technology and Medicine in the 19th and 20th Century". Verszprem, August 15 - 19, 1983.

Häyrynen, Y.-P. 1983. Changes in motives and values of academic labour before the year 2000. In W. Rieck (ed.) Higher education by the year 2000. 1983 Eardhe Congress. Congress Preparatory Papers. Vol. II, 96-103. Frankfurt.

Häyrynen, Y.-P. et al. 1983. Naisten ja miesten eroista luovilla elämänurilla ja akateemisten väliinputoajien ryhmässä. V. 1965 yliopistoon pyrkineitä ja myöhemmin tutkimus- ja taideurille sijoittuneita sekä opintonsa keskeyttäneitä ja karsiutuneita koskevan erillistutkimusen väliraportti. Joensuun yliopisto. Psykologian laitos. Moniste.

Häyrynen, Y.-P. 1983. Luovuus, minäkäsitys ja suorituskulttuuri. Psykologia 18 (1), 17-22.

Häyrynen, Y.-P. 1983. Performance, self-concept, and creativity: a discourse based on longitudinal studies of Finnish students. Higher Education in Europe (CEPES) 7 (2), 35-44.

Häyrynen, Y.-P. 1983. Life course and learning. Adult Education in Finland 20 (1), 3-10.

Häyrynen, Y.-P. 1984. Elämänkulun tutkimuksesta ja dialektisesta näkökulmasta. Psykologia 19 (4), 248-253.

Häyrynen, Y.-P. 1984. Suomalaisen lukeneiston elämänkulun tyypeistä. Esitelmä Westermarck-Seuran päivillä Joensuun yliopistossa 17.03.1984. Tiivistelmä.

Häyrynen, Y.-P. 1984. Korkeakoulutuksen tutkimisen ja kehittelyn suunnista. Teoksessa T. Ikonen, J. Jussila & K. E. Nurmi (toim.) Korkeakouluopetuksen teoriaa ja käytäntöä. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 433-443.

Häyrynen, Y.-P. 1984. Suomalainen korkeakouluopiskelija -persoonallisuus, suuntautuminen ja opinnot uratutkimuksen valossa. Teoksessa T. Ikonen, J. Jussila & K.E. Nurmi (toim.) Korkeakouluopetuksen teoriaa ja käytäntöä. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 27-75.

Häyrynen, Y.-P. 1984. Mitä arvosuuntaukset osoittavat ja elämäntoiminnot tietävät: Melvin L. Kohnin teoria ja valiutumismallit vastakkain uratutkimuksessa. Teoksessa H. Räty, T. Tormulainen & R. Wahlström (toim.) Opit ja ongelmat. Joensuun yliopiston psykologian laitoksen kymmenvuotisseminaarin esitelmät. Joensuun yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Psykologian tutkimuksia - Psychological Reports 1, 6-18.

Häyrynen, L. 1984. Naisten akateemisten urien tutkimuksesta. Teoksessa H. Räty, T. Tormulainen & R. Wahlström (toim.) Opit ja ongelmat. Joensuun yliopiston psykologian laitoksen kymmenvuotisseminaarin esitelmät. Joensuun yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Psykologian tutkimuksia - Psychological Reports 1, 47-50.

Häyrynen, Y.-P. 1984. Research objects and psychology in the 1990: how changes in man are reflecting in the psychology we are studying. In K. Lagerspetz & P. Niemi (eds.) Psychology in the 1990. Advances in Psychology 18. Amsterdam: North-Holland, 483-506.

Häyrynen, Y.-P. 1984. Yliopistot ja sivistyneistö. Korkeakoulutieto 2, 12-13.

Häyrynen, Y.-P. 1984. The Finnish intellectual's life and university experience - on the basis of a longitudinal study of university applicants of 1965 (Academic Careers Study 1965-82). 6th International Conference on Higher Education. University of Lancaster, August 28 - 31 1984.

Häyrynen, Y.-P. 1984. The life contents and social types of Finnish intellectuals - on the basis of a longitudinal study of students of the 1960s. Nordic Workshop "Intellectuals, University and the State". Fiskebäckskil, January 12 - 15 1984.

Häyrynen, Y.-P. 1984. Certain problems of longitudinal research into life course and professional career - on the basis of experiences from a 17-year longitudinal study. In M.V. Volanen & O.I. Zotova (eds.) Psychological problems of the way of life and the life course of personality. Materials for the Soviet-Finnish symposium October 1.-11.1984. Moscow, Kiev, Tallin. Finnish-Soviet Committee on Scientific-Technological Cooperation. Academy of Sciences of the USSR Institute of Psychology. Helsinki, 168-178.

Häyrynen, L. & Jaakkola, R. 1984. The Academic career study - from a specific angle of women life course. In M.V. Volanen & O.I. Zotova (eds.) Psychological problems of the way of life and the life course of personality. Materials for the Soviet-Finnish symposium October 1.-11.1984. Moscow, Kiev, Tallinn. Finnish-Soviet Committee on Scientific-Technological Cooperation. Academy of Sciences of the USSR Institute of Psychology. Helsinki, 179-185.

Häyrynen, Y.-P. 1985. Academic careers study 1965-83: Account of life-course. In R. Mäkinen, M. Panhelainen & M. Parjanen (eds.). Recent Finnish Research on Higher Education 1985. University of Jyväskylä. Reports from the Institute for Educational Research 364, 43-74. ISBN 951-679-375-4.

L on

M on

A POHJOIS-KARJALAN NUORTEN KOULUTUS- JA AMMATTIURAN KEHITTYMINEN

B Educational and occupational career development of youth in North Karelia

C Sinisalo Pentti (973-26211/388)

D Sinisalo Pentti

E 1983-1985 (tutkimuksen II seurantavaihe, I seuranta toteutettiin 1977-78)

F työvoimaministeriö

G Joensuun yliopisto, psykologian laitos, PL 111, 80101 Joensuu (University of Joensuu/Dept. of Psychology)

H Tutkimuksessa on seurattu yhden Pohjois-Karjalan peruskoulun ikäluokan (n=901) elämänkulun ja ammattiuran kehittymistä peruskoulun päättymisestä vuodesta 1975 kahdeksan vuoden ajan vuoteen 1983. Tutkimuksessa on selvitetty ne ammatilliset urat, joita nuoret ovat peruskoulun jälkeen kulkeneet. Kohteena on se, miten ammatilliset urat, elämänorientaatio ja persoonallisuuden kehitys ovat yhteydessä toisiinsa.

Tutkimuksessa on tähän mennessä kaksi seurantavaihetta. Ensimmäisen vaiheen (1977) tietojenkeruu tapahtui strukturoidun haastattelun avulla, toisessa vaiheessa (1983-84) käytettiin postikyselyä, ja sen lisäksi eri ammattiurilta valituille nuorille tehtiin yksilötutkimus, joka sisälsi teemahaastattelun sosiaalisten arvojen tutkimuksen (Rokeachin asteikko), toiminnan kontrollin lähteen tutkimisen (Rotter scale for internal - external locus of control) sekä projektiivisen lauseentäydennystestin. Yksilötutkimuksella selvitetään ammatillisen urakehityksen ja persoonallisen kehityksen dynamiikkaa.

Puolet tutkituista on sijoittunut vakaasti työelämään, runsaalla viidesosalla ammattiuran kehittyminen on ollut epävakaata sisältäen runsaasti työn vaihtoa, työllistämistukitöitä sekä pienessä mitassa työttömyyttä, neljäsosa on ollut koko peruskoulun jälkeisen ajan koulutuksessa - pääasiassa lukiossa ja korkea-asteen koulutuksessa - lopuilla 4-5 %:lla ammatillinen kehitys on ollut runsaan työttömyyden leimaamaa, eikä työelämään sijoittuminen ole alkuunkaan onnistunut. Työorientaatiossa, elämänorientaatiossa ja elämään tyytyväisyydessä on havaittavissa eroja näiden uratyyppien välillä.

I ura, ammatillinen koulutus, työttömyys
career, vocational education, unemployment

J psykologia, koulutussosiologia

K Sinisalo, P. 1978. Nuorten valiutuminen keskiasteen koulutukseen Pohjois-Karjalassa. Työvoimaministeriö. Suunnitteluosasto. Työvoimapoliittisia selvityksiä 19. Helsinki. ISBN 951-46-3727-5.

Sinisalo, P. 1979. Peruskoulutuksesta työelämään. Työvoiminisisteriö. Suunnitteluosasto. Työvoimapoliittisia tutkimuksia 24. Helsinki. ISBN 951-46-3960-X.

L on

M on

A 1970-LUVULLA KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEIDEN AMMATILLINEN JA ALUEELLINEN SIJOITTUMINEN SUOMESSA

B The occupational and regional placement of the in the 1970's graduated students in Finland

C Turkulainen Markku (973-28311/368), Turunen Hannu, Pylkkänen Kyösti

D Antikainen Ari

E 1983-1985

F opetusministeriö

G Joensuun yliopisto, sosiologian laitos, PL 111, 80101 Joensuu (University of Joensuu/Dept. of Sosiology)

H Tutkimuksen tavoitteena oli saada muodostetuksi kokonaiskuva 1970-luvulla korkeakoulututkinnon suorittaneiden henkilöiden ammatillisesta ja alueellisesta sijoittumisesta Suomessa. Tutkimus on jatkotutkimus Antikaisen vuonna 1976 julkaisemalle tutkimukselle "Korkeakoulututkinnon suorittaneiden alueellinen sijoittuminen Suomessa". Tutkimuksessa olivat edustettuina Oulun, Tampereen ja Joensuun yliopistot sekä Vaasan korkeakoulu. Tutkimuksessa on vertailtu 1970-luvun alun ja lopun tilannetta ammatillisessa ja alueellisessa sijoittumisessa ottaen huomioon 1970-luvulla tapahtuneiden yhteiskunnallisten muutosten vaikutukset, mm. taloudellisen laman välilliset vaikutukset akateemisille työmarkkinoille sekä työn ja koulutuksen välisiin suhteisiin. - Menetelmänä tutkimuksessa on käytetty postikyselyyn perustuvaa survey-tutkimusta tutkinnon suorittaneista muodostetulle edustavalle otokselle (2 110 henkilöä). - Tärkeimpinä tutkimustuloksina voidaan mainita mm. korkeakoulutettujen alueellisen rekrytoitumisen laajentuminen 1970-luvulla. Julkinen sektori ja palveluammatit työllistivät tutkimuksen mukaan suurimman osan korkeakoulutetuista (julkinen sektori n. 70 %). Määräaikaiset työsuhteet ja työttömyysjaksot ovat pidentyneet 1970-luvun laman jälkeisellä ajanjaksolla. Korkeakoulutettujen työllisyyskehitys on noudattanut samaa muotoa kuin muun työvoiman työllisyyskehitys.

Tutkimus antaa empiiristä tietoa 1970-luvun kehityksestä Suomessa harjoitetun alueellisen korkeakoulupolitiikan työllisyysvaikutusten arvioimiseksi.

I akateeminen tutkinto, työelämä, ammatillinen sijoittuminen, alueellinen sijoittuminen
academic degree, working life, occupational placement, regional placement

J sosiologia, kasvatustiede/koulutussuunnittelu

K Turkulainen, M. 1985. 1970-luvulla korkeakoulututkinnon suorittaneiden ammatillinen ja alueellinen sijoittuminen Suomessa. Joensuun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Selosteita ja tiedotteita 5.

L on

M ei

A METSÄTIETEELLISET VÄITÖSKIRJAT JA TUTKIJAN URAKEHITYS

B Ph.D.-theses and curriculuae vitae in forestry sciences in Finland

C Leikola Matti (90-1924295), Leikola Markus

D Leikola Matti

E 1983-1986

F

G Helsingin yliopisto, metsänhoitotieteen laitos, Unioninkatu 40 B, 00170 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Silviculture)

H Tutkimusprojektin tarkoituksena on selvittää suomalaisten metsäalan väitöskirjojen sekä metsäntutkimuksen piirissä väitelleiden urakehitystä ennen ja jälkeen väitöskirjan laatimisen. Myös pyritään selvittämään väitöskirjan laatimisen taustatekijöitä, kuten väittelijöiden sosiaalista taustaa, väitöskirjojen laatimismenettelyä jne. Erityisesti pyritään keskittymään seuraaviin kysymyksiin:
1) Suomalaiset metsäalan väitöskirjat ja niiden ulkoiset tunnukset (julkaisukieli, tieteenala jne).
2) Suomalaiset väitöskirjantekijät, heidän taustansa ja kehityksensä ennen väitöskirjan laatimista.
3) Väitöskirjan laatimisprosessi (aiheen valinta/saaminen, työolosuhteet, rahoitus jne).
4) Tiedeyhteisö, erityisesti väitöskirjatyön ohjaajat tutkimuksen suuntaajina ja vauhdittajina. "Tieteentraditiot" ja niiden välittyminen.
5) Suomalaisten väitöskirjantekijöiden urakehitys väitöskirjan hyväksymisen jälkeen. Uraodotukset, "life expectations".

I tutkija, ura, tohtorinarvo, metsäala
researcher, career, doctorate, forestry

J tieteentutkimus, metsätieteet

K

L on

M ei

H. HENKILÖSTÖ/STAFF

A KAJAANIN OPETTAJANKOULUTUSLAITOKSEN SISÄINEN KEHITTÄMINEN: HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISTARVEKARTOITUS

B Internal development of the Teacher Education Institute in Kajaani: survey of the need for personnel development

C Nikkanen Pentti (986-27331)

D Suortti Juhani

E 1983-1985

F Oulun yliopisto

G Oulun yliopisto, Kajaanin opettajankoulutuslaitos, PL 51, 87101 Kajaani (University of Oulu/Teacher Education Institute in Kajaani)

H

I organisaatio, henkilöstökoulutus, koulutustarve, opettajankoulutus organization, staff development, demand for education, teacher education

J pedagogiikka

K

L on

M on

A STUDENTUTVÄRDERING AV UNDERVISNING

B Student evaluations of teaching

C Nyberg Rainer (961-117277)

D Andersson Håkan

E 1983-1987

F Åbo Akademi, Stiftelsens för Åbo Akademi forskningsinstitut
Svenska kulturfonden

G Åbo Akademi, pedagogiska fakulteten, Kyrkoespl. 12-14, 65100 Vasa
(Åbo Akademi-Swedish University of Turku/Faculty of Education)

H Skriftliga utvärderingar av undervisning göres i de flesta universitet i USA med hjälp av skattningformulär, som studenterna fyller i slutet av kurserna. På detta sätt kan lärarna få veta hur studenterna upplever deras undervisning och universitetets ledning får reda på undervisningens kvalitet i olika kurser. Det har visat sig att många lärare är omedvetna om hur studerande upplever deras undervisning och att de med hjälp av den feedback de får kan förändra och utveckla sin undervisning. Förbättringarna har blivit mer markanta ifall studentutvärderingarna kompletterats med konsultation.

Undersökningens avsikter är att utreda studentutvärderingars reliabilitet, validitet och användbarhet med tanke på användning i högskolor i Finland. Är universitetslärare i Finland villiga att använda sådana skattingar för att utvärdera sin undervisning? Vilka dimensioner i undervisningsprocessen anser lärarna att de vill ha utvärderade? Vilken nytta tror de själva och deras studerande att lärarna skulle ha av att genomföra sådana skattningar? Ifall lärarna är positivt inställda kan det bli fråga om att utveckla instrument för studentutvärderingar av undervisning, utnyttja skattningarna för feedback åt lärarna så att de om möjligt kan utveckla sin undervisning. Lärarna ges också möjligheter till konsultation för att underlätta förståelsen av given feedback och underlätta förbättringar av undervisningen.

Vid nya skattningar kontrolleras om undervisningen förändrats samt hur lärarna själva upplever den feedback de får av sina studerande.

I yliopisto, opettaja, opettajankoulutus
university, teacher, teacher education

J kasvatuspsykologia

K Att utvecklas som lärare. 1985. Lectio 5, 11-13.

Utveckling av läraren. 1983. Ingår i L. Nilsson, (red.) Förnyelse av yrkeslärarutbildning och yrkespedgogiskt forsknings- och utvecklingsarbete i Nordiskt perspektiv. Göteborgs universitet. Pedagogiska institutionen. Projekt YPr, 172-181.

L on

M on

A THE IMPLEMENTATION OF FINNISH-AMERICAN ACADEMIC AND PROFESSIONAL EXCHANGES

B The implementation of Finnish-American academic and professional exchanges

C Vuorinen Juha (90-6948911), Heikkonen Iris

D Vuorinen Juha

E 1983-1983

F Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö

G Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö, Kansakoulukatu 10 A, 00100 Helsinki (Foundation for Research in Higher Education and Science Policy)

H Tutkimus liittyy laajaan hankkeeseen, jonka tarkoituksena oli esitellä amerikkalaisille päättäjille ja suurelle yleisölle Suomen ja Yhdysvaltain välisen tiedevaihdon merkitystä. Samalla pyrittiin luomaan myönteisiä asenteita Suomea ja erityisesti maamme tutkimusta kohtaan sekä edistämään tiedevaihdon kehittämismahdollisuuksia myös tulevaisuudessa.

Tutkimus aloitettiin helmikuussa 1983 lähettämällä kysely kaikille Suomen korkeakouluissa ja valtion tutkimuslaitoksissa toimiville professoreille ja apulaisprofessoreille (1661 kpl). Kyselylomakkeessa selvitettiin suomalais-amerikkalaiseen tiedevaihtoon liittyviä kokemuksia ja odotuksia.

Kyselyn tulokset raportoidaan teoksessa, joka koostuu yhteensä 22 eri tieteenalojen asiantuntijan laatimasta artikkelista. Teos on ensimmäinen yritys vakavasti arvioida suomalais-amerikkalaisen tiedevaihdon merkitystä.

I tiedevaihto, kansainväliset suhteet, USA
academic exchange, international relations, USA

J Kaikki tieteenalat olivat kohteena. Tutkimuksen ote on lähinnä sosiologinen

K Vuorinen, J. 1983. Finnish-American Academic and Professional Exchanges: Analyses and Reminiscences. Pub. by Foundation for Research in Higher Education and Science Policy and United States Educational Foundation in Finland. Helsinki: Weilin+Göös.

L ei

M ei

I. JATKUVA KOULUTUS/CONTINUING EDUCATION

A LUOVUUSVALMENNUS JA SEN KEHITTÄMINEN

B Creativity training and its development

C Ahanen Pirjo

D Tuominen Risto, Suominen Arto

E

F

G Turun kauppakorkeakoulu, hallinnon ja markkinoinnin laitos, Rehtorinpellonkatu 3, 20500 Turku (Turku School of Economics and Business Administration/Department of Administration and Marketing)

H Tämän lähinnä eksploratiivis-deskriptiivisen tutkimuksen tarkoituksena on selvittää luovuusvalmennusta ja sen kehittämistä. Luovuudella ymmärretään tässä tutkimuksessa luovaa ajattelutoimintaa, jolle on tunnusomaista ongelmien ja uusien mahdollisuuksien näkeminen. Luovuusvalmennuksella tarkoitetaan luovuuden järjestelmällistä opettamista ja kehittämistä organisaatiossa.

Tutkimuksen empiirinen aineisto saatiin Wärtsilän Helsingin telakalla luovuuden kehittämiskurssin eli CD-kurssin (Creativity Development) vuosien 1976-81 aikana suorittaneilta toimihenkilöiltä, jotka olivat keväällä 1982 WHT:n palveluksessa. Tutkimus oli totaalitutkimus ja se toteutettiin postikyselynä lähettämällä kyselylomake 48 henkilölle. Vastausprosentiksi saatiin 91,7 %. Pääanalysointikeinona käytettiin suoria jakaumia, ristiintaulukointeja sekä keskiarvoja. Faktorianalyysi soveltui joihinkin kysymyksiin.

Uutta vuonna 1980 uudistettua CD-kurssia on pidetty selvästi vanhaa kurssia sopivampana ja vähemmän vaikeatajuisena. Yleisimpinä opiskeluesteinä pidettiin ajanpuutetta ja työkiireitä, jotka mainittiin myös kurssin puutteina. Ohjauksen vähäisyys tuli esiin sekä kurssin puutteiden että opiskeluesteiden kohdalla. Parannusehdotuksista erottui selvimmin tarve parantaa ohjausta. Vastanneista lähes 70 % katsoi ryhmän toiminnan edellyttävän enemmän ulkopuolista ohjausta. Suurimmalle osalle ryhmäetäisopiskelu sopi vähintään kohtalaisesti.

Kurssin vaikutuksista omaan itseen ja työtapoihin olivat parhaiten toteutuneet oppiminen erottamaan ideoiden tuottaminen niiden arvioimisesta sekä voisiko-olla-toisin -hengen muodostuminen. Luovuuden olemassaoloon vaikuttavista tekijöistä korostui selvästi organisaatiossa vallitsevan ilmapiirin merkitys. Pysyvien oppimistulosten saavuttamiseksi organisaation myötämielisyys ja tuki luovuudelle osoittautui merkittäväksi.

I luovuus, valmennus, kurssi, ajattelu, organisaatio
creativity, training, course, thinking, organization

J

K

L ei

M ei

A OPETTAJIEN TÄYDENNYSKOULUTUSPROJEKTI

B Project on in-service education and training (INSET) for teachers

C Alikoski Johannes (90-650211), Jussila Juhani, Kontiainen Seppo

D Kansanen Pertti

E 1980-

F Kouluhallitus osittain

G Helsingin yliopisto, kasvatustieteen laitos, Fabianinkatu 28, 00100 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Education)

H Peruskoulun ja lukion opettajien VESO-koulutus koetaan riittämättömäksi ja toteutukseltaan epätyydyttäväksi. Kun korkeakoulut vastaavat kauttaaltaan opettajien peruskoulutuksesta, on tarkoituksenmukaista, että niiden asiantuntemusta pyritään järjestelmällisesti hyödyntämään myös opettajien täydennyskoulutuksessa.

Projektin tavoitteena on kehittää laadullisesti opettajien täydennyskoulutusta ottamalla huomioon uusimmat kansainväliset virtaukset sekä selkiinnyttää korkeakoulujen (erityisesti opettajankoulutusyksiköiden) roolia ja mahdollisuuksia tässä koulutuksessa. Korkeakoulujen keskeisenä tehtävänä nähdään läänin, kunnan ja koulun tasolla toimivien avainhenkilöiden kouluttaminen, jotta nämä voisivat tukea kouluyhteisöjen kehittämistä. Toisaalta hahmotellaan joustavaa, useampivaiheista kurssitarjontaa tyydyttämään opettajien yksilöllisiä täydennyskoulutustarpeita.

Ideointivaiheessa on tukeuduttu uusimpaan kirjallisuuteen ja konferenssiraportteihin. Toisaalta on selvitetty eri maiden täydennyskoulutusratkaisuja ja erityisesti korkeakoulujen osuutta niissä. Ideoinnin rinnalla on ryhdytty kouluttamaan Helsingin opettajankoulutusyksikön opettajia aikuiskoulutuksen ryhmätyömuotoihin. Varsinaisiin käytännön kokeiluihin siirrytään asteittain ja niihin liitetään seurantatutkimusta. Koko 1980-luku mielletään ideointi-, suunnittelu- ja kokeiluvaiheeksi.

I opettajankoulutus, täydennyskoulutus, kouluttajakoulutus, muutosagentti, korkeakouluopetus
teacher education, in-service training, training of trainers, change agent, higher education

J kasvatustiede

K Alikoski, J. 1981. Opettajien täydennyskoulutus kaipaa syvällistä uudistamista. Kasvatus 5, 301-304. English summary.

Jussila, J. 1981. Opettajankoulutuslaitosten valmius ottaa vastuuta opettajien täydennyskoulutuksesta. Kasvatus 5, 298-300. English summary.

Alikoski, J. 1982. Opettajien täydennyskoulutuksen kehittäminen ja korkeakoulut. Kasvatus 4, 253-260. English summary.

Alikoski, J. 1983. Opettajien täydennyskoulutuksen uudistamisesta. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteen laitoksen julkaisuja B 4, 83-89.

L ei

M on

A AMMATINVALINNANOHJAAJAN TYÖN KEHITTÄMISTUTKIMUS

B Developing project of vocational counseling

C Arnkil Robert (917-180289)

D Ruoppila Isto

E 1982-1985

F Työvoimaministeriö

G Jyväskylän yliopisto, psykologian laitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Dept. of Psychology)

H Tutkimuksen tavoitteena on kehittää ammatinvalinnanohjaustyötä työvoimatoimistoissa ja kokeilla nk. kehittävän työntutkimuksen metodiikkaa käytännön työssä tutkimuksen, koulutuksen ja ammattikäytännön kehittämisen lähentämiseksi toisiinsa ammatinvalinnanohjaajan työprosessin tasolla. Tutkimus on toteutettu siten, että siihen on osallistunut 23 ammatinvalinnanohjaajaa eri puolilta Suomea tehden erilaisia kokeilu- ja kehittelytehtäviä henkilökohtaiseen asiakastyöhön ja konsultointiin liittyen normaalin työnsä "sisällä". Tutkimukseen osallistuville on järjestetty kaksi viikon koulutusjaksoa, joissa menetelmiä ja tehtäviä on kehitelty. Koulutusjaksojen välillä ammatinvalinnanohjaajat ovat toteuttaneet omia pienimuotoisia kokeiluprojektejaan, joiden muokkaamiseen päätoiminen tutkija on osallistunut. Kokeilutoiminnan rinnalla on kulkenut tutkijan teoreettinen tutkimustyö, joka on koskenut ennen kaikkea ammatinvalinnanohjauksen kehitystä, teorioita ja ammatinvalinnanohjaajien työorientaatiota työssään.

Tutkimuksen tuloksena on käynyt ilmi, että kokeneillakin ammatinvalinnanohjaajilla on suuri osa työorientaatiosta varsin implisiittistä, heikosti tiedostettua ja koskee usein vain osia työkokonaisuudesta ja koko työprosessia koskeva ohjaava malli on selkiytymätön. Tutkimuksen kuluessa saatiin tuloksia, jotka viittaavat siihen, että tätä ohjaavaa mallia voidaan merkittävästi selkiyttää ja saada tietoisemmaksi ohjaajien oman reflektiivis-käytännöllisen tutkivan toiminnan kautta. Avainasemassa on metodiikka, jossa vuorottelevat työn historiallis-geneettinen analyysi, aktuaalisen työorientaation analyysi, oman tutkivan työtoiminnan toteuttaminen ja uusi analyysi. Tutkimustulosten tulkinta on kesken.

I ammatinvalinnanohjaus, työorientaatio, kehittämistutkimus, työn ajatuksellinen hallinta
vocational guidance, work orientation, R&D-project, reflective mastery of the work process

J psykologia, kasvatustiede, työnsosiologia, didaktiikka

K Arnkil, R. 1985. Kehittävät sisällölliset tehtävät koulutus- ja tutkimusmenetelmänä ammatinvalinnanohjaustyössä. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 27-41. ISBN 951-679-323-1.

L ei

M on

A KURSFÖRVÄNTNINGAR PÅ FÖRETAGSLEDARUTBILDNING OCH HUR VÄL DESSA UPPFYLLS

B Expectations on management education and how well these have been fulfilled

C Ekqvist Marina (90-679048)

D Gahmberg Henrik

E 1982-1983

F oma rahoitus

G Svenska handelshögskolan, Arkadiankatu 22, 00100 Helsinki (Swedish School of Economics and Business Administration)

H Tutkimuksen tavoite oli selvittää mitkä odotukset osanottajat asettivat yksityisjohtokurssille, sekä miten eri taustatekijät vaikuttavat odotuksiin sekä niiden täyttymiseen. Tutkimuskohteena oli Svenska handelshögskolanin yritysjohtokurssi HANKLED.

Menetelmänä käytettiin kyselylomaketta, jota täydennettiin kirjallisuustutkimuksella sekä haastatteluilla.

Tutkimus osoitti, että kurssinosanottajat harvoin määrittelevät odotuksensa ennen kurssin alkua. Taustatekijät kuten osanottajien koulutus, työasema tai oppimistyyli (mikä selvitettiin testillä) eivät vaikuttane paljonkaan osanottajien odotuksiin ja niiden täyttymyksiin. Hankledin kohdalta odotukset olivat täyttyneet hyvin, jopa yli odotusten.

Koska tutkimus oli tehty lähinnä HANKLEDiä ajatellen ei sillä liene suuria hyödyntämismahdollisuuksia muihin tarkoituksiin.

I oppimistrategia, kurssi, odotukset, tyytyväisyys, johtamiskoulutus
learning strategy, course, expectancy, satisfaction, management education

J yrityshallinto (psykologia)

K

L on

M ei

A KUNNALLISOPISTON ASEMA KUNNALLISHALLINNON HENKILÖSTÖKOULUTUKSESSA

B The role of the Municipal Training Institute in staff training for the municipalities

C Hokkanen Jarmo (90-25881)

D Hakamäki Simo

E 1984-1985

F oma rahoitus

G Kunnallisopisto, 04310 Tuusula (The Municipal Training Institute)

H Tutkimuksessa selvitetään seuraavia asioita:
- keiden kouluttajayhteisöjen järjestämiin tilaisuuksiin kuntien ja kuntainliittojen luottamushenkilöt sekä palkattu henkilöstö osallistuivat 1983 ja 1984
- mitkä olivat em. koulutustilaisuuksien sisältöalueet ja tavoitteet
- mikä oli koulutusmäärärahojen jakaantuminen eri menokohtiin.

Kunnallisopiston tavoitteena Suomen Kunnallisliiton koulutuskeskuksena on selkiinnyttää ja tehostaa kunnallishallinnon koko koulutustoimintaa. Kunnallisopisto pyrkii hyödyntämään selvityksen tuloksia suunnittelemalla koulutustarjontansa sisällöltään, kohderyhmiltään ja määrältään paremmin kuntakentän vaatimuksia vastaavaksi sekä kehittämällä yhteistyötä muiden kouluttajayhteisöjen kanssa turhan päällekkäisyyden välttämiseksi.

I kunnallishallinto, henkilöstökoulutus
local government, staff development

J hallintotieteet, kunnallishallinto

K

L on

M ei

A JÄTEHUOLTOALAN KOULUTUKSEN SUUNNITTELU

B Planning of waste management training

C Hukkinen, Janne (90-77261)

D Vehkalahti Matti

E 1985-1985

F Ympäristöministeriö

G Ympäristöministeriö, ympäristön- ja luonnonsuojeluosasto, jätehuoltotoimisto, Kaikukatu 3, PL 306, 00530 Helsinki (Ministry of the Environment/Environmental Protection and Nature Conservation Department)

H Suunnitteluhankkeen tavoitteena on tarkentaa jätealan koulutustutkimuksessa (Hukkinen, J. Jätealan koulutuksen kehittäminen. Esitutkimus. Espoo 1984) esitettyjä lääninhallitusten ja kuntien jätehuoltohenkilöstön täydennyskoulutuksen järjestämisen ehdotuksia sekä myötävaikuttaa koulutusalan keskushallintoon ja kouluttajayksiköihin tehtävin yhteydenotoin siihen, että täydennyskoulutusjärjestelyissä edetään toteutusasteelle.

Koulutuksen kohderyhmiä ovat tällöin lääninhallitusten ympäristönsuojelutoimistojen jätehuollosta vastaavat tarkastajat, kuntien korkeakoulu- ja opistoinsinöörit sekä rakennusmestarit, kaatopaikan vastaavat hoitajat sekä kaatopaikkatyöntekijät. Myös kuntien terveystarkastajat ja luottamusmiehet pyritään sisällyttämään koulutusjärjestelyihin. Kuntien uudistuvan ympäristöhallinnon aiheuttamat muutokset jätehuollon ammattikuviin ja koulutustarpeeseen pyritään huomioimaan.

I yhdyskuntien jätehuolto, julkishallinto, ammatillinen koulutus, täydennyskoulutus, ympäristökoulutus
municipal waste management, public administration, occupational in-service training, environmental training

J ympäristöteknologia, kasvatustiede

K

L ei

M ei

A OPETTAJIEN KOULUKOHTAINEN TÄYDENNYSKOULUTUS

B School-focused in-service training of teachers

C Hämäläinen Kauko (986-27331)

D Hämäläinen Kauko, Luukkonen Jaakko

E 1979-1986

F Kouluhallitus

G Oulun yliopisto, Kajaanin opettajankoulutuslaitos,
PI 51, 87101 Kajaani (University of Oulu/Teacher Education Institute in Kajaani)

H Tämä tutkimus on jatkoa tutkimukselle, jota Kouluhallitus on rahoittanut vuodesta 1982 lähtien. Tutkimus liittyi vuonna 1983 Kajaanin kaupungin koulukokeiluun, jossa pyritään kehittämään koko kunnan koululaitosta koulukohtaisen kehittämisstrategian mukaisesti. Kokeilun tavoitteet ovat seuraavat: a) opetussuunnitelman kehittäminen, b) kouluhenkilöstön täydennyskoulutusjärjestelmän kehittäminen ja c) koulun johtamismenetelmien kehittäminen. Tähän astinen tutkimustoiminta on tähdännyt toisaalta koulukohtaisen täydennyskoulutuksen perusteiden selkiyttämiseen, toisaalta Kajaanin kokeilun seurantaan.

Tutkimuksen tarkoituksena on erityisesti vuonna 1985 korostaa kokeilun seurantaa, kun aikaisemmin painopiste on ollut koulukohtaisen kehittämistoiminnan perusteiden ja lähtötilanteen selvittelyssä. Tarkoituksena on saada vastauksia seuraaviin tutkimustehtäviin: 1) Pystyykö koulun henkilökunta analysoimaan kehittämistarvettaan? 2) Motivoituuko koulun henkilökunta oman toimintansa arviointiin ja kehittämistehtävien ideointiin? 3) Riittääkö henkilökunnan mielenkiinto pitkäkestoiseen kehittämistoimintaan? 4) Päästäänkö ko. keinoin tarkastelemaan koulun todella keskeisiä tehtäväalueita (esim. opetussuunnitelmatyö)? 5) Mitkä ovat kehittämisprosessin etenemisen keskeiset vaikeudet?

Tutkimus on seurantatutkimus, jossa vuoden 1985 aikana on painopiste kehittämisprosessin etenemisen ja onnistumisen seurannassa aikaisemmin esitettyjen tutkimustehtävien perusteella. Käytännössä seuranta jakaantuu jatkuvaan prosessin seurantaan, jota kouluyhteisön jäsenet itse tekevät ja josta he raportoivat erityisesti kokeiluraportissa, sekä tutkimukselliseen seurantaan, jossa koulujen henkilöstön haastatteluihin ja kyselyihin pyritään saamaan spesifiä tietoa kehittämisprosessin kulkuun liittyvistä kitkakohdista ja niitä aiheuttavista tekijöistä.

I täydennyskoulutus, koulukohtainen täydennyskoulutus, opettaja, kouluyhteisön kehittäminen
in-service training, school-focused in-service training, teacher, organisation development at school

J kasvatustiede, psykologia

K Hämäläinen, K. 1982. The conditions of school-focused in-service training of teachers. Proceedings of the world congress of the world association for educational research. August 2-6, 1982. Helsinki, Finland.

Hämäläinen, K. 1982. Opettajien koulukohtaisesta täydennyskoulutuksesta. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksia 9.

Leppilampi, A. & Virta, V. 1983. Yhteistyön kehittäminen Oulun Normaalikoulun ala-asteella. Oulun yliopisto. Kasvatustieteen pro gradu -työ.

Stenfors, R. 1983. Koulun organisaatioviestinnästä. Oulun yliopisto, Kasvatustieteen pro gradu -työ.

Hämäläinen, K. 1983. Opettajien koulukohtaisesta täydennyskoulutuksesta 2. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksia 18.

Hämäläinen, K. 1983. Opettajien täydennyskoulutuksen tulevaisuuden näkymiä. Teoksessa J. Luukkonen (toim.) Kasvatuksen tulevaisuus. Keuruu: Otava.

Hämäläinen, K. 1983. On theoretical basis of the in-service training. The conditions of school-focused in-service training of teachers. In Report of the first meeting of national coordinators of UNESCO joint studies in the field of education, project 13.

Luukkonen, J. 1983. School-based in-service training: how does it work? In Report of the first meeting of national coordinators of UNESCO joint studies in the field of education, project 13.

Lonkila, T. 1984. Koulukohtainen kehittämistyö Kajaanin peruskouluissa. Kouluhallitus. Tiedonantoja koulukokeilusta ja tutkimuksesta 3. Helsinki.

L ei

M on

A HAVAINNOLLISTAMINEN OPETUKSESSA

B Methods of illustration in teaching process

C Jakku-Sihvonen Ritva (90-480181)

D Jakku-Sihvonen Ritva

E 1982-1986

F Valtion koulutuskeskus

G Valtion koulutuskeskus, Hollantilaisenkatu 11, 00330 Helsinki
(State Training Institute)

H Tutkimuksessa selvitellään opetuksen havainnollistamisen ehtoja ja perustaa. Kokeellisessa tutkimuksessa on erityisesti tutkittu videon käyttöä eräiden didaktisten funktioiden yhteydessä.

I opetusprosessi, didaktiikka, havainnollistaminen, video
teaching process, didactics, illustration, video

J psykologia

K

L on

M on

A FÖRETAGSLEDARUTBILDNINGENS ROLL - LEGITIMERING ELLER KUNSKAPSÖVERFÖRING

B Management courses and its purpose - legitimation or absorbtion of knowledge?

C Jering Bettina (90-653965)

D Sévon Guje (Asko Miettinen)

E 1982-1984

F oma rahoitus

G Svenska handelshögskolan, Arkadiankatu 22, 00100 Helsinki
(Swedish University of Economics and Business Administration)

H Undersöker vilkendera effekt kunskapsöverföring eller legitimation som förekommer hos individ (själva deltagaren) samt hos företaget (som skickar en deltagare). Är främsta motivet (orsaken till deltagandet att inhämta kunskap eller att bli legitimerad? Undersökningen tyder på att kunskap är det främsta motivet för ett deltagande. Legitimering tycks dock finnas också, om den aldrig är lika stark som kunskapsmotivet. Slutsatsen är att båda effekterna förekommer.

I företagsledarutbildning, motivation, legitimering, kompletteringsutbildning
management education, motivation, legitimation, in-service training

J pedagogiikka

K

L on

M ei

A AIKUISKOULUTUKSEN TUTKIMUSSTRATEGIOIDEN KEHITTÄMISPROJEKTI

B Research strategies in adult education

C Kontiainen Seppo (90-650211), Auvinen Erkki, Kauppi Antti

D Kontiainen Seppo

E 1983-1987

F Suomen Akatemia

G Helsingin yliopisto, kasvatustieteen laitos, Fabianinkatu 28, 00100 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Education)

H Tutkimusprojektin tarkoituksena on kehittää aikuiskoulutuksen tutkimusta varten sellaisia menettelytapoja, joiden avulla voitaisiin mm. eri tieteenalojen aikuista ja aikuiskoulutusta koskevaa tietoa liittää yhteiseen, laajempaan viitekehykseen. Yleisenä tavoitteena on lisäksi kehittää sellaisia menetelmiä, jotka edistäisivät tutkimustiedon ja koulutuskäytännön lähentämistä toisiinsa.

Tutkimuksessa pyritään tarkastelemaan aikuiskoulutusta suhteessa eräisiin yksilötason, organisaatiotason ja myös yhteiskuntatason tekijöihin.

Tässä vaiheessa työskentely on painottunut erityisesti yleisen viitekehyksen luomiseen ja eräisiin menetelmällisiin kokeiluihin.

Tutkimuksessa sovelletaan mm. käsiteanalyyseja varten kehitettyä menetelmää yhdistettynä eräisiin systeemiajattelun periaatteisiin.

Vielä nyt tutkimus on luonteeltaan perustutkimusta, mutta eräissä osatutkimuksissa pyritään jo projektin viitekehykseen nojautuen luomaan edellytyksiä koulutusta koskevan teorian ja tutkimustiedon nykyistä tehokkaammalle käytölle koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

I koulutuksen suunnittelu, oppiminen, teoria, evaluaatio
planning of education, learning, theory, evaluation

J aikuiskasvatus/kasvatustiede

K

L on

M ei

A KARTOITUS MUSIIKKIALAN TÄYDENNYSKOULUTUSTARPEESTA

B Research of the complementary schooling need in music

C Kotilainen Tuula (90-408166), Pennanen Päivi

D Kotilainen Tuula

E 1984-1984, päättynyt

F

G Sibelius-Akatemia, koulutuskeskus, Töölönkatu 28, 00260 Helsinki (Sibelius-Academy/Training Center)

H Koulutuskeskus aloitti toimintansa Sibelius Akatemian valtiolle siirtämisen yhteydessä vuonna 1980. Täydennyskoulutustarpeen kartoittamiseksi ja oman koulutuskeskuksen toiminnan kehittämiseksi koulutuskeskus halusi suorittaa kyselyn, joka samalla antaa tietoa yhteistyöhalukkuudesta ja mahdollisista yhteyshenkilöistä.

Koska kyselyn postitus oli laaja, vastaukset on ryhmitelty 5 ryhmään. Näistä ensimmäinen on merkittävin: siihen kuuluvat ne musiikin kasvatusjärjestöt, jotka suoranaisesti katsotaan kuuluvan Sibelius-Akatemian täydennyskoulutusvelvollisuuden piiriin.

Kyselystä ja tuloksista on tehty kokoava raportti sekä kaksi kortistoa, jotka on tarkoitettu palvelemaan kurssisuunnittelun ja yhteydenpidon käytäntöä.

Vastauksista kävi ilmi, että sekä täydennyskoulutustarve että yhteistyöhalukkuus Sibelius-Akatemian koulutuskeskuksen kanssa ovat suuret.

I täydennyskoulutus
in-service training

J

K

L on

M ei

A YKSITYISOIKEUDEN JOHDANTOKURSSIN ETÄOPETUKSEN SOVELLUTUS

B Introductory course in civil law as an application of distance education

C Koulu Risto (90-1912099), Castrén Martti

D

E 1984-1985

F Helsingin yliopisto

G Helsingin yliopisto, yksityisoikeuden laitos, Vuorikatu 5, 00100 Helsinki (University of Helsinki/Dept. of Private Law)

H Tavoite: Yksityisoikeuden johdantokurssin ja myöhemmin muiden aineiden opiskelumahdollisuuksien tarjoaminen aikuisväestölle heidän asuinpaikastaan riippumatta.

Menetelmä: Etäopetus

I etäisopiskelu, oikeustiede
distance study, jurisprudence

J oikeustiede

K

L ei

M on

A TIETOKONEAVUSTEISEN OPETUKSEN PROJEKTI

B CAL project

C Lampikoski Kari (90-47361), Tuikka Anni

D Lampikoski Kari

E 1984-1985

F Liikesivistysrahasto

G Markkinointi-Instituutti, Tutkimus- ja kehittämistoimisto, Töölöntullinkatu 6, 00250 Helsinki (Institute of Marketing)

H Projektin tarkoituksena on

- selvittää etäisopetuslaitokselle soveltuva TAO-ohjelmien tuotantosysteemi ja -välineistö
- tuottaa muutamia kokeiluohjelmia.

I tietokoneavusteinen opetus, etäisopiskelu, kokeilu, tietokoneohjelma computer-assisted learning (CAL), distance study, experiment, computer programme

J

K Tuikka, A. 1984. Tietokoneen käyttö opetuksessa. Markkinointi-Instituutin opetusmoniste.

L ei

M on

A ULKOINEN KIELIKOULUTUS OSANA KANSAINVÄLISTYMISESTÄ JOHTUVAA HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISTARVETTA

B External language studies as part of staff development needs created by internationalization

C Lounassalo Elina

D Salavuo Kari, Elomaa Ilmo

E päättynyt

F

G Turun kauppakorkeakoulu, hallinnon ja markkinoinnin laitos, Hämeenkatu 6, 20500 Turku (Turku School of Economics and Business Administration/Dept. of Administration and Marketing)

H Tutkimuksessa tarkastellaan yritysten kansainvälistymisestä johtuvaa henkilöstön kehittämistarvetta ja -toimintaa, jonka osa-alueen muodostaa henkilöstön kielikoulutustarve ja -toiminta. Tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten teollisuusyritysten ulkoista kielikoulutusta suomalaisilla koulutusmarkkinoilla.

Tutkimuksen pääongelman muodostavat: 1) yritysten tarve ulkoiseen kielikoulutukseen ja 2) ulkoisen kielikoulutuksen käyttö. Kielikoulutustarvetta on pyritty selvittämään kielten tarpeen pohjalta.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin postikyselyä ja näytteen muodostivat ne yritykset, jotka saatiin kokoamalla sellaiset yritykset, jotka kuuluivat sekä kielikoulujen referenssiluetteloihin että suurimpien teollisuusyritysten joukkoon. Aineisto analysoitiin käyttämällä suoria jakaumia ja ristiintaulukointeja.

Tulokset osoittivat, että vieraita kieliä tarvitsevien henkilöstöryhmien määrä on suuri ja kielten tarve laajenemassa traditionaalisten kielten lisäksi kohti ns. harvinaisia kieliä. Suoraa yhteyttä kielitaidon tarpeen ja kielikurssien tarpeen välille ei pystytty kuitenkaan johtamaan muiden kuin englannin kielen osalta. Kurssimuotojen käyttö vaihteli paljon yrityskohtaisesti, joten mitään yksittäistä kurssimuotoa ei voida asettaa etusijalle, joskin intensiivikurssit ja opettajien vuokraus olivat hyvin suosittuja.

Yritysten kokemukset ulkoisesta kielikoulutuksesta olivat useimmiten yhtäaikaisesti sekä myönteisiä että kielteisiä. Kielteisten kokemusten syinä olivat yleensä opettajien epäpätevyys ja kurssien kalleus. Myönteisinä tekijöinä pidettiin ennen kaikkea kurssien tehokkuutta ja yrityskohtaisten tavoitteiden saavuttamista yksilöllisten kurssiohjelmien avulla.

I kieltenopetus, kansainvälisyys, henkilöstökoulutus
language teaching, internationalism, staff development

J

K

L ei

M ei

A TUTKIJOIDEN PÄTEVYYDEN KEHITTÄMINEN VTT:SSA

B The improvement of researchers' qualifications at the Technical Research Centre of Finland

C Miettinen Reijo (90-7564172)

D Miettinen Reijo

E 1983-1984, päättynyt

F Valtion teknillinen tutkimuskeskus

G Valtion teknillinen tutkimuskeskus, Vuorimiehentie 5, 02150 Espoo (Technical Research Centre of Finland)

H Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää tutkijoiden pätevyyttä, sen muotoutumista ja siihen vaikuttamisen keinoja suuressa valtiollisessa tutkimuslaitoksessa. Erityisesti kiinnitettiin huomiota organisaation "sosiaalistaviin tekijöihin", työn ohjaukseen, tutkimusilmapiiriin, yhteistyöhön ja henkilöjohtamiseen.

Menetelmänä oli tutkimustoiminnan tuloksellisuutta koskeva kirjallisuusselvitys ja 40 tutkijan haastattelu. Hankkeen tuloksena on julkaisu. Lisäksi tutkimuksen pohjalta on rakennettu VTT:n tutkijoiden koulutus sekä erityisesti jaosto- ja projektipäälliköiden koulutusohjelma.

I tutkijoiden pätevyys
qualification of researchers

J yhteiskuntatieteet, pedagogiikka

K Miettinen, R. 1983. Tutkijoiden pätevyyden kehittäminen: keinot ja mahdollisuudet VTT:ssa. Espoo: Valtion teknillinen tutkimuskeskus. Tiedotteita 262. ISSN 0358-5085.

L on

M ei

A MYYTTITEORIA JA TÄYDENNYSKOULUTUS

B Myths and extension studies

C Parjanen Matti (931-146486)

D Parjanen Matti

E 1984-1985

F opetusministeriö

G Tampereen yliopisto, kasvatustieteen laitos, PL 607, 33101 Tampere (University of Tampere/Dept. of Education)

H Tavoitteena on selvittää täydennyskoulutuksen (erityisesti korkea-asteen) teoreettisia perusteita. Tutkimuksessa väitetään, ettei tällaisia perusteita paljoakaan esiinny, vaan koulutuksen toteutus pohjautuu hetkellisille ja pinnallisille tarvearvioinneille. Tutkimuksessa pyritään kuvaamaan ennen kaikkea myyttien ja niiden mukaisen käyttäytymisen yhteyksiä täydennyskoulutukseen.

Tutkimusraportissa pannaan pääpaino myytti-teorian esittelylle, mm. myyttien monimutkaisille määrittelyille, myyttien semioottiselle taustalle, myytti-dikotomioille, myyttisille sankareille ja myytti-teorian sovellutuksille.

Tutkimus ei ainakaan tässä vaiheessa sisällä empiiristä osaa, mutta siinä pohditaan niitä aineistonkeruun ja analysoinnin menetelmiä, joita voitaisiin soveltaa tällaiseen, koulutuksen piilorakenteisiin kohdistuvaan tutkimukseen.

I myytti, täydennyskoulutus, korkeakoulutus, semiotiikka
myth, extension studies (supplementary education), higher education, semiotics

J kasvatussosiologia

K Parjanen, M. 1984. Täydennyskoulutus - Troijan puuhevonenko? Assistentti 6, 6-11.

Parjanen, M. 1985. Myyttiteoria ja täydennyskoulutus. Teoksessa L. Lestinen (toim.) Tieteellisen koulutuksen nykykohtia. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 260, 117-125. ISBN 951-679-323-1.

Parjanen, M. 1985. Extension studies under pressure from work life, training and myths. In R. Mäkinen, M. Panhelainen & M. Parjanen (eds.) Recent Finnish Research on Higher Education. University of Jyväskylä. Reports from the Institute for Educational Research 364, 191-212. ISBN 951-679-375-4.

L ei

M on

A KUOPION YLIOPISTON AVOIMEN KORKEAKOULUN ETÄOPETUSKOKEILUTOIMINTA 1980-1984

B Experimental distance teaching provided by the open university of the University of Kuopio in 1980-1984

C Puustjärvi-Soininen Päivi (971-162667), Kaihoranta Anita, Kekäläinen Elina

D Puustjärvi-Soininen Päivi

E 1980-1984

F Opetusministeriö, Kuopion kesäyliopisto

G Kuopion yliopisto. Kuopion kesäyliopisto. Harjulantie 1 B, 70120 Kuopio (Summer University of Kuopio)

H Kuopion yliopisto, Kuopion kesäyliopisto ja Yleisradion Itä-Suomen toimintakeskus ovat vuosina 1980-1984 toteuttaneet avoimen korkeakoulun etäopetuskokeiluina kuusi kurssia, joissa opetus on perustunut radio-ohjelmiin ja ohjelmia tukeneisiin monisteisiin. Kurssit on lähetetty Itä-Suomen alueradiossa ja osa niistä on uusittu Yleisradion valtakunnallisessa ohjelmistossa. Etäopetuskokeilujen käytännön järjestelyt on hoidettu Kuopion kesäyliopiston kansliassa. Kursseihin liittynyttä lähiopetusta on järjestetty yhteistyössä kansalais- ja työväenopistojen, kesäyliopistojen ja kansanopistojen kanssa.

Raportissa kerrotaan Kuopion yliopiston etäopetuskokeilutoiminnasta ja kuvataan etäopetuskokeiluina toteutettuja kursseja (ympäristöterveyden, hoitotieteen ja kansanterveystieteen ja kalatalouden peruskurssit sekä liikuntalääketieteen radiokurssi). Raporttiin on koottu kokeilutoiminnasta saadut kokemukset ja siinä selvitetään myös kokeiluihin osallistuneiden opiskelijoiden taustaa, opiskelumotiiveja ja -aktiivisuutta. Opiskelijoita koskevat tiedot on saatu hoitotieteen ja liikuntalääketieteen opiskelijoille tehdyillä kyselyillä. Raportin lopussa arvioidaan etäopetuskokeilutoimintaa kokemusten ja kyselytulosten avulla.

Kuopion etäopetuskokeiluista saadut kokemukset ovat osoittaneet, että etäopetus jo nykymuodossaan on saanut innostuneen vastaanoton. Etäopetusta suunniteltaessa olisi otettava huomioon se, että opiskelijoille voitaisiin tarjota nykyistä enemmän tarkoituksenmukaisia opintokokonaisuuksia ja jatko-opiskelumahdollisuuksia. Tähänastiset kojeilut on toteutettu vähäisin varoin. Opetuksen kehittämisen ja laajentamisen edellytyksenä on pysyvä henkilökunta ja riittävät määrärahat radio-ohjelmien ja kirjallisen oppiaineiston valmistamiseen.

I avoin korkeakouluopetus, etäopetus, radio
open university, distance education, radio

J aikuiskasvatus

K Puustjärvi, P. 1982. Avoimen korkeakoulun kokeilu Itä-Suomessa: selvitys ympäristöterveyden alueellisen radiokurssin toteutuksesta. Kuopion korkeakoulun julkaisuja. Hallinto 2. ISSN 0358-3074

Puustjärvi-Soininen, P., Kaihoranta, A. & Kekäläinen, E. 1985. Kuopion yliopiston avoimen korkeakoulun etäisopetuskokeilutoiminta 1980 -1984. Kuopion yliopiston julkaisuja. Hallinto 1.

L ei

M ei

A TURVALLINEN TYÖNOPASTUS

B Safe training

C Teikari Veikko (90-4512670), Vartiainen Matti, Pöyhönen Matti
Saarinen Olli

D Teikari Veikko

E 1984-1986

F Työsuojelurahasto

G Teknillinen korkeakoulu, työpsykologian laboratorio,
Otakaari 4 A, 02150 Espoo (Helsinki University of Technology/
Laboratory of Industrial Psychology)

H Turvallisten koneiden ja laitt eiden suunnittelun ohella on niiden käytön opettelu keskeistä työsuojelun kannalta. Turvallinen työnopastus tapahtuu pääosin muualla kuin vaarallisen koneen äärellä. Opetus perustuu tällöin opeteltavan työn mallittamiseen ja tämän mallin opettamiseen erilaisia psykologisia harjoitusmenetelmiä käyttäen. Kysymys on siis psykologisen simulaation käytöstä opetuksessa. Tällaisen turvallisen työnopastuksen etuna on paitsi tapaturmien riskin väheneminen, myös koulutuksessa tarvittavan materiaalin ja koulutusajan säästyminen, koneiden ja laitteiden vähentynyt vaurioituminen sekä oppimisen tehostuminen ja työn koetun mielekkyyden kasvaminen.

Teollisuustöitä, esim. koneenhoito- ja kokoonpanotyötä sekä toimistotyötä tutkitaan niiden luonnollisessa ympäristössä työntutkimuksen ja psykologisen työntutkimuksen keinoin. Toimistotyön osalta kehitellään erityisesti uuden tekniikan käyttöönoton psykologista kuvausta.

Tuloksia voidaan käyttää työnopettajien koulutuksessa työelämän eri alueilla. Lisäksi menetelmiä voidaan hyödyntää työn suunnittelussa.

I työnohjaus, turvallisuus, ennakointi, simulointi, mallioppiminen, työ-ympäristö
work training, safety, anticipation, simulation, imitation learning, work environment

J psykologia (työ-), teknologia, didaktiikka, työpsykologia

K

L ei

M on

A TYÖNOPASTUS- JA TYÖNOPETUSMENETELMIEN KEHITTÄMINEN ERITYYPPISIIN TÖIHIN

B Work training methods in different works

C Teikari Veikko (90-4512670), Vartiainen Matti, Pöyhönen Matti
Alho-Tiula Sari

D Teikari Veikko

E 1984-1986

F Tieteen keskustoimikunta, Työelämän ja työolojen tutkimuksen jaosto

G Teknillinen korkeakoulu, työpsykologian laboratorio,
Otakaari 4 A, 02150 Espoo (Helsinki University of Technology/
Laboratory of Industrial Psychology)

H Tavoitteena on kehittää teollisuus- ja toimistotöihin, erityisesti uuden tekniikan käyttöönoton yhteydessä, soveltuva menetelmä yksilötason työnopastukseen ja ryhmäopetukseen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi:
1. Tehdään laboratoriokoesarja simuloitujen tehtävien oppimisesta käyttämällä niiden opetuksessa erityisesti psykologisia harjoitusmenetelmiä.
2. Tutkitaan erityyppisten töiden oppimista ja opettamista Kymi-Strömbergin Pitäjänmäen tehtailla.
3. Laaditaan teoreettinen katsaus erilaisten simulaatioiden psykologisiin perusteisiin.
4. Kehitetään psykologisia työnanalyysimenetelmiä, joilla erityyppisiä töitä voidaan analysoida.
5. Kehitetään vanhoja ja tehdään uusia erilaisia työtehtäviä muistuttavia laboratoriotehtäviä.

Menetelminä tiedonkeruussa käytetään laboratoriokokeita, kenttäkokeita ja kartoituksia sekä kirjallisuuden tutkimista.

Tuloksia voidaan hyödyntää teollisuustöiden ja niissä käytettävien laitteiden opetuksessa sekä työympäristöön sopeutumisessa. Tuloksia voidaan käyttää vastaavasti myös toimistotöiden osalta.

I työympäristö, työkasvatus, simulointi, työn analysointi, työelämä, työnohjaus, työpsykologia
work environment, work training, simulation of work tasks, analysis of work, working life, job counselling, industrial psychology

J psykologia, teknologia, didaktiikka

K

L ei

M on

A REHTORIN AMMATTIKUVA JA KOULUTUSTARVE

B A principal's occupational image and need for in-service education

C Vaherva Tapio (941-291721)

D Vaherva Tapio

E 1982-1984

F Kouluhallitus

G Jyväskylän yliopisto, kasvatustieteen laitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (University of Jyväskylä/Dept. of Education)

H Tausta: - koulutustarpeen määrittely ammattikuvatutkimuksen avulla
- koulun johtamisen problematiikka

Tavoitteet: - luonnehtia rehtorin ammattikuvaa ongelmakeskeisesti ja arvioida täydennyskoulutuksen tarvetta ja koulutusmuotoja.

Menetelmät: - strukturoitu kysely, edustava otos

Tulokset: - ongelmat ryhmittyivät ammattikuvan osa-alueiden mukaisesti:
  - pedagogiseen johtamiseen liittyvät ongelmat
  - taloudellis-hallinnolliset ongelmat
  - henkilösuhdeongelmat
- täydennyskoulutus rakentuu em. ongelmaryhmien ympärille.

I ammattikuva, rehtori, koulutustarve
occupational image, school principal, educational need

J kasvatustiede

K Vaherva, T. 1984. Rehtorin ammattikuva ja koulutustarve. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteen laitoksen julkaisuja A 5.

L ei

M ei

A KOULUTUS JA KOULUTUSTARPEEN MITTAAMINEN YRITYSORGANISAATIOSSA - SELVITYS TURUN ALUEEN METALLIALAN PIENTEN JA KESKISUURTEN YRITYSTEN KOULUTUSTARPEISTA

B Training and the need for it in the organizations. A survey of the need for training in small and medium-sized companies in the Turku district.

C Wallenius Veli Matti

D Nurmi Raimo, Suominen Arto

E

F

G Turun kauppakorkeakoulu, hallinnon ja markkinoinnin laitos, Rehtorinpellonkatu 3, 20500 Turku (Turku School of Economics and Business Administration/Dept. of Administration and Marketing)

H Tutkimuksessa on tarkasteltu pienten ja keskisuurten yritysten kouluttamiseen ja kouluttautumiseen vaikuttavia tekijöitä. Lähtökohtana on ollut purkimys käyttää hyväksi yleistä aikuiskoulutukseen liittyvää käsitteistöä yrittäjäkoulutuksen yhteydessä esiintyvien ilmiöiden kuvaamiseen.

Tutkimuksen tarkastelukulma on kaksijakoinen. Toisaalta edellä kuvatulla tavalla yksilökohtainen, mutta sen lisäksi on pyritty määrittelemään yrityksen ympäristön koulutukselle asettamat erityisvaatimukset. Yrityksen ja sen ympäristön välisen suhteen kuvaamisen apuvälineenä on käytetty avoimen organisaation käsitettä.

Perinteinen vähennyslaskumalliin perustuva koulutustarveanalyysi todettiin riittämättömäksi kuvaamaan yritysjohtajan tehtävään liittyvää koulutustarvetta, mikä on seurausta tehtävän korkeasta dimensionaalisuuden asteesta. Yritysjohtajan tehtäväkentän jakaminen osa-alueisiin ja kunkin erillisen osa-alueen koulutustarpeen mittaaminen ei välttämättä kerro koulutustarpeen todellista sisältöä, mutta on valittu tutkimuksen metodiksi aikaisempien esimerkkien pohjalta. Koulutustarpeen kuvitteellinen tilanne; käytännössä määrittely perustuu subjektiivisiin arviointeihin.

Tutkimuksen kohderyhmän koulutustarvearviointeja väritti vastaajien peruskoulutuksen matalahko taso ja sen painottuminen teknisiin opintoihin sekä vankka kokemuspohja. Eniten koulutustarvetta koettiin työnjohdon, tuotekehittelyn ja suunnittelulaskelmien alueilla. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin kohderyhmän yritysten johtohenkilöiden määrällinen koulutustarve vastuualueittain. Myös tämän tutkimuksen kohderyhmän yrityksissä koulutus näyttää kumuloituvan: sitä kipeimmin tarvitsevat eivät osallistu koulutustoimintaan.

I organisaatio, koulutustarve, mittaaminen, koulutukseen hakeutuminen
organization, educational need, measurement, application for studies

J

K

L ei

M ei

A IHMISEN HALLUSSA OLEVAN TIEDON MERKITYS TYÖOLOJEN KOKEMISEEN. HENKILÖSTÖKOULUTUKSEN PERUSTEIDEN SELVITTELY

B Personal knowledge as a factor affecting experience of working conditions and personal relations

C Weckroth Johan (981-352714), Jänkälä Raimo

D Weckroth Johan

E 1982-1985, meneillään

F Suomen Akatemia, Alko

G Oulun yliopisto, työtieteen laitos, Linnanmaa, 90570 Oulu
(University of Oulu/Institute of Work Science)

H Interventiotutkimus, jossa erityisenä strategiana on ollut ryhmätöiden strukturoiminen vastaamaan käytännön toimintahierarkioita ja jossa on erityisesti tutkittu koulutusaikaisten muutosten toimivuutta todellisuuden muuttumisen ennusteina.

Tutkimus on evaluaatiostrategiaa noudattava ja sen ensimmäisessä vaiheessa on kohderyhmän työoloja arvioitu kyselylomakkeella ennen ja jälkeen annetun koulutuksen. Tutkimuksen tähän mennessä keskeisimpänä tuloksena voi todeta koulutuksen aikaansaamat muutokset todellisessa työtilanteessa melko pieneksi, mutta toisaalta koulutus suuntasi työntekijöiden käsityksiä työyhteisöstään eri tavoin riippuen henkilön asemasta työpaikalla. Jatkossa paneudutaan varsinaisen muutosprosessin yksilötason kuvaamiseen.

I kognitio, sisäinen malli, ihmissuhteet, työyhteisö, henkilöstökoulutus
cognition, cognitive model, human relations, work community, staff development training

J työtiede

K Weckroth,J.& Jänkälä, R. 1983. Ihmissuhteiden arvo ja Alkon työolojen tutkimus. Pulloposti 10, 15-17.

Jänkälä, R. 1984. Ihmisen hallussa oleva työyhteisön toimintaan ja jäseniin liittyvän tiedon ja henkilöstökoulutuksen merkitys työolojen jäsentäjänä. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Lisensiaattityö.

L on

M on

A YHTEENVETO TYÖLLISYYSKOULUTUKSEEN LIITTYVISTÄ TUTKIMUKSISTA

B Summary of the reports on employment training

C Weijola Varpu (90-1856486)

D

E 1984-1984

F työvoimaministeriö

G Työvoimaministeriö, suunnitteluosasto, PL 524, 00101 Helsinki (Ministry of Labour)

H Tutkimuksen tarkoituksena oli koota työllisyyskoulutusta koskeva tutkimus- ja selvitystyö yksiin kansiin työllisyyskoulutuksen suunnittelua ja tutkimusta varten. Tutkimus perustuu pääasiassa tuoreisiin (1970-luvun ja 1980-luvun) kotimaisiin lähteisiin. Muita pohjoismaisia selvityksiä on referoitu vain, jos niillä on mielenkiintoa Suomen työllisyyskoulutuksen kannalta.

Keskeisiä tuloksia ovat:
- työllisyyskoulutuksen asema osana muuta koulutusjärjestelmää on epäselvä
- työllisyyskoulutuksen suhde toisaalta työvoimapolitiikkaan ja toisaalta koulutuspolitiikkaan vaatii määrittelyä
- työllisyyskoulutuksen tavoite tasapainottaa työmarkkinoita ei ole toteutunut
- työllisyyskoulutuksen kysyntä ylitää huomattavasti tarjonnan,
- alueelliset tekijät ovat keskeisessä asemassa työllisyyskoulutusta kohdennettaessa
- ensimmäinen työpaikka työllisyyskoulutuksen jälkeen on ratkaiseva myöhempaa työhistoriaa ajatellen. Tästä syystä erityisesti nuorten ja muiden vaikeasti sijoittuvien koulutuksen jälkeistä sijoittumista tulisi edistää.
- työllisyyskoulutuksen tutkiminen osana muita työllisyys- ja koulutuspoliittista toimenpiteitä puuttuu lähes täysin.

I työllisyyskoulutus, tutkimus, kirjallisuuskatsaus, koulutuksen suunnittelu
employment training, research, literary review, planning of education

J

K Weijola, V. 1984. Yhteenveto työllisyyskoulutukseen liittyvistä selvityksistä. Työvoimaministeriö. Suunnitteluosasto. Työvoimapoliittisia selvityksiä 58. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

L ei

M ei

HAKEMISTOT/INDEXES

ASIAHAKEMISTO

aikuiskasvatus 123
aineenopettaja 49, 50, 71, 92, 96
ajankäyttö 58
akateeminen tutkinto 107, 108
aluepolitiikka 15, 19, 107
ammatillinen koulutus 34, 105, 118
ammatinvalinnanohjaus 115
ammatinvalinta 77, 85, 90
ammattikuva 81, 134
arviointi 16, 21, 36, 87
arvo 71, 84
asenne 71, 76, 78
audiovisuaaliset opetusvälineet 39, 65, 121
avoin korkeakoulu 125, 130
bibliografia 68
byrokratia 12
demokratia 12
diagnostinen testi 95
didaktiikka 31, 45, 47, 76, 121
ekologia 53
elämismaailma 26, 72, 83
elämänperspektiivi 59
elämänprosessi 102
etiikka 8
etäisopiskelu 125, 126, 130
Eurooppa 40
evaluaatio 19, 20, 23, 32, 60, 110, 123
fysiikka 47
haastattelu 32
hallinto 5, 12, 20, 23, 117, 118
harjoittelu 52
havainnollistaminen 65, 121
henkilöstökoulutus 109, 115, 117, 119, 127, 128, 137
historia 4
humanistiset tieteet 26, 45, 62, 92, 96
hyvinvointi 10, 15
ideologia 78
ihmissuhteet 137
informaatio 68, 69
jatkokoulutus (tieteellinen) 46
johtamiskoulutus 101, 116, 119, 122, 128, 135
jätehuolto 34, 118
kansainväliset suhteet 111
kansainvälisyys 66, 127
kasvatusfilosofia 8
kasvatustiede 6, 26, 36, 59, 72
kauppatieteet 7, 52, 81, 101
kehitysmaa 64
kemia 47
kielikeskus 41
kielitiede 62
kieltenopetus 41, 62, 66, 127
kirjallisuus 45
kirjallisuuskatsaus 138
kirjasto 68
kognitiivinen prosessi 36, 53
kognitiivinen psykologia 30, 87
kognitio 137
kokeilu 126
kopiointi 42
korkeakoulu (ks. yliopisto)
korkeakoulupedagogiikka 69
kotitalous 30
kouluttajakoulutus 113, 132
koulutukseen hakeutuminen 90, 135
koulutukseen pääsy 90
koulutuksellinen tasa-arvo 7, 90
koulutuksen suunnittelu 27, 33, 46, 116, 123, 138
koulutuksen taloustiede 18, 83
koulutushalukkuus 5, 90
koulutusjärjestelmä 2, 39
koulutuskysyntä 5, 14, 90
koulutusmahdollisuudet 40
koulutuspolitiikka 2, 5, 15, 19, 20
koulutustarve 109, 124, 134, 135
kuluttajakasvatus 38
kunta 22, 34, 117
kurssi 33, 112, 116
käsite 28, 65, 79, 82
käsitys 53, 74, 82
lainsäädäntö 15, 21
lastentarhanopettaja 89, 96
liikuntatiede 60, 76
luento 33
luokanopettaja 38, 58, 71, 78, 79, 85, 87, 95, 96, 99, 100, 119
luovuus 112
lähtötaidot 95
lääketiede 10, 32, 43, 74
maailmankuva 53, 59
maataloustieteet 56
malli 2, 83, 137
matemaattis-luonnontieteelliset tieteet 26, 46, 47, 92, 96
matematiikka 95
metodologia 1, 10, 20, 123
metsäala 17, 108
mielekkyys 26, 71, 72
mielenterveys 79
minäkuva 84
monistaminen 42

monitieteisyys 10, 27, 74
moraalikehitys 84
motivaatio 85, 122
musiikki 124
musiikkiterapia 27
myytti 129
naisten asema 12, 81
oikeustiede 125
ongelmakeskeisyys 28, 112, 134
opettajankoulutus 38, 47, 48, 49, 50, 58, 71, 76, 78, 79, 82, 85, 87, 89, 92, 95, 96, 99, 100, 109, 110, 113
opetuksen suunnittelu 64
opetus 16, 31, 32, 33, 39, 60, 64, 110
opetusharjoittelu 49, 50, 87
opetusprosessi 56, 121
opetussuunnitelma 38, 58, 60, 99
opintotuki 83
opiskelija 21, 25, 50, 52, 53, 59, 60, 72, 74, 77, 78, 79, 81, 83, 84, 110
opiskelijavalinta 85, 89, 92, 95, 96
opiskelu 26, 48, 58, 72, 83, 99
oppimateriaali 42
oppiminen 28, 31, 53, 59, 123, 132
oppimisprosessi 30, 36
oppimisstrategia 26, 30, 44, 72, 116
oppimistulokset 32, 36
organisaatio 20, 23, 41, 68, 109, 112, 125
orientaatio 92, 115
palkka 14
perhe 77
persoonallisuus 60, 71
pohjoismaat 76
potilas-lääkärisuhde 43
professori 16, 111
projektimenetelmä 48
psykologia 28, 43, 53
psykoterapia 27
pätevyys 128
radio 130
rauhankasvatus 37
rauhantutkimus 37
rehtori 134
resurssien jako 21
resurssit 18, 83
ruotsin kieli 62
semiotiikka 129
seuranta/tutkimus 20, 23, 41, 49, 58, 59, 60, 71, 78, 89, 92, 96, 100, 119
simulointi 132, 133
sosiaalistuminen 1, 74, 77, 81, 84
sukupuolierot 102
suomen kieli 66
suomenruotsalaisuus 25, 45
taloudelliset olot 19, 22, 107
tavoiteoppiminen 48, 87, 99
tehokkuus 16, 18
televisio 39
tentti 62
teollisuus 17, 112, 132, 133, 135
teologia 77
teoria 1, 10, 39, 87, 123
terveys 10
terveyskasvatus 1
tiede 8, 10, 11, 53, 74
tiedevaihto 111
tiedonvälitys 69
tiedosto 21
tiedottaminen 69
tieteenfilosofia 10, 11, 37
tieto 11, 53
tietokoneavusteinen opetus 126
tilastotiedot 25
tohtorinarvo 108
tulevaisuuden tutkimus 2
tuottavuus 20
turismi 40
tutkija 108, 128
tutkimus- ja kehittämistyö 10, 17, 20, 27, 32, 33, 37, 43, 44, 46, 56, 58, 64, 65, 69, 89, 95, 99, 109, 111, 113, 115, 118, 125, 128, 130, 137
tutkimuslaitos 128
tutkimustoiminta 16, 46, 138
tyytyväisyys 116
työ 65, 115, 132, 133
työelämä 52, 107, 132, 133
työelämään sijoittuminen 101, 107
työllisyyskoulutus 138
työmarkkinat 14, 19
työnopastus 132, 133
työttömyys 14, 105
työyhteisö 119, 137
täydennyskoulutus 35, 113, 118, 119, 122, 124, 129, 134
ulkomaalainen 66
ura 77, 85, 90, 102, 105, 108
USA 111
uudistus 12, 23
vertaileva tutkimus 6, 15, 44, 76
video 121
vuosikertomus 20

välikieli 62
yhteiskuntatieteet 26, 72
yhteistyö 17
yliopisto 4, 12, 16, 17, 19, 20, 22, 23
yliopisto-opettaja 109, 110
ympäristökoulutus 34, 118

SUBJECT INDEX

academic degree 107, 108
academic exchange 111
access to education 90
administration 5, 12, 20, 23, 117, 118
adult education 123
agricultural sciences 56
annual report 20
application for studies 90, 135
assessment 16, 21, 36, 87
attitude 71, 76, 78
audiovisual aids 39, 65, 121
bibliography 68
bureaucracy 12
career 77, 85, 90, 102, 105, 108
career monograph 81, 134
chemistry 47
class teacher 38, 58, 71, 78, 79, 85, 87, 95, 96, 99, 100, 119
cognition 137
cognitive process 36, 53
cognitive psychology 30, 87
commercial sciences 7, 52, 81, 101
comparative research 6, 15, 44, 76
computer-assisted learning 126
concept 28, 65, 79, 82
conception 53, 74, 82
consumer education 38
cooperation 17
copying 42
course 33, 112, 116
creativity 112
curriculum 38, 58, 60, 99
demand for education 5, 14, 90
democracy 12
developing country 64
diagnostic test 95
didactics 31, 45, 47, 76, 121
dissemination of information 69
distance study 125, 126, 130
doctorate 108
doctor-patient relationship 43
ecology 53
economic conditions 19, 22, 107
economics of education 18, 83
educational equality 7, 90
educational interest 5, 90
educational need 109, 124, 134, 135
educational opportunities 40
educational policy 2, 5, 15, 19, 20
educational science 6, 26, 36, 59, 72
efficiency 16, 18
employment training 138
entry skills 95
environmental training 34, 118
ethics 8
Europe 40
evaluation 19, 20, 23, 32, 60, 110, 123
examination 62
experiment 126
family 77
file 21
Finnish language 66
Finnish-Swedish culture 25, 45
follow-up study 20, 23, 41, 49, 58, 59, 60, 71, 78, 89, 92, 96, 100, 119
foreigner 66
forestry 17, 108
futures research 2
health 10
health education 1
history 4
home economics 30
human relations 137
humanities 26, 45, 62, 92, 96
ideology 78
illustration 65, 121
industry 17, 112, 132, 133, 135
information 68, 69
in-service training 35, 113, 118, 119, 122, 124, 129, 134
interlanguage 62
international relations 111
internationalism 66, 127
interview 32
job placement 101, 107
jurisprudence 125
kindergarten teacher 89, 96
knowledge 11, 53
labour 65, 115, 132, 133
labour market 14, 19
language centre 41
language teaching 41, 62, 66, 127
learning 28, 31, 53, 59, 123, 132
learning outcomes 32, 36
learning process 30, 36
learning strategy 26, 30, 44, 72, 116
lecture 33
legislation 15, 21
library 68
life perspective 59

life process 102
life-world 26, 72, 83
linguistics 62
literary review 138
literature 45
local community 22, 34, 117
management education 101, 116, 119, 122, 128, 135
mastery learning 48, 87, 99
mathematics 95
meaningfulness 26, 71, 72
medicine 10, 32, 43, 74
mental health 79
methodology 1, 10, 20, 123
model 2, 83, 137
moral development 84
motivation 85, 122
multidisciplinary approach 10, 27, 74
music 124
music therapy 27
myth 129
Nordic countries 76
occupational choice 77, 85, 90
occupational training 34, 105, 118
open university 125, 130
organization 20, 23, 41, 68, 109, 112, 135
orientation 92, 115
peace education 37
peace studies 37
personality 60, 71
philosophy of education 8
philosophy of science 10, 11, 37
physical science 60, 76
physics 47
planning of education 27, 33, 46, 116, 123, 138
planning of teaching 64
post-graduate study 46
practice 52
problem centered approach 28, 112, 134
productivity 20
professor 16, 111
project method 48
psychology 28, 43, 53
psychotherapy 27
publicity 69
qualification 128
radio 130
R&D -project 10, 17, 20, 27, 32, 33, 37, 43, 44, 46, 56, 58, 64, 65, 69, 89, 95, 99, 109, 111, 113, 115, 118, 125, 128, 130, 137
reform 12, 23
regional policies 15, 19, 107
reprography 42
research activity 16, 46, 138
research institute 128
researcher 108, 128
resource allocation 21
resources 18, 83
salary 14
satisfaction 116
school principal 134
science 8, 10, 11, 53, 74
sciences 26, 46, 47, 92, 96
selection 85, 89, 92, 95, 96
self-concept 84
semiotics 129
sex difference 102
simulation 132, 133
social sciences 26, 72
socialization 1, 74, 77, 81, 84
staff development 109, 115, 117, 119, 127, 128, 137
statistical data 25
student 21, 25, 50, 52, 53, 59, 60, 72, 77, 78, 79, 81, 83, 84, 110
student aid 83
studies 26, 48, 58, 72, 83, 99
study programme, see curriculum
subject teacher 49, 50, 71, 92, 96
Swedish language 62
system of education 2, 39
teacher education 38, 47, 48, 49, 50, 58, 71, 76, 78, 79, 82, 85, 87, 89, 92, 95, 96, 99, 100, 109, 110, 113
teaching 16, 31, 32, 33, 39, 60, 64, 110
teaching material 42
teaching practice 49, 50, 87
teaching process 56, 121
television 39
theology 77
theory 1, 10, 39, 87, 123
tourism 40
training of trainers 113, 132
unemployment 14, 105
university 4, 12, 16, 17, 19, 20, 22, 23
university pedagogics 69
university teacher 109, 110
USA 111
use of time 58
value 71, 84

waste management 34, 118
well-being 10, 15
video 121
vocational guidance 115
women's position 12, 81
work community 119, 137
work training 132, 133
working life 52, 107, 132, 133
world view 53, 59

TUTKIJAHAKEMISTO
RESEARCHER INDEX

Ahanen, Pirjo 112
Ahlbom, Christian 45
Aho, Sirkku 71
Aittola, Helena 72
Aittola, Tapio 12, 26, 72
Alakokko-Simola, Aila 27
Alanen, Leena 1
Alho-Tiula, Sari 133
Alikoski, Johannes 85, 113
Anckar, Olle 14
Antikainen, Ari 2
Anttonen, Jukka 18
Arnkil, Robert 115
Auvinen, Erkki 123
Blinnikka, Leena-Maria 28
Castrén, Martti 125
Eklund, Rabbe 14
Ekqvist, Marina 116
Erätuuli, Matti 47
Forsman, Maria 68
Gröhn, Terttu 30
Haavio, Matti 15
Haavisto, Riikka 30
Hakala, Tuula 17
Hakkarainen, Pentti 31
Halme, Riitta 32
Heikkilä, Veli-Matti 65
Heikkonen, Iris 16, 17, 111
Heinonen, Juha 83
Heinänen, Pekka 18
Helkama, Klaus 84
Herberts, Kjell 45
Hokkanen, Jarmo 117
Holappa, Lauri 33
Hukkinen, Janne 34, 118
Hytönen, Juhani 85
Hyvärinen, Anssi 101
Hälinen, Kaisa 36
Hämäläinen, Eila 66
Hämäläinen, Kauko 119
Hännikäinen-de Groot, Maritta 37
Häyrynen, Liisa 102
Häyrynen, Yrjö-Paavo 102
Hölttä Seppo 18
Isohookana-Asunmaa, Tytti 87
Jaakkola, Raimo 102
Jakkula, Olavi 19
Jakku-Sihvonen, Ritva 121
Jalkanen, Hannu 37, 90
Jering, Bettina 122
Jolkkonen, Ari 2
Jussila, Juhani 38, 85, 113
Jussila, Matti 20
Jänkälä, Raimo 65, 137
Järvinen, Annikki 74
Kaihoranta, Anita 130
Karimo, Jorma 39
Karjalainen, Olavi 87
Karjalainen, Päivi 40
Kauppi, Antti 123
Kekäläinen, Elina 130
Klinge, Matti 4
Knapas, Rainer 4
Komulainen, Erkki 85
Kontiainen, Seppo 113, 123
Konttinen, Esa 37
Korpimies, Liisa 41
Korpinen, Raimo 66
Koskinen, Ilse 66
Kotilainen, Tuula 124
Koulu, Risto 125
Kuusisto, Jouni 42
Kyllönen, Timo 64
Laakso, Lauri 76
Lahikainen, Anja Riitta 77
Lahtela, Kari 28
Lampikoski, Kari 126
Lehtonen, Johannes 43
Leikola, Anto 4
Leikola, Markus 108
Leikola, Matti 108
Leino, Anna-Liisa 44
Leino, Jarkko 44
Lestinen, Leena 69
Liikanen, Pirkko 89
Lounassalo, Elina 127
Löfman, Anita 45
Malin, Antero 92
Marin, Marjatta 12
Marjamäki, Matti 46
Meisalo, Veijo 47
Miettinen, Reijo 128
Mikkola, Heidi 21
Moilanen, Pentti 48
Mäkelä, Kaija 49
Määttä, Kaarina 78
Määttä, Pentti 90
Niemi, Hannele 50
Nieminen, Seija 79
Niittykangas, Hannu 52
Nikkanen, Pentti 109
Nissinen, Harri 99
Nordberg, Leif 25
Nordgren, Nina 81
Nuutinen, Anita 53
Nyberg, Rainer 110

Ojanperä, Satu 64
Ollila, Kaisu 37
Ollila, Petri 56
O'Rourke, Pirkko-Liisa 66
Palmroth, Aino 37
Panhelainen, Mauri 92
Parjanen, Matti 129
Pehkonen, Erkki 95
Pennanen, Päivi 124
Perho, Hannu 96, 102
Pimiä, Mauri 20
Pitkänen, Päivi 58
Puttonen, Helena 59
Puurula, Arja 44
Puustjärvi-Soininen, Päivi 130
Pylkkänen, Kyösti 107
Pöyhönen, Matti 132, 133
Raiskinmäki, Anne 26
Raitio, Sari 40
Raivola, Reijo 5, 6
Rantakari, Juha 60
Rantanen, Helena 59
Ruotsala, Alpo 19
Saarinen, Hannu 19
Saarinen, Olli 132
Salminen, Pertti 52
Salminen, Simo 84
Sarala, Urpo 85
Sarja, Anneli 53
Saurio, Simo 22
Silius-Broo, Harriet 23
Sinisalo, Pentti 105
Siurala, Lasse 7
Skinnari, Simo 8
Snellman, Leila 82, 99
Soini, Heli 30
Sorvali, Irma 62
Storhammar, Esa 83
Strömberg, John 4
Swantz, Marja-Liisa 64
Tammivaara-Balaam, Irmeli 66
Tapio-Biström, Marja-Liisa 64
Teikari, Veikko 132, 133
Timonen, Tarja 37
Toikka, Inkeri 30
Tormulainen, Tuomo 102
Tuikka, Anni 126
Turkulainen, Markku 107
Turunen, Hannu 3, 107
Uusikylä, Kari 100
Uutela, Antti 84
Vaherva, Tapio 41, 134
Vaittinen, Matti 10
Wallenius, Veli Matti 135
Vartiainen, Matti 132, 133
Weckroth, Johan 65, 137
Vehviläinen, Marja-Riitta 66
Weijola, Varpu 138
Verronen, Veli 11
Vikstrand, Leif 65
Vuorinen, Juha 111
Vähämaa, Risto 12
Ylisassi, Hilkka 65

TIETEELLISTEN JOHTAJIEN / HANKKEEN JOHTAJIEN HAKEMISTO
SCIENTIFIC SUPERVISORS / PROJECT SUPERVISORS INDEX

Aho, Leena 49
Aho, Sirkku 71
Alanen, Leena 1
Alikoski, Johannes 85
Anckar, Olle 14
Andersson, Håkan 110
Antikainen, Ari 2, 107
Blinnikka, Leena-Maria 28
Elomaa, Ilmo 127
Forssell, Osmo 19
Gahmberg, Henrik 116
Gröhn, Terttu 30
Hakamäki, Simo 117
Hakkarainen, Pentti 31
Hakulinen, Auli 66
Halme, Riitta 32
Heikkinen, Eino 10
Hälinen, Kaisa 36
Hämäläinen, Kauko 119
Häyrynen, Yrjö-Paavo 102
Ihamuotila, Risto 56
Jakku-Sihvonen, Ritva 121
Jussila, Matti 20
Jyväskylän yliopiston rauhan-
komitea ry. 37
Järvinen, Annikki 74
Kajosaari, Eero 34
Kansanen, Pertti 113
Kari, Jouko 42
Karjalainen, Olavi 87
Klinge, Matti 4
Kontiainen, Seppo 123
Korpimies, Liisa 41
Kotilainen, Tuula 124
Laakso, Lauri 76
Lampikoski, Kari 126
Leikola, Matti 108
Leino, Anna-Liisa 44
Leponiemi, Arvi 18
Linna, Markku 15
Luukkonen, Jaakko 119
Löfman, Anita 45
Marin, Marjatta 12, 26, 72, 83
Meisalo, Veijo 47
Miettinen, Asko 122
Miettinen, Reijo 128
Mikkola, Heidi 21
Niemi, Hannele 50
Nieminen, Seija 79
Nurmi, Risto 135
Nuutinen, Anita 53
Parjanen, Matti 129
Perho, Hannu 96
Pirilä, Leena 69
Puro, Juhani 78
Puustjärvi-Soininen, Päivi 130
Raivola, Reijo 5, 6
Riihelä, Liisa 46
Ruoppila, Isto 115
Salavuo, Kari 127
Saurio, Simo 22
Sevón, Guje 81, 122
Sinisalo, Pentti 105
Skinnari, Simo 8
Snellman, Leila 82, 99
Sorvali, Irma 62
Suominen, Arto 135
Suortti, Juhani 109
Swantz, Marja-Liisa 64
Tainio, Risto 101
Teikari, Veikko 132, 133
Telama, Risto 60
Tuominen, Risto 40, 112
Uusikylä, Kari 100
Uutela, Antti 84
Vaherva, Tapio 72, 134
Weckroth, Johan 65, 137
Vehkalahti, Matti 118
Verronen, Veli 11
Wiio, Osmo A. 39
Viljanen, Erkki 48, 58, 89
Vuorinen, Juha 16, 17, 111

TUTKIMUKSEN/HANKKEEN SUORITUSPAIKKAHAKEMISTO
RESEARCH AND R&D PROJECT PLACE INDEX

Helsingin kauppakorkeakoulu/
Helsinki School of Economics
Business Administration 7, 101

Helsingin yliopisto/University of
Helsinki 4, 21, 30, 36, 38, 39,44,
47,50,56, 66, 77, 79, 84, 85, 95,
100, 108, 113, 123,125

Joensuun yliopisto/ University of
Joensuu 2, 49, 82, 96, 99, 102,
105, 107

Jyväskylän yliopisto/University of
Jyväskylä 10, 12, 26, 27, 48, 58,
59, 60, 72, 76, 89, 115, 134

Jyväskylän yliopiston rauhankomi-
tea ry./Peace Committee of the
University of Jyväskylä 37

Kasvatustieteiden tutkimuslaitos/
Institute for Educational Research
1, 31, 42, 53, 69, 90, 92

Kehitysmaainstituutti/Institute of
Development Studies 64

Keski-Suomen taloudellinen tutki-
muskeskus/Centre for Economic Re-
search in Central Finland 52, 83

Korkeakoulujen kielikeskus/Langua-
ge Centre for Finnish Universities
41

Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen
tutkimussäätiö/Foundation for Re-
search in Higher Education and
Science Policy 16, 17, 111

Kunnalliscpisto/Municipal Training
Institute 117

Kuopion kesäyliopisto/Summer Uni-
versity of Kuopio 130

Kuopion yliopisto/University of
Kuopio 43

Lapin korkeakoulu/University of
Lapland 78

Markkinointi-instituutti/Institute
of Marketing 126

Opetusministeriö/Ministry of Educa-
tion 15

Oulun yliopisto/University of Oulu
8,19, 62, 65, 87, 109, 119, 137

Sibelius-Akatemia/Sibelius Academy
124

Svenska handelshögskolan/Swedish
School of Economics and Business
Administration 81, 116, 122

Tampereen yliopisto/University of
Tampere 5, 6, 11, 20, 32, 44, 68,
74, 129

Teknillinen korkeakoulu/Helsinki
University of Technology 33, 34,
132, 133

Turun kauppakorkeakoulu/Turku
School of Economics and Business
Administration 40, 112, 127, 135

Turun yliopisto/University of Turku
18, 22, 28, 46, 71

Työvoimaministeriö/Ministry of La-
bour 138

Valtion koulutuskeskus/State Train-
ing Centre 121

Valtion teknillinen tutkimuskes-
kus/Technical Research Centre of
Finland 128

Ympäristöministeriö/Ministry of the
Environment 118

Åbo Akademi/Swedish-language Uni-
versity of Turku 14, 23, 25, 45,
110

KASVATUSTIETEIDEN TUTKIMUSLAITOS. JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO.
Pedagogiska forskningsinstitutet. Jyväskylä universitet.
Institute for Educational Research. University of Jyväskylä.

Seminaarinkatu 15, SF-40100 Jyväskylä, Finland. Puh.vaihde (tel.vx.)
941-291 211 (tai suoraan 941-292 378)

Julkaisujen myyntiä hoitava Asiakaspalvelu, Yliopistonkatu 9, on avoinna
9-11 ja 13-15. Puhelimitse tai kirjeitse tilattaessa julkaisut toimitetaan
yksityishenkilöille postiennakolla. Laitoksille lähetämme laskun.

KASVATUSTIETEIDEN TUTKIMUSLAITOKSEN JULKAISUSARJA A. TUTKIMUKSIA
ISSN 0782-9809
Institute for Educational Research. Publication series A. Research reports
Pedagogiska forskningsinstitutet. Publikationsserie A. Forskning

Hinta/
price
pris

001/1986 Sirkka Hirsjärvi - Pirkko Remes: Voidaanko tulevaisuuteen
vaikuttaa? Koulutus ja tietoyhteiskunta - tutkimuksen osa-
raportti. - Can the future be influenced? A subreport of
the project on education and the information society.
Asiasanat/Descriptors: tulevaisuuden ennakointi/forecasting,
futurologia/futurology, koulutus/education. (+) (148 s.)
ISBN 951-679-613-3 39,-

KASVATUSTIETEIDEN TUTKIMUSLAITOS. JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO.
Pedagogiska forskningsinstitutet. Jyväskylä universitet.
Institute for Educational Research. University of Jyväskylä.

Seminaarinkatu 15, SF-40100 Jyväskylä, Finland. Puh. vaihde (tel.vx.)
941-291 211 (tai suoraan 941-292 378)

Julkaisujen myyntiä hoitava Asiakaspalvelu, Yliopistonkatu 9, on avoinna
9-11 ja 13-15. Puhelimitse tai kirjeitse tilattaessa julkaisut toimitetaan
yksityishenkilöille postiennakolla. Laitoksille lähetämme laskun.

KASVATUSTIETEIDEN TUTKIMUSLAITOKSEN JULKAISUSARJA B. TEORIAA JA KÄYTÄNTÖÄ
ISSN 0782-9817
Institute for Educational Research. Publication series B. Theory into practice
Pedagogiska forskningsinstitutet. Publikationsserie B. Teori och praxis

		Hinta/ price/ pris
001/1986	Seppo Hämäläinen (toim.): Kehittyykö koulu? Tutkijoiden arviointeja peruskoulun ja lukion nykytilasta. - Is the school developing? Researchers´ opinions about the present state of the comprehensive school and the upper secondary school. Asiasanat/Descriptors: peruskoulu/comprehensive school, lukio/upper secondary, seurantatutkimus/follow-up study, oppimisprosessi/learning process, koulusaavutukset/ achievement, oppilasarvostelu/grading, koulutusasteiden niveltäminen/liaison between levels of education. (77 s.) ISBN 951-679-562-5	67,-
002/1986	Irma Hirsjärvi - Sirkka Hirsjärvi: Kasvatuksen tulevaisuuden-kuvat tieteiskirjallisuudessa. - Visions of education in science fiction. Asiasanat/Descriptors: tulevaisuuden enna-kointi/forecasting, futurologia/futurology, koulutus/education, tieteiskirjallisuus/science fiction. (+) (133 s.) ISBN 951-679-563-3	37,-
003/1986	Pekka Kupari (Ed.): Mathematich education research in Finland Yearbook 1985. Descriptors: mathematics, reasoning, geometry, computer, problem solving, learning difficulty. (121 s.) ISBN 951-679-660-5	40,-

KASVATUSTIETEIDEN TUTKIMUSLAITOS. JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO.
Pedagogiska forskningsinstitutet. Jyväskylä universitet.
Institute for Educational Research. University of Jyväskylä.

Seminaarinkatu 15, SF-40100 Jyväskylä, Finland. Puh.vaihde (tel.vx.)
941-291 211 (tai suoraan 941-292 378)

Julkaisujen myyntiä hoitava Asiakaspalvelu, Yliopistonkatu 9, on avoinna 9-11 ja 13-15. Puhelimitse tai kirjeitse tilattaessa julkaisut toimitetaan yksityishenkilöille postiennakolla. Laitoksille lähetämme laskun.

KASVATUSTIETEIDEN TUTKIMUSLAITOKSEN JULKAISUSARJA C. TIEDOTTEITA
ISSN 0782-9825
Institute for Educational Research. Publication series C. Bulletin
Pedagogiska forskningsinstitutet. Publikationsserie C. Meddelande

Hinta/
price/
pris

001/1986 Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen toimintakertomus vuodelta 1985. - Institute for Educational Research. Annual report 1985. Asiasanat/Descriptors: kasvatustieteellinen tutkimus/koulutustutkimus/educational research, vuosikertomus/annual report, tutkimuskeskus/research centre. (57 s.) ISBN 951-679-564-1 15,-

002/1986 Kaisu Ollila: Suomalaisen kasvatusalan kirjallisuuden luettelo vuodelta 1981. Aikakauslehtiartikkelit. - Bibliography of Finnish educational literature 1981. Periodical articles. Asiasanat/Descriptors: bibliografia/bibliography, aikakauslehti/periodical, kasvatustieteellinen tutkimus/educational research, tiede/science, tiedottaminen/information dissemination, informaatio/information. (58 s.) ISBN 951-679-584-6 15,-

003/1986 Leena Lestinen (toim.): Tutkittua korkeakoulutuksesta. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen raporttien tiivistelmät 1966-1985. - Higher Education Research at the Institute for Educational Research. Abstract Catalogue 1966-1985. Asiasanat/Descriptors: korkeakoulutus/higher education, tutkimus/research, bibliografia/bibliography, tiedonvälitys/dissemination of information. (62 s.) ISBN 951-679-649-4 18,-

004/1986 Leena Lestinen: (ed.) Higher Education Research at the Institute for Educational Research. Abstract Catalogue 1966-1985. - Tutkittua korkeakoulutuksesta. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen raporttien tiivistelmiä 1966-1985. Asiasanat/Descriptors: higher education/korkeakoulutus, research/tutkimus, bibliography/bibliografia, dissemination of information/tiedonvälitys. (68 s.) ISBN 951-679-650-8 18,-

005/1986 Anja Agander (toim.): Kasvatuksen ja koulutuksen tutkimusrekisteri 1983-84: varhaiskasvatus, perusasteen koulutus, keskiasteen koulutus ja yleistutkimukset. - Educational research in Finland in 1983-84: early childhood education, primary education, secondary education and general research studies.

Asiasanat/Descriptors: kasvatustiede/educational science, kasvatustieteellinen tutkimus/educational research, varhaiskasvatus/early childhood education, perusasteen koulutus/primary education, keskiasteen koulutus/secondary education, tutkimus- ja kehittämistyö/R & D. (242 s.) ISBN 951-679-652-4 59,-

006/1986 Leena Lestinen: Kasvatuksen ja koulutuksen tutkimusrekisteri 1983-84. Korkeakoulutus. - Educational Research in Finland 1983-84. Higher Education. Asiasanat/Descriptors: korkeakoulutus/higher education, tutkimus/research, tutkimus- ja kehittämistyö/R&D, bibliografia/bibliography, tiedonvälitys/dissemination of information. (185 s.) ISBN 951-679-652-4 ... 47,-

(+) merkityistä julkaisuista on ko. kielinen pitempi tiivistelmä.

Rapporterna märkta med (+) är försedda med längre svenskspråkig sammanfattning.

Reports marked with (+) have a longer English summary.

Tämä julkaisu sisältää yhteystietoineen kuvaukset 80 tutkimuksesta ja 27 kehittämishankkeesta, jotka olivat Suomessa korkeakoulutuksen alueella meneillään tai päättyivät vuosina 1983—1984. Julkaisun alussa on yhteenveto tutkimuksista ja kehittämishankkeista.

This bulletin contains descriptions and contact informations of 80 research project and 27 R&D projects in the field of higher education which were in progress or completed in 1983—1984 in Finland. In view of international information dissemination the introduction, abstract, titles of the research descriptions as well as the names of research institutes have been translated into English. The review of higher education research and R&D work includes English Tables.

Tätä julkaisua myy

Kasvatustieteiden tutkimuslaitos
Jyväskylän yliopisto
Seminaarinkatu 15
40100 Jyväskylä
Puh. (941) 292378
ISBN 951-679-652-4
ISSN 0782-9825